

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабрийн 21-нээ гарана

ДУХЭРИГ

№32 (333)

2003
августын
7
четверг
№131
(20793)

Зунай һуул
шарагшан
хонин
харын
10
гарагай
5

Буряад Улс

МАЙДАРИИН ХУРАЛАЙ НАЙР НААДАН

Үнгэрэгшэ долоон хоногой хуушаар Россин Буддын шажанай Заншалта Сангхын бүхы дасангуудта Майдариин хурал үнгэрөө.

Ивалгын дасанда болоһон хуралай гол үдэртэн, августын 2-то, Цокчен дуганда Этигэлэй хамбын нангин бэе залагдажа, хүзэгшэд адис хүртэхэ аргатай байгаа.

Үдэ багта Бандида хамба лама Дамба Аюшеев, Ивалгын дасанай шэрээтэ Гунчен ламхай (Дагба Очиров) түрүүтэй лама санаартан, хэдэн мянган хүзэгшэд Майдари бурханаа ногоон морёорнь дасангаа тойруулба.

Удын хойно Ивалгын дасанай заншалта найр болобо. Хамба лама Дамба Аюшеев, Гүрэнэй Дүүмын депутат Бато Семёнов, Арадай Хуралай депутат Цыденжап Батуев «Эрын гурбан наадаңда» хабаадагшадые, харагшадые хайндэрөөр амаршалжа, амжалта хүсэбэ.

Хэжэнгын Баатар Дагбаев Сэлэнгын Ноёхоной Зоригто Цырендондоповтой 40 минутын туршада ана-мана тулалдаһанай һүүлээр одоол булижа гараба. Эндэ шэгнүүрын горитой туһа болоо хаш. Ушарын, 36 наһатай БГУ-гай багша центнер татадаг, харин 22 наһа хүрэхэ ябаһан Зоригто 76 килограмм болодог ха юм. Тиигэбэ яабашье Баатар Буярадайнгаа гол дасанай абарга бүхэ боложо, 11 мянган түхэригэй шангаар өөрынгөө мүнгэнһөө тэрэниие Бато Семёнов шагнаба. Нур харбагшад сооһоо Сэлэнгын Ташар нютагай Велингтон Иринцев эгээл мэргэн гэжэ тодороод, мүн лэ эдэ шэнээн мүнгэн шанда хүртэбэ. Нур харбагшад мурьсөөндэ республикын ехэ найрай наадануудта олон удаа түрүү гараһан солотой 80 наһатай Батажап Бальчинов, 70 наһатай Дашинима Эрдынеев хабаадалсаа.

Мори урилдаанда хээр мори унаһан Хорин Андрей Ямадаев хамагые ахижа ерэбэ. 11 мянган түхэригэй шан тэрээндэ «Байкалфарм» АО-гой директорэй орлогшо Т.Б.Матханова барюулаа. Илалтын һүлдэтэй, Лама, Гурбан Эрдэнинн Майдари бурханай адистай туг - сагаан торгон жалсангуудые гартаа баряад, чемпионууд харагшад дүхэриг соогуур нэрэ хүндээ мандуулан, ёһолон тойробо. Тэдэнэй хүндэлдэ абьяасыень үргэн, соло магтаалууд ханхинаба.

Николай БАДМАРИНЧИНОВ,
Александр МАХАЧКЕЕВЭЙ фото.

Августын 9 - Россин Физкультурнигай үдэр МЭРГЭЖЭА ШАДАБАРИНЬ НОРИЛГОҢОО ЭХИТЭЙ

Россин Федерациин Физкультурнигуудай үдэр жэл бүхэндэ август харын хоёрдохи бимба гарагай үдэр тэмдэглэгдэдэг заншалтай юм. Манай республикын физическэ культура ба спортын хорооной хүтэлбэрлэгшэд, эдэ эмхи зургаануудай толгойлогшоноор ажалынгаа үрэ дүнгүүдые энэ үдэр согсолдог гэшэ.

Ээлжээтэ зунай Олимпиин нааданууд ерэхэ жэлдэ Грециин нийслэл Афина хотодо үнгэргэгдэхэ юм. Тиимэһээ Россин Федерациин, тэрэ тоодо манайшье республикын бэлигтэй бэрхэ, дүршэл шадабаритай спортсменүүд энэ ехэ мурьсөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртэхын түлөө шармайн оролдожо, хуралсал хорилгоёо улам үргэдхэжэ байнхай.

Нур харбалгаар Россин суглуулагдамал командын гэшүүн, спортын габьяата мастер Бальжинима Цыремпиловэй Афинада үнгэргэгдэхэ Олимпиадада хабаадаха эрхэдэ хүртөөд байһандань, спортдо дуратайшуул урмашан баясана.

Дүрэ буялалдалгын барилдаагаар, хүнгэн атлетикээр Буряад ороной түлөөлэгшэд Олимпиин наадануудта хабаадаха хүндэдэ хүртэхэ аргатай. Мүнөө манай бэлигтэй бэрхэ олохон барилдаашад, тусхайлбал, Константин Хангалов, Жаргал Дондунов, Базарсада Дашинимаев, Жамса Лхамжапов болон бусад эршэмтэйгээр хорилго хэнэ. Эдэнэй хэн нэгэниинь оропойнгоо суглуулагдамал командада оруулагдаха аргатай.

БГУ-гай доцент Очир Галсанович Баторовай хурган хоридог хүнгэн атлет, уласхоорондыл классай спортын мастер Григорий Панфилов ядро түлхилгөөр 19 метр 68 сантиметр үрэ дүн туйлажа, Россин суглуулагдамал командын бүридэлдэ оронхой. Саашадаа үрэ дүнгөө 20 метр 50 сантиметртэ хүргэбэл, тэрэ Олимпиадада хабаадаха эрхэдэ хүртэхэ.

Эдээнһээ гадна, залуушуул ехэ амжалтануудые туйлана. Улаан-Удын хүүгэдэй 9-дэхи спортын хургуулиин хурагша Мирослава Дагбаева нур харбалгаар басагадай дунда Европын Кубогта хүртэхын түлөө Италиин Клес хотодо үнгэргэгдэхэн мурьсөөндэ мүнгэн медалаар шагнагдаа хэн.

Спортын бусадшье зүйлүүдээр хүбүүд, басагаднай ехэ амжалта туйлана. Спортын мастер Евгений Цындымеев дүрэ буялалдалгын барилдаагаар Россин чемпион болоһон байгаа.

Россин Физкультурнигай үдэрөөр Буряад Республикынгаа спортын ветерануудые, мүнөө жагсаалда дабшажа ябаһан спортсменүүдээ халуунаар амаршалнабди.

Б.-М.ЖИГЖИТОВ.
Р.-Н.БАЗАРОВАЙ фото.

КУРСКА ДҮХЭРИГТЭ БОЛОҢОН АСАРИ ЕХЭ БАЙЛДААН

1943 оной зун Курска дүхэригтэ болоһон асари ехэ байлдаанда совет сэрэгшэд гайхамшагта илалта туйлаа хэн. Энэнь Совет Армиин хэдэн зуугаад мянган солдадуудай болон офицерүүдэй шэн габьяа, эрэлхэг зориг үльгэр жэшээ боложо, сэрэгэй түүхэдэ ороһон байха юм. Манай гайхамшагта полководецуудай оюун ухаан бодолоор, бэлиг шадабаряар, баатар зоригор бэелүүлэгдэхэн сэрэгэй ябуулгын үедэ нимэ ехэ илалта туйлагдаһан байгаа бшуу.

Курска дүхэригтэ болоһон байлдаанда туйлагдаһан илалтын 60 жэлэй жабхаланта ойдо зорюулагдаһан баяр ёһолол августын 22-то Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэхэ юм. Мүнөө Правительство ойн баярай хэмжээ ябуулгануудта бэлдхэл хэжэ байна.

Олонинын баярай суглаан үдэрэй 1 сагта Правительствын конференц-зал соо нээгдэхэ. Домог сууда гараһан байлдаануудта хабаадагшад - Буряад орондо ажаһуугшад - Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад, Социалис Ажалай Геройнууд, Ажалай Алдар Солын орденуудай дүүрэн кавалернууд, республикын ветеранай хүдэлөөнэй эдэбхитэдэй

түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаха байна.

Улаан-Удын гарнизоной подразделенинүүдэй хүтэлбэрлэгшэд, эрхим сэрэгшэд, республикын сэрэгэй комиссариатай ударидагшад, политическэ партинуудай, ниитын эмхинүүдэй, залуушуулай болон оюутадай түлөөлэгшэд суглаанай хүдэлмэридэ хабаадаха.

Олонинын баярай суглаан хайндэрэй ехэ концертээр түгэсэхэ.

Буряад Республикын
Президентын болон
Правительствын хэблэлэй
албан.

ОАО "Улан-Удэ - Лада"
дочернее предприятие АВТОВАЗ

- Автомобили ВАЗ всех модификаций
- Предпродажная подготовка
- Поставки фирменных запчастей с АвтоВАЗа
- Техническое обслуживание
- Все виды ремонта
- Обмен старых автомобилей ВАЗ на новые с доплатой
- Автомобили ВАЗ в кредит

Гарантия 2 года
Комиссионная продажа

г. Улан-Удэ, ул. Лебедева, 30, тел.: 413-413

Буряад Республикын Президентын болон Правительствоын хэблэлэй албан мэдээсэнэ:**«ЕХЭ» ГАЗАР ДЭЭРЭ
БАЙРАГУЙ НАА, ЯАЛТАЙБ?**

Холын Хойто зүгэй нютагууднаа, тэдэндэ адлидхагдахан газарнууднаа нүүжэ ерэнхэнтэйнь дашарамдуулан, гэр байрын мүнгэн тэдхэмжэ абаха ёһотой эрхэтэдые бүридхэлдэ, тоосоондо абалгын гуримые баталхан 2003 оной июлиин 23-най 234-дэхи Тогтоол Буряад Республикын Правительствоо зохёогоод баталан абаба.

Энэ саарна дансын ёһоор, республикын Правительствоо 1992 оной январийн 1-нээ хойшо холын Хойто зүгэй нютагууднаа, тэдэндэ адлидхагдахан газарнууднаа гаража ерэнхэнтэй гэр байрын мүнгэн тэдхэмжэ жэл бүри олгохые республикын Правительствоо тогтоогоо.

Нютагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаанууд тэдэниие ажаһууһан газартаан тоосоондо, бүридхэлдэ абаха байна. Ниитын комиссинууд энэ хүдэлмэридэ хабаадуулагдаха юм. Хэрбээ эрхэтэдые тоосоондо, бүридхэлдэ абахые арсаа гэшэе наань, Россин хуули ёһонуудаар гомдол барижа болоно. 1-дэхи ба 2-дохи бүлэгүүдэй эрэмдэг хүнүүд, пенсионернүүд, хүдэлмэригүйшүүд, ажалладаг эрхэтэд тоосоондо абтаха аргатай.

Гэр байрын мүнгэн тэдхэмжэ абаха эрхэтэй хэды эрхэтэдэй республика дотор ажаһуужа байһан тухай мэдээнүүдые Буряадай Экономическа хүгжэлтын министерство жэл бүхэндэ мартын 1 болотор Россин Экономическа хүгжэлтын болон худалдаа наймаанай министрствэдэ эльгээхэ ёһотой.

ОЙН БАЯРТА БЭЛДЭНЭ

Хягта хотын 275 жэлэй ойн баярта бэлдэхэ талаар аймагай болон хотын хүтэлбэрилэгшэдэй, ойн баярай комиссийн гэшүүдэй зүблөөн хаяхан болобо.

Республикын Правительствоын гэшүүд - Социальна халбарине хүгжөөхэ талаар Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо И.М.Егоров, соёлой министр В.Б.Прокопьев, Залуушуулай хэрэгүүдэй ба спортын талаар гүрэнэй хорооной түрүүлэгшэ С.Б.Мантуров, элүүрые хамгаалгын министр В.В.Кожевников суглаанда хабаадаа.

Хягтын аймагай захиргаанай толгойлогшо В.Ж.Цыремпилов 2003 оной сентябриин 5-6-да болохо Хягта хотын ойн баярта урилгын биледүүдые Правительствоын гэшүүдтэ барюулан байгаа.

ХЭНЭЙ ТҮҮХЭ НАЙН БЭ?

Хягта хотын байгуулагдаһаар 275 жэлэй ойдо зорюулагдажа, эмхиингээ түүхые эрхим найнаар харуулхын түлөө конкурсын дүнгүүд Хягтын аймагта согсологдобо.

23 эмхи конкурсо хабаадаһан байгаа. Аймагай соёлой түбтэ, хотын номой санда, медицинскэ училищида түрүүшын

хууринууд олгогдоо. Аптекэдэ, аймагай больницада, мүнгэн хангай таһагта - хоёрдохи, 18-дахи ПТУ-да, 3-дахи хургуулида гурбадахи шатын дипломууд барюулагдаһан байха юм.

**ДУРАСХААЛАЙ ТЭМДЭГ
НЭЭГДЭБЭ**

Буряад оронһоо түрүүлэн, Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Г.А.Гармаевта хүшөөгэй хаядаа бодхоогдохо газарта дурасхаалай тэмдэг нээлгын ёһололдо Хягтын хилын харуулай отрядай сэрэгшэд хабаадаба.

Россин Гүрэнэй Гимнын хүр жабхаланта аялга хүгжэм доро, ехэ буугаар салот үгэлгын үедэ Россин Федерациин ФАС-ай Забайкалийн мого нютагай хүтэлбэрийн дарга, генерал-лейтенант Середкин, хилын харуулай отрядай дарга полковник Королев, Хягтын аймагай захиргаанай толгойлогшо Цыремпилов гэгшэд тэмдэгэй самбар бүриһэн хушалта бүдыень абаба.

Аймагай аха захатанай зүблэлэй түрүүлэгшэ С.Бадмаев, ахалагша прапорщик А.Мелихов, гвардийн 5-дахи танкова дивизиин командир гвардийн полковник А.Пантелеев, хилэ сахигша ветеран И.Курганов гэгшэд дурасхаалай тэмдэг нээлгын митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Эхэ Бурхан Успенгийн хүмын санаартан Е.Седунов энэ тэмдэгые арьудхаһан байгаа.

**ЭЖЫНЭРТЭ ДОРО
ДОХИНОБДИ!**

Иимэ нэрэтэй тематическа үдэшэ Хягтын аймагай Дунгын хүдөөгэй клубта болобо. Дайнай ара талада шэн габыяатайгаар ажаллаһан эхэнэрнүүдые, сэрэгшэдэй эхэнүүдые эндэ ёһолон хүндэлһэн байгаа.

Эдэнэй эгээл үндэр наһатайн гэхэдэ, 93-тай Пелагея Емельяновна Курикалова болоно. Тэрэ бүхы наһаараа хара ажал хэжэ, Эхэ оронойнгоо баялгые арьбадхалсаһан габыяатай. Тэрэ найман үхибүү түрэжэ, гарыень ганзагада, хүлыень дүрөөдэ хүргэһэн юм. Мүнөө наһатай хүгшэн эхэ 28 аша зээтэй, 22 гуша, зээнсэртэй. Эдэнэй 5 хүбүүдын, 14 ашанарын, 1 гушань Россин армида алба хэһэн байна.

Эжынэртэ хайндэрэй ехэ концерт-наадан табигдаа.

**АМЕРИКАНЕЦУД
СЕМИНАР ЭМХИДХЭНЭ**

Гарвардска университетэй хүдэлмэрилэгшэд Питер Хиле болон Дженифер Адиби гэгшэд августын 6-най үглөөгүүр Улаан-Үдэ хотодо ербэ. Хойто зүгэй, Сибирийн ба Алас-Дурна зүгэй үсөөн тоото үндэһэн арадуудай эблэлэй урялаар тэдэ Буряад орондо айлшаар бууба.

Августын 8-наа 12 болотор Хойто-Байгалай аймагай Холодно хууринда

тэдэнэр хуралсалай семинар үнгэргэхэ юм. Хойто зүгэй газар нютагуудай тогтууритайгаар хүгжэжэ байһан тухай хөөрэлдөөн болохо.

- Питер Хиле Дженифер Адиби хоёр иимэ семинарнуудые эмхидхэжэ, үнгэргэхэ талаар ехэ дүй дүршэлтэй юм, - гэжэ Хойто зүгэй арадуудай эблэлэй президент Анна Павловна Найканчина хөөрэнэ. - Жэшээнэ, тэдэ Ханты-Мансийскда, Эрхүү можын Байкальскда иимэ семинарнуудые эмхидхээ лэн. Хуралсалай семинарта хабаадагшад эвенк угсаатанда ашатай туһатай, хонирхолтой ехэ юумэ хөөрэхэ аабза гэжэ найданабди. Хойто зүгэй асуудалнуудые шийдхэлгэдэ американ дүй дүршэл аша туһатай байха зэргэтэй.

50 гаран хүн семинарай хүдэлмэридэ хабаадаха.

**АЗИИН ТҮБТЭ БОЛОХО
УУЛЗАЛГАНУУД**

«Азийн түбтэ болохо уулзалганууд» гэжэ үндэһэн соёлой уласхоорондын фестиваль августын 13-наа 15 болотор Тыва Республикада үнгэргэгдэхэ юм.

Залуушуулай хэрэгүүдэй болон тыва арадай Наадым гэжэ үндэһэтэнэй хайндэрэй талаар Тывагай гүрэнэй хорооной байгуулагдаһаар 10 жэлэй ойдо энэ фестиваль зорюулагдаба.

Азийн түб гэжэ тоологдодог Кызыл хотодо хайндэр болохо юм. Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй, Монголой, Солонгос ороной элдэб нютагууднаа айлшалан бууһан делегадууд фестивалда хабаадаха. Буряад Республикын залуушуулай нэгэдэлнүүдэй, залуушуулай зохёохы коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд тиишээ ошохо.

Фестивалиин эмхидхэгшэдэй ханамжын ёһоор, иимэ уулзалганууд бусад үндэһэтэнэй заншалта уран найханай баялигуудаар, соёл болбосоролоор хонирхол хүмүүжүүлхэ байна. Тиихэдэ Азийн арадуудай заншалта аман зохёолнуудые сахиха, хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаха юм.

**ГАХАЙШАДАЙ
АМЖАЛТАНУУД**

2003 оной түрүүшын хахад жэлдэ «Свинопром» гэжэ эблэлэй предпритинуудые хүгжөөлгын дүнгүүд ехэ найдал түрүүлнэ.

2002 оной тэн багта энэ эблэлэй предпритинууд 18642 гахайтай байһан наа, мүнөө 19829 гахайтай болонхой. Поршоонхонуудые түрүүлжэ, томо болголго 20 процентээр дээшлээ.

«Николаевскиин гахайн комплекс» гэжэ ЗАО-гой үрэ дүнгүүд илангаяа хайн байна. Мүнөө эндэ 4079 гахай харууһалагдана, һүүлэй жэлдэ гахайнуудай тоо толгой 1879-өөр ургаа. Эндэ шахан таргауулагдажа байһан

гахайнууд сүүдхэдэ шэгнүүрээ дунда зэргээр 713 граммаар нэмээнэ. Энэмнай хайн үрэ дүн гэшэе ааб даа.

**«ОГОНЁГТО»
АМАРХАДАШЬЕ АША
ТУНАТАЙ**

«Амжалтын зам» гэхэн эмхидхэлэй ажал ябуулгада аха классай хурагшадай бэлдэхэ талаар республикын түрүүшын хургуули Буряад Республикын хуралсалай болон эрдэм ухаанай министерство июлиин 27-ноо августын 13 болотор «Огонёк» гэжэ элүүржүүлгын лагерин үндэһэ хуури дээрэ эмхидхэжэ байна.

Ажабадалай эдэбхитэй хараа бодолтой, бээе үгэнги, зохёохы оюун бэлигтэй, харюусалга бээ дээрээ даажа абаха аргатайгаар хүбүүд, басагадые хүмүүжүүлхэ гэшэе тус программын гол зорилго мүн.

Общество дотор наһаа гүйсөөгүйшүүдые ажаһуудалда дадхааха, тэдэнэй бээ махабадые хатуужуулаха, ухаан бодолыень хүгжөөхэ, ходоодоо урдаахуу түрүү ябаха шэнжэ шанарнуудые хүгжөөхэ гэшэе тус программын зорилгонуудта ороно.

**«РОССИН ХЭБЛЭЛЭЙ 300
ЖЭЛЭЙ ОЙ»**

гэжэ нэрэтэй номые Россин Журналистнуудай холбоон хаяхан барлажа гаргаба.

XVIII-XIX зуун жэлнүүдэй эгээл хонин газетэ журналнууд, тэршэлэн мүнөөнэй түбэй болон мого нютагуудай хэблэлнүүд эндэ оруулагдаа. Нэгэдүгээр Пётрой «Ведомостынүүдхээ» эхилээд, элдэб сонинууд болон сэтгүүлнүүд, мүн мүнөө үеын ехэ-ехэ сонинууд ба сэтгүүлнүүд нэгэ ном соо суглуулагдаһан байна. 3000 гаран зурагууд номдо хабсаргагдаа. Эдэнэй олонхид хоморой шухаг гэрэл зурагууд болоно. 150-200 жэлэй урда тээ сонинууд болон сэтгүүлнүүдэй ямар байһыень, хайшан гэжэ барлагдаагыень эндэһээ ойлгожо болоно. Эсэгэ ороноймнай журналистикын мүнөөнэй байдалтай уншагшад танилсаха аргатай. Энэ ном 600 хуудалатайгаар барлагдан гараа.

**ҮХИБҮҮДЭЙ ЗУНАЙ
АМАРАЛТА**

Буряад ороной эгээл оюун бэлигтэй үхибүүд, хүүгэдэй уран зурагай хургуулинуудай хурагшад августын 4-нөө 17 болотор Котокель нуур дээрэхи «Байгал» гэжэ аяншалгын баазада амарха байна.

Республикын Соёлой министерство оюун бэлигтэй зурааша үхибүүдтэ зорюулжа, Котокель нуурай үзэсхэлэн гоё эрьдэ «Оюун бэлигтэй үхибүүд» гэхэн республикын программын үндэһөөр зурааша үхибүүдэй зохёохы хургуули эмхидхэгдэбэ. Бүхы Буряад ороной элдэб нютагууднаа 30 гаран үхибүүд эндэ ерэнхэй. Тэдэнэр уран бэлигтэ харуулаһаа гадна, бусаднаа хуралсаха, дүршэл шадабари олохо аргатай байна бшуу.

Үлэрэй үзэгдэл**«НАЙНШИ ДАА, ХҮБҮҮХЭН!»**

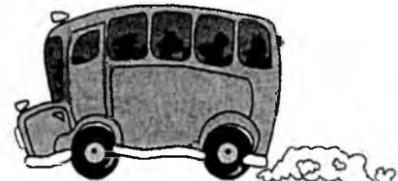
Улаан-Үдэ хото шадархи газарта ажаһуудаг наһатай Мэдэгма хүгшэн эртэхэн бодожо, Восточно посёлогто байдаг хүбүүнтэнээ эрьсэд ерэхэ ханаатай хара үглөөнөө түхээржэ эхилбэ. Нэгэ жаахан бэлэг-сэлэг, хүүгэдтэ конфетэ заатагуй абаашаха хэрэгтэй. Тэрэнээ бэлдэнээр байтарнь, үглөөнэй долоо хахадта, саг соогоо ерэдэг автобус тээ саанаһаа харагдаба. Сайгаа шамдуухан хордгээд, ама руугаа хүхэдэг нэгэ конфетэ хээд лэ, автобусой буудал руу яаран гэгшэлбэ. Мэдэгма хүгшэнэй автобус соо

хуухатай сасуу мундуухан тэрэнэ хууриһаа хүдэлшэбэ. Хажуудаа хууһан хорёодтой хүбүүе дайран нагад, барюул бэдэрэн мэгдэхэдэ, аман соохи конфетэе ойлгомторгүй алдаба. Тиихэзуура Мэдэгма хүгшэн хэмэл шүдээс гэрнээ абаад гарахаяа мартаһанаа ойлгобо. Мэдэгма хүгшэн амаа бүглэһэн мэтэ гараа баряад, тэрэ конфетэе хаанашье унагаһанаа ойлгожо ядан, хормойгоошье нэбсэд үзэнэ, автобусой оёороо хараашална.

- Хүгшэн эжы, та юу бэдэрнэт? Шүдээс унагаагаагүт? - гэжэ хажуудахи хүбүүнийн асууба.

- Энэ хүгшэнши автобустоо яараад, шүдээс хэхээс мартаад, гэрнээ гараа. Тиимэхээ амандаа хээд гараһан конфетэмни холжороод унашабо, - гэжэ зэмэтэй хүндэл адли, бээе сагаарууһан мэтэ Мэдэгма хүгшэн залуу хүбүүндэ ойлгуулба.

- Конфетэ яахан даа, маанадтаяа амар мэндэ ябаһантнай хайн даа. Шүдэнтнайш мүнгэтэ, мүнгэнтнай - уһан, - гэжэ дулаахан нүдөөр хүгшэниие хараад, автобусой удаадахи буудалда буухаяа үүдэн руу дүтэлбэ.

Автобусоо буугаад, тэрэ хүбүүнэй саашалхадань, Мэдэгма хүгшэн эльгэ нимгэн эхын зүрхэнэй мэдэрэлээр: «Пайн ши даа, хүбүүхэн. Бурхан шамаяа хараһай даа!» - гэжэ аман соохоноо шэбэнэн үлөө лэн. Сэдхэмэ дэмжэлгэ сэнтэй даа.

Е. ЦЫБЕНОВА.

Буряад Республикын Президентын дэргэдэхи Олзын хэрэг эрхилэгшэдэй зүбшээлгын соведэй нүүдэл суглаан Леонид Васильевич Потаповой хүтэлбэри доро хаяхан Кабанскда болобо. Кабанскын аймагта болоһонинь дэмы бэлэ. Ушарын гээбэл, һүүлэй жэлнүүдтэ Кабанскын аймагта аяншалгын халбарыда бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэ хүтжөөгдэжэ байна. Тиммэхээ зүблэхэ зүйлэй асуудалуудай нэгэнинь энэ темэдэ зорюулагдан байгаа.

Тэрээнһээ гадна, хангалга болон аяншалгын халбаринуудта бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэ хүтжөөлгын асуудалуудай энэ суглаан дээрэ табигдажа, эд бараа худалдажа абаха, хангалганууды хэжэ талаар гүрэнэй болон муниципальна захилнууды бээлүүлхэ талаар бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшын субъектнүүдэй энэ хэрэгтэ хабаадсалса байһан асуудалууд зүбшэн хэлсэгдээ. Эндэ бага болон дундуур хэмжээнэй худалдаа наймаанай, олзын хэрэг эрхилэгшын ямараар хүтжөөгдэжэ байһан тухай Кабанскын аймагтай захиргаанай толгойлогшо В.Г.Котов мэдээсэл хэхэдээ тэмдэглэбэ.

хайн кафе» гэһэн конкурсууд үнгэргэгдэдэг байна.

Юрэнхыдөө Буряад орондо аяншалга хүтжөөхэ талаар яһала ехэ амжалта туйлагдажа эхилэнхэй. Ушарын гэхэдэ, аяншалга хада ашатай туһатай зүйл болон. Россин бусад мого нотагуудһаа, харин ороноудһаа эрэгшээды болбосон һайнаар хангахын тула ехэ оролдоло гаргаха ёһотойбди.

«Кабанскын аймагта хүнүүдэй олоороо ерэдэг болоһонинь арсагагүй, - гэжэ Виктор Гаврилович Котов хэлэнэ. - Электричкээр, элдэб автомашинуудар манайда ерэнэ, Байгал дээрэ амархын тула хэдышы мунгэ түлэхөөр бэлэн байдаг. Аяншалгы хүтжөөхэ программа

эрхилэгшын бишыхан вагон табиладань, энэ хэрэгы республикын прокуратура хүртээр зыгээһэн байгаа...

Ашаг олзо абахын тула аяншалга эмхидхэхэ тухай хөөрөлдөөн мүнөө гаранагүй гэжэ Буряад Республикада Олзын хэрэг эрхилэгшээды хамгаалгын түбэй директор В.Г.Егоров тэмдэглэбэ. Тимхэдэ Буряад ороной олон мянган аяншалгаһаа, эд бараа болон эдлэл хэрэгсэлнүүды хилын саанаһаа асаргаһаа үнэтэ дүй дүршэл асардаг гэһэн зохид буудалууды барыдаг, фирмэнүүды нээдэг, тийгэжэ эсэстэ эсэстэ хүдэлмэрийн газарнууды байгуулдаг байна. Зүгөөр тэдэниие хууляар хамгаалха хэрэгтэй.

«Омолин боошхо» гэжэ айлаһадай байшангуудай үмсын эзэдэй эблээй нанал бодолы «Бурятавиатурын» директор В.З.Хамарханов хэлэбэ.

Түрүүшээр аралжаа наймаанай бэшэ, харин мэдээсэлнүүды андалдан абасалгын үндэһэ хуури дээрэ тэрэ байгуулагдаха ёһотой. Хэрбээ захиргаанай анхаралаа хандуулаад байгаа гэһэн хаань, Кабанскын аймаг айлаһаар буулгын газар болохо ёһотой гэжэ В.З.Хамарханов толгойлогшо В.Г.Котовто хэлэбэ.

Буряад Республикын Худалдаа наймаанай-промышленна палатын президент В.К.Кукшиновой нанамжын ёһоор, Байгалай мого нотагтай аяншалгын эблээй үндэһэ хуури дээрэ шэнэ баазанууды байгуулаха хэрэгтэй.

КОНКУРСДО ИЛАГШАДЫЕ ХҮНДЭЛХЭ

Республикын экономика хүтжэлтын болон гадаадын харилсаа холбоонуудай министртын орлогшо А.Г.Гребенщиков үгэ хэлэхэдээ, эд бараа худалдажа абаха ба хангалганууды үзүүлхэ талаар гүрэнэй болон муниципальна захилнууды бээлүүлгэдэ бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэдэй субъектнүүды хабаадуулаха тухай мэдээсэлэбэ.

Нёдондо жэлэйхитэй сасуулахда, гүрэнэй худалдан абалгануудай хүмээ хөөр шахуу дахин ургаһан байгаа. Экономика хүтжэлтын министртын баримта мэдээнүүдэй ёһоор, республикын эрилтэ хэрэгсэлнүүдтэ гүрэнэй худалдан абалгануудта бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшын субъектнүүдэй хабаадаһан тула онһон техникэ, зөөлэн зэр зэмсэгүүд, эдэ хоолой зүйлнүүд хэрэгтэй, заһабарилга-барилгын хүдэлмэри бээлүүлгэдэ ёһотой.

«Республикын худалдажа абалгануудай талаар агентствын» директортэй уялганууды гүйсэдхэгшэ Ю.Ф.Пшеничниковэй хэлэһэнэй ёһоор, нёдондо жэл 59 конкурс үнгэргэгдэжэ, али бүхы юумэ худалдадаг 650 эмхи тэдэндэ хабаадаа хэн. Эдэнэй 130-ниинь бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшын субъектнүүд байгаа. 54,3 миллион түхэригтэй гүрэнэй хэлсээнүүды олголотойгоор 54 бага хэмжээнэй субъект илажа гараба.

Буряад Республикын Промышленнигууд болон олзын хэрэг эрхилэгшэдэй холбооной гүйсэдхэхэ директор А.М.Голковой нанамжын ёһоор, нэгэнтэ бэшэ илажа гараһаа конкурсхоо гадуур гүрэнэй хэлсээ батаһаа аргатай.

Республика дотороо бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэ хүтжөөлгэдэ республикын Правительство, Арадай Хурал ехэ анхаралаа хандуудаг юм гэжэ Президент Л.В.Потапов Зүбшээлгын соведэй нүүдэл суглаанай хүдэлмэрийн дүнгүүды согсолходо тэмдэглэбэ. Тус соведэй удаадахи нүүдэл суглаан Хэжэнгын аймагта үнгэргэгдэхэ.

Светлана НАМСАРАЕВА.
Анна ПРОКИНАГАЙ зураг дээрэ:
суглаанай президиум.

БОДОТО ЭЗЭД ЭНДЭЛ АЖА ХУУНА

Аймагтай түлөөлэгшэ республикын Президент Л.В.Потаповы, Зүбшээлгын соведэй гэшүүды хилэ дээрэ хилээмэ-дабһаар, нютагай артистуудай дуу хүтжээмөөр халуун дулаанаар угтаба. Селенгинск хууринда ержэ, олзын хэрэг эрхилэгшэ Л.А.Сокольниковой колбасагай цехтэ хүрэхэдэнь, ажалһаа Леонид Васильевич болон соведэй гэшүүды халуунаар угтанан байгаа.

Леонид Васильевич гурбан жэлэй урда тээ энээгүүр ябахандаа, ажал хэрэгүүдтэйн танилсаа хэн. Колбасагай зүйлнүүдһээ гадна, кондитерска, кулинарна болон хилээмэ-бүүлхын зүйлнүүды энэ гаргадаг юм. Тимхэтээ хамта, рознично худалдаа наймаан энэ хүтжөөгдэнэ: үбгэ хамган хоёр Леонид Александрович болон Наталья Анатольевна Сокольниковууд 2 магазин ба эдэ хоолой газартай юм. Гаргаһан продукция энэ худалдадаг. Ажаһыһаа гү, али үмсэһөө мал худалдажа абаад, үүсэдэг байна. Гадна тэдэ гахайнууд болон үхэр малнууды олоор тэжээдэг. Хэрбээ нютагай хэн нэгэн томо бологдожо байһан лоршоонхо гү, али үхэр гаргаха гээбэл, Сокольниковтоңдо хонходоходо. Иимэ харилсаан али алинданшы ашатай туһатай, олзо оршотой юм ааб даа. Кабанскын аймагта үмсэ зон хубингаа мал гаргажа, хаана худалдажа, ямар магазинда оруулаха гэһэнб гэжэ ханаагаа зобожо байдаггүй. Теэд малаа гаргажа, Улаан-Үдэ абааһын тула транспорт бэдэрхэ, тэндэ абааһаа, тэдэнэ хүнүүдтэ дамжуулаха ушар гарадаг гэһэн. Сокольниковтоной худалдажа абалгын сэн кабанскынхидай сэдхэл ханаана.

Олзын хэрэг эрхилэгшэдэй үйлдбэрилэн гаргаһан продукциян шанар гансал Кабанскын аймагтай бэшэ, харин Улаан-Үдэ, Эрхүү хотонуудай хүн зоной ханаанда таарадаг байна. Опгово аралжаа наймаа хэгшэд энэ ержэ, продукция худалдажа абадаг. Имагай байгша оной түрүүшын хахад жэлдэ 40 хүн ержэ, 15,5 тонно кондитерска, 35,6 тонно колбасагай зүйлнүүды худалдажа абаа. Тэдэнэр 2200 мянган түхэригтэй продукция үйлдбэрилэн гаргаһан байха юм.

Хэзээ нэгэтэ, 2000 ондо, үйлдбэри хүтжөөхын тула Л.А.Сокольников 500 мянган түхэриг республикын бюджетдээ урьһаар абаа хэн. Тэрэ урьһаар абаһан мунгээ саг болзортоо бусаһан байгаа.

Энэ предприятияда хүржэ, гэрэнэй ажал хэрэгүүдтэй республикын Президент танилсаһаа, сэдхэлээ ханаба. «Ажал хэрэгтэ хайн мэдэхэ ёһотой эзэд энэ ажаллана», - гэжэ Леонид Васильевич тэмдэглэбэ.

Һэрюун унда үйлдбэрилэн гаргадаг А.И.Белоголовой үмсын предприятияда хүрбэ. Эндэ халаан соогоо 4800 шэл һэрюун унда үйлдбэрилэн гаргадаг юм. Тэрээнһээ гадна, 2500 шэл унда худалдажа, 16 мянган түхэригтэй ашаг олзо абадаг опгово түб энэ бий. Байгша ондо Кабанскын аймагтай бюджетдээ 250 мянган

Бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэ ГАЗАРАЙНГАА ЭЗЭН БАЙХА

түхэригтэй туһаламжа үзүүлэгдэжэ, һэрюун унда үйлдбэрилэхэ цех хэлыбэн шэнэлэгдэ хэн.

АЖАХУУДАЛ ХАНГАЛГЫН ЭРИЛТЭНҮҮД УРГАНА

Удаань Буряад Республикын Президентын дэргэдэхи Олзын хэрэг эрхилэгшэдэй зүбшээлгын соведэй пленарна суглаан Кабанскын аймагтай захиргаанай байшан соо үргэлжэлэбэ. Аймагтай бага болон дундуур хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшын халбарин түлөөлэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаа хэн.

Буряад Республикын Гар урлалы палатын түрүүлэгшэ Л.А.Иванова республика дотороо ажаһуудал хангалгын албанда бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэ хүтжөөхэ тухай мэдээсэл хэбэ.

1993 онһоо хото, хүдөө нютагуудта хүн зоной ажаһуудал хангалгын албан эрид муудажа захалһан байгаа. «2000-2005 онуудта Буряад Республикада зоной хуудал байдал хангалгы хүтжөөлгын гол бодолнууды» республикын Правительствын баталан абаһанай һүүлээр нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд тус халбарине хүтжөөлгэдэ анхаралаа хандуулаха захалаа хэн. Тимхэгэ Гүрэнэй Статистикын хорооной баримтануудай ёһоор, 2002 ондо энэ талаар 53 бага хэмжээнэй, 13 муниципальна предприягтэ хүдэлжэ, 634 хүн ажалаар хангагдаһан байгаа. Л.А.Ивановагай хэлэһэнэй ёһоор, 655 үмсын олзын хэрэг эрхилэгшэды статистика хараада абанагүй. 2000 шахуу хүн хүлһөөр тэдэндэ хүдэлжэ.

Л.А.Ивановагай нанамжын ёһоор, улад зоной хуудал байдалы хангалга нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудһаа сэхэ дулдыдана. Тимхэгэ тэдэнэр ажаһуудалда хабаатай бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэ хаа хаанагүй хүтжөөхэ зэрэгтэй. Мүнөө зоной хуудал байдал хангалгы хүтжөөхэ арга боломжонууд байгуулагдажа байна. Ушарын юуб гээбэл, һүүлэй жэлнүүдтэ оёдолы мастерскойнууд болон ательеһууд, телерадиоаппаратура, ажаһуудал хангалгын онһон техникэ заһабарилгын газарнууд байгуулагдаһа.

Зоной ажаһуудал хангалгын байгууламтада хүнүүдэй һаһа баралгада хабаатай хэрэгүүды эрхилэгшэ горитой хуури эзэлнэ, автотранспорт заһабарилга энэ 13,9 процент ажал бээлүүдэнэ. Үмсын олзын хэрэг эрхилэгшэдэй 71,9 процентнь хүн зоние хангалгада хабаатай байна.

Кабанскын аймагта хүнүүдэй ажаһуудал хангалгада ехэ анхарал хандуулагдаһа. Олон халбаритай эмхинүүд, албанууд энэ хүдэлнэ. Мүнөө энэ хүнүүдэй ажаһуудал хангалгын 2 байшан Селенгинск болон Кабанскда хүдэлдэг юм.

Сэхынь хэлэхэдэ, энэмнай 40 мянган хүн зонтой бүхы аймагта тоншы хангалтагүй юм ааб даа. Тимхэгэ тус халбарине хүтжөөхын тула шухала ажал ябуулаха ёһотойбди. Байгша оной дүрбэдэхи кварталда Экономическа хүтжэлтын болон гадаадын харилсаа холбооной министртын Бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэ дэмжэхэ, хүтжөөхэ талаар хороон ехэ ажал ябуулаха зэрэгтэй. Хүн зоной ажаһуудал хангалгын халбарыда олзын хэрэг эрхилэгшэ захалһан предприягтнуудта бага түрсэтэй, налоо тохолоодо хүнгэлэлтэтэй урьһаламжанууд үгтэхэ ёһотой гэжэ Тарбагатайн аймагтай захиргаанай толгойлогшын орлогшо О.П.Лощман элидхэл тушаа үгэ хэлэхэдээ мэдүүлэбэ.

ЭЛДЭБ АЯНШАЛГА БАЙДАГ ГЭЭШЭ

Республика доторнай аяншалагһаа ямар амаралты үлүүхэ хайн гэжэ тоолодог бэ? Эмнэлгэ-элүүржүүлгын, пляж дээрэ бээ нарнай элшэдэ дүргэлгын, соёлой-ехэ юумэ мэдэжэ абалгын... һүүлэй жэлнүүдтэ үбэлэй сагта Байгал дээрэ амаралгаар хүнүүд ехэтэ һонирхожо захалаа. Хүйтэн уларилтай һарануудта мүйһэн дээрэ амарха дуратайшуу олошороо гэжэ Залуушуулай хэрэгүүдэй, аяншалгын, бэын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй хорооной Аяншалгын талаар хорооной түрүүлэгшэ А.В.Измайлов хөөрэнэ. Бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэд энэндэ анхаралаа хандуула. «Аяншалга тухай» республикын Хуули баталагдан абтаа хэн. 2010 он болотор аяншалгы хүтжөөлгын хараа бодол хаяхан, июлийн 8-да, республикын Правительствын Президиумэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Аяншалгада бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэ дэмжэлгын ёһоо гуримы хүтжөөхэ талаар хэмжээ ябууланууд тэрэниие бээлүүлгын түсбэ соо хараалагданхай.

Республика доторнай аяншалагһаады байруулгын 300 гаран объект - зохид буудалууд, амаралтын баазанууд, пансионатууд санаторинууд бии. Эдэнэй 40-ниинь бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшын субъект болон. Мүнөө аяншалагһаады угтажа абадаг үмсын 165 гэр тоолодоно, эдэнэй 15-иинь Кабанскын аймагта оршодог юм.

А.В.Измайловай хэлэһэнэй ёһоор, Гүрэнэй хороон аяншалгын халбарыда бага хэмжээнэй олзын хэрэг эрхилэгшэ талаар мунгэ һомололгын түлэбүүдэй конкурс сонсохонхой. Илагһад республикын Правительствын гүрэнэй дэмжэлгэдэ хүртэхэ ёһотой. Хабаадуулагдаһан мунгэ зөөри аяншалгын материална баазы хүтжөөлгэдэ гаргашалагдаха. Тэрээнһээ гадна, «Буряадай арадай уран һайханай урланууд ба бээлүүд», «Харгы шадархи эгээл

Буряад Республикын 80 жэлэй ойдо

ТҮҮХЫН ХУУДАНАНУУД МАРТАГДАШАГҮЙ,

Үнинэй фотожурналист Цыбен ЦЫРЕНЖАПОВАЙ архивһаа

Жэбхээхэн буурал баабай түшэлгэтэй, Хөлго хатан эхэ үргэлтэй Шэтэ можын Хөлгын аймагай Тэрэбхээн нютагта тоонтотой, Харгана угтай Цыбен Цыренжапов 1932 ондо, Бишэн жэлэй һая гараад байхада, алтан дэлхэйдэ мүндэлхэн намтартай.

Дайнай үеын ба дайнай һүүлээрхи хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ нютагайнгаа һургуулин долоон класс дүүргэбэшье, түрэл колхоздоо элдэб ажалда хүдэлжэ байтараа, бага наһанайнгаа хүсэл бэлүүлхээс 1952 ондо Улаан-Үдын хүгжэмэй училищда һурахаяа ороо һэн. СССР-эй арадай артистнууд Ким Базарсадаев, Дугаржаб Дашиев, композиторнууд, сууга багшанар - Россин искусствын габьяата ажал ябуулагшад Базар Цырендэшиев, Сергей Манжигеев, Вячеслав Елбаев, Россин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Валентина Дамбуева болон бусадтай хамта һураһандаа омогорхожо, баярлажа ябадаг юм. Хожомын Зүүн Сибирын соёлой институт дүүргэһэн байгаа.

Буряадай дуу, хатарай «Байгал» ансамблда, Улаан-Үдын телестудиида хүдэлөө. Эндэ оператор, режиссерой ассистентээр, кинофоторепортерээр ажаллахадаа, шэнэ аппаратурануудые шудалжа, гэрэл зурагуудые абаха, киносюжедуудые буулгаха талаар мэргэжэл шадабарья мүлһэн, нарижуулан байха юм.

Тин 1971 ондо «Буряад үнэн» сониндо фотокорреспондентээр хүдэлхээс ороо һэн. Удаань республикын томо эхэ сонинууд болохо «Правда Бурятии», «Бурятия» газетэнүүдтэ хүдэлөө, ТАСС-ай фотокорреспондентээр дэбжүүлэгдээ бэлэй. Совет журналистикын ветеран Цыбен-Шираб Будаевич Цыренжапов «Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ», «Россин Федерациин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэнэн хүндэт нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэһэн алдартай.

Хурса хёрхо, онсо өөрн хараса, гоё һайхание ойлгохо мэдэрэл, гэрэл зурагай байгуула, шэнэ юмэ бэдэрлэгэ, зурагай композици - эдэ бүхы шэнжэ шанарнуудай ашаар Цыбен Будаевич Цыренжаповай буулгаһан гэрэл зурагууд үнэн зүб, тодо һонор, гүнзэгы эхэ, тобоймо хурса байһаараа бусадһаа шалгардаг гээшэ. Тэрэ бүхы Буряад орон соогуураа ябажа, эгээлэй юрын хүнүүдэй, социально-экономическа бүхы һалбарин ажалшадай, бүхы мэргэжэлэй хүдэлмэришэдэй, томо эхэ барилгануудай хүдэр шамбай ажалшадай, залуушуулай, соёлой ба искусствын ажал ябуулагшадай, партийна, совет хүдэлмэрилэгшэдэй, манай республикын хүтэлбэрилэгшэдэй дүрэ зурагуудые буулгажа, түүхэдэ мүнхэлхэн байна. Ондоо можо нютагуудаар, республикануудаар ябахадаа, тэндэхи байдалые, хүнүүдые буулгажа, уншагшадтай танилсууладаг юм. Харин ороноудһаа бууһан айлшад, гүрэнэйнитын элигэ эхэ ажал ябуулагшад тэрэнэй фотообъективэй хажуу талаар үнгэрөөгүй байха. Фотосюжет, фото-этиюд, фоторепортаж, фотоочерк, фотомонтаж, фотоколлаж...

Үзэсхэлэн һайхан байгааһи, эхэ-байгааһин элдэб үзэгдэлнүүд, нюусанууд, хангил хабсагайта һүмбэр ууланууд - Саяан, Бархан, Алхана ууланууд, харьялаа түргэн урсахалта гол, мурэнүүд, дэлхэйн эрдэни зэндэмни гэжэ тоологдодог

ТҮҮРЭЭЖЭ БАЙХАЛ ҮЕ САГАА

Байгал нуур тухай гэрэл зурагуудыг Цыбен Будаевич хэды олоор буулгааб даа, тооложо барахын аргагүй. Юрэдөөл, тэрэнэй буулгаһан гэрэл зурагуудта бүхы Буряад оромнай тобойжо харагдана бшуу.

Буряад Республикын 80 жэлэй ойдо зориулжа, СССР-эй Журналистнуудай холбооной гэшүүн Цыбен Цыренжаповай буулгаһан гэрэл зурагуудыг «Буряад үнэн»-«Дүхэригэйнгөө» энэ дугаарта «Түүхын хуудаһанууд мартагдашагүй, түүрээжэ байхал үе сагаа» гэхэн ниитэ гаршаг доро уншагшадтай анхаралда дурадханабди.

Эдэ гэрэл зурагууд 1973 оной зун Буряад Республикын 50 жэлэй ойн баярай хайндэрхөө эхилнэ. РСФСР-эй Министрнүүдэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ М.С.Соломенцев, МНРП-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Юмжагийн Цеденбал, КПСС-эй Хальмагай обкомой нэгэдэхи секретарь Б.Б.Городовиков, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь А.У.Модогоев, Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б.С.Семенов, республикын Министрнүүдэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ Н.Б.Пивоваров, партиин обкомой хоёрдох секретарь К.М.Продайвода, Министрнүүдэй Сөвөдэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо В.Б.Саганов эндэ барлагдаһан зурагууд дээрэ харуулагдана.

Удаадахи зураг дээрэ Буряад ороной түрүүшын генерал И.В.Балдынов, Монголой оборонын министр, армиин генерал Дорж, Буряадай АССР-эй сэрэгэй комиссар Д.Г.Гончиков, дайнай ветеран, полковник Ф.Т.Будажабэ гэгшэдые харанабди. Саашанхи зурагуудта манай суута драматург, режиссер Н.Г.Балданогой 70 жэлэй ой, Буряад ороной жаргалта үхибүүд, Монголой космонавт Гуррагчаа болон ниитын мэдээжэ ажал ябуулагша, үнинэй журналист А.Я.Оршанскида шан барюулалгатай сониной уншагшад танилсаха аргатай.

Харин гүрэнүүдхээ ерэнэн айлашад Ивалгын дасанда ошоожо, эндэхи онсо шухаг зүйлнүүдтэй танилсадаг, ламанартай уулзажа хөөрэлдэдэг заншалтай. Табадахи нюурай дээдэ зурагта Венгрихээ ерэнэн уран зохёолшо Мүнхэ болон Чойдоржо ламанартай хөөрэлдэжэ байна.

Буряад драмын академическэ театр баян түүхэтэй. Тус театрай ойн баяр дээрэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А.У.Модогоев, обкомой секретарь А.А.Бадиев театрай директор Ц.А.Балбаровта шан барюулба. Саанань артистнууд Владимир Халматов, Михаил Елбонов, Чимит Ринчинов, Чингис Гуруев болон бусад артистнууд байна. Удаадахи зурагтань Буряад Республикын Президент А.В.Потапов, Арадай Хурадай Түрүүлэгшэ М.И.Семенов манай республикын ниитын-политическэ мэдээжэ ажал ябуулагша, Буряадай Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо А.Ч.Нимаевагай ойн баярта хабаадана.

Фотокорреспондент Цыбен Будаевич зүрхэ сэдхэлээрээ искусствуда хабаатай хүн юм. Тиймэхээ элитэ ехэ артистнуудай дүр зурагуудые олоор буулганхай. Саашадаа тэрэнэй буулгаһан зурагууд дээрэ Россин габьяата артистка Ольга Аюрова, СССР-эй арадай артист Ким Базарсадав, СССР-эй арадай артистка Лариса Сахьянова болон Россин габьяата артист Виктор Ганженко, тэрэшлэн Буряадай мэдээжэ уран зохёолшо, оршуулагша Михаил Степановтай уншагшад танилсаха байна.

Саашадаа хурса хёрхо харасатай, хурдан понор ухаатай, хүл хүнгэн, сариун дорюун ябахшень аха нүхэртөө хүсээнэбди.

Бата-Мүнхэ ЖИГЖИТОВ,
журналист.

НЮТАГАЙМНАЙ СУУТА ВРАЧ

Баргажанай эгээл холын хойто зүгт оршодог Дэрэнэй захын Намаа нютаг зундаа надхама намаа набшаар бүрхөөгдэдэг, нута сабшалангаар баян, Баргажан мурэнэй эрьеэе зубшанан тэнюун найхан нютаг юм. Эгээл эндэ 1933 ондо Пинхуузын Бататанай бүлэдэ нютагаа суурхуула заяатай Санжадма басаган мүнэдэлөө нэн. 1988 ондо Санжадма Батуевна 55 наһа гүйсэжэ, ажалынгаа 30 жэлэй оёе тэмдэглэбэ.

Санжадма Батуевнагай ажалын дэбтэр «1958 ондо Хурамхаанай аймагай больницада врач-гинекологий тушаалда абтаба» гэнэн ори ганса тэмдэглэлтэй. Тиигэжэ тэрэ гушан жэлэй туршада нэгэ газартаа таһалгарягүй хүдэлжэ ябаа, зүгөөр энэ хугасаагайнгаа хорин гурбан жэл врач-гинекологий, ахмад врачий хүнгэн бэшэ хүдэлмэридэ зориулаа. Үнгэрхэн жэлүүдэй туршада бэрхэ врачта олон ондоо тушаалнууд дурадхагдаһан, Улаан-Үдэ хото ерхыснэ уриһаншые байха юм, теэд тэрээндэ түрэн нютаг, тоонто дайдаһаа таһарха хүсэн олодоогүй.

Санжадма Батуевна бүхэли наһаараа харюусалгатай, хүндэ ажалда ябаа. Иймэ мэргэжэлтэй хүн Арзгуун, Бархан, Элэн, Аргата, Дэрэн болон бусад нютагуудта үдэр хүниие илгангүй, холо ойрые тоолонгүй, ябагаар, эмээл морёор, үбэлдөө морин шаргаар, зундаа тэргээр хүрээжэ, хэды олон зуугаад үхибүүдэй хүйһэ хүндэлэн, үхэлһөө абарһан гээшэб!

Хори гаран жэлэй туршада хирург-гинеколог С.Б.Булгатова 360 хүндэ операц хээ гэжэ тэрэнэй албан тушаалай дэбтэртэ бэшээтэй. Энэ хадаа эхэнэрнүүдэй, үхибүүдэй аршалагдаһан ами наһан болоно бшуу. Тэрэ хүнтэй үгтэй найнаар ойлголсодог тусгаар бэлигтэй, ямаршые хүнтэй түргэн танилсаха. Хурамхаанай олон зарлалай районно Сөвдэй депутат ябаһан Санжадма Батуевна малшад, хонишодой байра байдалые найжаруула, отара, гүүртэнүүдтэ ариг сээрэе сахиха, холын гүүртэнүүдтэ бани бариха хэрэгтэ хубитая яһала оруулһан байха. Хурамхаан тосхондо больница, хургуули бариха тухай шухала асуудалнуудай районно

сессинүүд дээрэ зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, һанамжаа хэлэдэг. Тиигэжэ мүнөө хургуули баригданхай. Больницын барилга мүнөө дээрэ бүтэнхэй.

Санжадма Батуевна олон врачнууды дахуулжа, баян дүй дүршлөө дамжуулаһан байха юм. Тэдэнэй тоодо республика соогоо мэдээжэ А.Б.Бороноев, Шттын мединститудай доцент А.П.Желябин, Хурамхаан тосхондо ажаллаһан врачнууд В.Д.Сангадиев, Г.Р.Мандракиев, С.Ц.Будаев болон бусад ороно.

Гадна олонийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Хурамхаанай аймагай эгээл хүндэтэй лекторнүүдэй нэгэниинь байһан. Холын гүүртэ, фермэнүүдээр ябахадаа, ямаршые асуудалаар лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ. Тэрэ ууган буряад хэлэн дээрэ аятай зохидоор, аалиханаар хөөрөжэ, зүбөөр ойлгуула бэлиг шадабаритай юм. Байгал-Амарай түмэр замтай барилгын эхилхэдэ, 1974 онһоо 1982 он болотор Уланхаан тосхонһоо эхилжэ татагдаха автомобилин харгын барилгашадые хангалгада С.Б.Булгатовагай хабаадсаһаниинь ажалын намтарай нэгэ шата мүн болоно.

Иймэ ушар оройдоо мартадаггүйб. Тэрэ үедэ Уланхаанда хүдэлжэ байгаа. Уланхаанһаа 80 модондо Хэбэли гол дээрэ «ЗапБМмеханизациян» 148 мехколоннодо хүдэлдэг эхэнэрые нарайлаалгын байшанда абаашажа ябаһан машина эрьһээ халиһан тошондо орожо, хайшаашые гараха

аргагүй боложо зогсоһо... Хайшан гэлтэйб? Докторые дуудажа асарха гэнэн шийдхэбэри абтаба. С.Б.Булгатова тэрэ дороо Хурамхаанһаа гаража, тэрэ хүнндөө холын ой соо шэнэ хүн мүнэдэлөө бэлэй.

Санжадма Батуевна нюдэнэй үбшэ аргалха мэргэжэлдэ һуража, һүүлэй жэлнүүдтэ больницадаа нюдэ аргалдаг болонхой. Урдань хүнүүд нюдөө аргалуулхаяа Улаан-Үдэ хото ошодог наа, мүнөө ганса Хурамхаанай бэшэ, мүн Баргажанай аймагай зон бэрхэ мэргэжэлтэндэ ерэдэг.

...1986 оной июлиин 7-до Киев хотоһоо нүхэр Булгатовагай нэрэ дээрэ баяр хүргэнэн бэшэг ерээ нэн. Юуб гэжэдэ, Чернобыльска АЭС-тэ гэмтын ушарай тохёолдоходо, Санжадма Батуевна аюудда ороһон арад зониие абархаар, туһа хүргэхөөр бэлэн байһанаа мэдүүлһэн байгаа. «Украиныин ССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерство Чернобыльска АЭС-эй усалые зайсуула хэрэгтэ хубитаяа оруулаар бэлэн байһандатнай халуун баяр хүргэнэ. Хэрэгтэй болоо наань, түргэн танда дуулахабди», - гэжэ тус министерствын кадрнуудай таһагай начальник В.М.Демидов бэшэһэн байна.

Санжадма Батуевнагай нүхэр Михаил Владимирович Булгатов Хурамхаанай аймагта байгааи хамгаалха хэрэгтэ ехэ хубитаяа үгэнэн юм. Тэрэнэй оролдолгоор Джаргын заповедник эмхидхэгдэнэн. Егерь ажалтай байһандаа ой тайгын ангуудые хамгаалдаг, браконьернүүдтэй эрид тэмсэдэг хүн байһан. Булгатовтан хүбүүн басаган хоёртой. Мүнөө Буряадай Республикын габыята врач, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто Санжадма Батуевна Орёл хотодо хүрьгэнэйдөө ажаһууна, 70 жэлэйнгээ һайндэрые нютагтаа ерээжэ үнгэргэхэнь, - гэжэ суг хамта Эрхүүгэй мединститут дүүргэнэн, ажаллаһан, «Ажалай Улаан Тугай» орденто врач Вера Жамбаловна Гармаева намда хөөрөбэ.

Санжадма Батуевна, 70 жэлээртнай амаршалнаб, олон жэлдэ амгалан ажаһуутыт!

Хурамхаанай һонин

Барханай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Владимир Тыхеев 100 эхэ хонинһоо 100 хурьга тэнжүүлжэ түрүүлбэ. Наяхан хонидоо хайшалжа, даабарита түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэбэ.

Мүнөө Владимир Тыхеев отарадаа үбшэ бэлдэжэ эхилэнхэй. Ехэ ган гасууртай байбашые, эхэ хонин бүхэндөө 1 центнер үбшэ бэлдэхэеэ батаар мэдүүлэнэ.

2002 ондо аймагай түбтэ шэнэ больница ашаглалгада тушаагдаа. Шэнэ аптека ажаллажа эхилбэ. Иигэжэ нютаг нугануудһаа ерэнэн хүнүүд эмдом абаха арга боломжотой болобод. Тус аптекын эмүүдэй сэн хотынхитой тухай барагай байха гээд, нютагаймнай хүбүүн, Республикын Бурятфармацевтикын дарга Ханхай Пурбуевич Монголов мэдүүлэнэ.

Хүнэй эльгэ бөөринин үбшэндэ һайн нүлөө үзүүддэг Бүгсэхөөнэй аршаан 2002 ондо ашаглалгада тушаагдаа нэн. Тус аршаан аймагай ажалай болон социальна тэдхэмжын таһагай, мүн Барханай колхозой туһаламжаар баригданан байна. Мүнөө жэлдэ Үмхэйдэ ябаган хүнэй гараха хүүргэ баригдажа, арад зондо ехэ туһатай хэрэг бүтэбэ.

Мүн баһа суута Хүшгээрэй, Аллын аршаанууд амарагшадые угтан абана. Хүшгээрэй халуун аршаан, шабар хүл, гар, үе мүсэ, арһа аргална. Олон жэлдэ үхибүүтэй болоогүй залуу бүлэнүүд Аллын аршаанда Хонёор, Сахилтаар, Буургалгаар хадануудта мүргэжэ, үри бэетэй болоно, ехэнхидээ хүбүүд түрэнэ.

Һүүлшын жэлнүүдтэ үзэсхэлэнтэ һайхан байгаалитай Хүшгээрэй аршаанда Хурамхаанай аймагай үхибүүд амардаг заншалтай.

Манай Уланхаанай эвенкийскэ дунда хургуулиин 150 үхибүүд 18 хоног соо эндэ 3 сезондо амарха.

«Мүнөө 2 сезондо ядуушаг байдалтай үхибүүд амарна», - гэжэ тус хургуулиин директор А.Д.Бадлуев хөөрэнэ.

Гааргын ажахын түрүүлэгшэ А.О.Булгатов, Дэрэнэй колхозой түрүүлэгшэ Б.С.Бадмаев, Уланхаанай В.Я.Вибе гэгшэд жэлһээ жэлдэ ветерануудтаа, ажалай түрүүшүүдэ «Дүхэриг», «Бурятия» сонинуудые тус тустаа 30-50 хэлэгүүдээр захина.

- Мүнөө хүдөөдэ радио, телевидени һайнаар ажалланагүй, харин долоон хоногой туршада үсөөншые ерэдэг наань, газетэнүүдэ уншажа, республикынгаа һонинуудые мэдэнбди, - гэжэ Гааргын колхозой түрүүлэгшэ Арбижал Очиржапович Булгатов мэдүүлэнэ.

Мүнөө жэлдэ Алла һууринай ажалшад бүр эртэ, хабартаа Алла горхон дээрэ олон воскреснигүүдые үнгэргэжэ, шулуугаар, нарһанай шэлбүүһээр хаалта хэбэд.

Тиин хадын түргэн урасхалтай горхониие хэрэглэжэ, хартаабхынгаа поли уһалжа үрдибэд.

- Хабарһаа нэгэшые дуһаа бороон ороогүй, харин эртэ асарһан уһамнай мүнөө яһала туһатай байшаба, - гэжэ ажалай ветеран, жолоошон Цыден Степанов баясана.

НУРГУУЛИ БАРИГДАНА

1976 ондо Хурамхаанай аймагай Уланхаанда шэнэ совхоз эмхидхэгдээ нэн. Теэд оройдоол 3 класстай хургуули алашые талаараа шэнээр байгуулагдаһан совхозой эрилтые хангаха аргагүй байгаа. Теэдшые түрэлхид үхибүүдэ хургахаяа дунда хургуулитай Алла, Арзгуун, Хурамхааншые нүүжэ ошодог болобо. Шэнэ ажахыда наалишад, малшад, хонишод, механизаторнууд тон ехээр дутагдаха даа.

Совхозой дирекци, мэргэжэлтэд үглөөнһөө үдэшэ болотор малшадые, хонишодые фермэ, отарада эльгээхэ тухай үдэр бүри хэлсэдэг нэн.

Шэнэ хургуулиин байшан бариха гэжэ нилээд ябагдаа ааб даа. «Теэд хургуулида һураха үхибүүд үсөөн», - гэжэ Госпланда, Правительствата хэлэхэ. Уданшыегүй хүдөө ажахын Министерство 54 залуу бүлэнүүдэй байра барихыемнай мүнгэ һомолбо. Бидэнэр дундаа хэлсээд, тэрэ байшангые классууд болгожо хубаагаад, хургуулиин байшан болгобод. Үшөө тиигээд эхин

хургуулиин байшанда нэмэлтэ барилга хэжэ, 1977 ондо 8 жэлэй хургуули бодхоогобди. Тиин 25 жэлэй туршада тус байшан соогоо үхибүүднэй һураһаар ябанад, хургуулиин байшанда сэдхэлээ ханажа, спортзал бодхоободди. Министерствэһээ, Госбанкһаа шалгагшадай ерэхэдэнь, залуушуулай байра баригдажа байна гээд ябуулдаг һэмди. Хожомын «гүрэнэй мүнгэ буруу тээшэнь гаргашалаа» гэнэн шанга гэгшын зэм тогтоогдоо нэн.

Иигэжэ 1978 ондо Уланхаанда дунда хургуули нээгдэжэ, түүхэтэ удахы шанартай үйлэ хэрэг болоо бэлэй. 1976 ондо 46 һурагшад Уланхаанда һуража байгаа наа, дүрбэн жэл болоод, 203 һурагшад һуража эхилһэн юм.

Мүн совхозой һая тогтоогдоходо, 191 хүдэлмэрилэгшэд байһан наа, 1980 ондо 366 хүн болоо.

Уланхаанда хабар, намартаа газарай нэгэ дээшээ, нэгэ доошоо болоходо, хургуулиин байшан баһа нимэрхүү байдалтай болошодог байна. хургуулиин шэнэ байшан бариха тухай

асуудалай үнгэрһэн 2002 ондо шийдхэгдэхэдэнь, Уланхаанай колхоз тусгаар бригада эмхидхэжэ, барилга эхилээ. 2002 оной зун тус хургуулиин 224 һурагшын һууритай байшан баригдажа эхилээд, мүнөө хушаадад байна. хургуулиин дэргэдэ мастерской, спортзал, эвенкийскэ түб, мүн котельнын байшан бариха захалаа.

Мүнөөнэй сагта Уланхаанда хургуулиин байшан бодхоохо гээшэ хүндэ хэрэг. Хэдэн дахрар һуури табина, газарһаа дээшээ метрһээ үлүү, хоёр дахрар эндэртэй (пол) болоно бшуу. Материалшые бэлээр олодохогүй. Колхозой түрүүлэгшэ Василий Яковлевич Вибе олон нүхэдтэй, танилтай байһандаа зүрхэлжэ, хургуули бодхооно гээшэ. Нютагай хүбүүд ажалтай болоно, мүнгэ гэртээ асарна. Василий Яковлевичай хүтэлбэри доро гоё һайхан стадион хургуулиин заханда бодхоогдоо. Барилгашадые нютагай хүбүүд-прорабууд Б.М.Хубусгеев, С.Ангабаев урагшатай хүтэлбэрилэнэ.

(Продолжение. Начало
 в №№ 27(328), 28(329), 29(330),
 30(331), 31(332).

Таланты и тюльпаны

ПЕРЕД началом первого съезда мы с поэтом Баиром Дугаровым были у Давида Кугультинова в его номере в гостинице "Россия". Он готовился к своему выступлению, записывал на диктофон, в котором придавалось исключительное значение съезду.

В частности, образно говорилось, что будто бы на заседании незримо присутствуют и Петр Первый, и Пушкин. Почему-то это мне не понравилось. Было как-то наивно. Потом так он и выступил. В зале смеялись.

Артист Рональд Рейган избран президентом на волне американского патриотизма. Большинству моих коллег был недоступен художественный образ, непонятна истинная народность, утрачено ими чувство патриотизма.

Вряд ли Петр Первый одобрил бы то, что произошло впоследствии: надо прямо сказать, что на съездах народных депутатов СССР расшатывался фундамент государства. Петр либо вообще не пришел бы на съезд, скорее всего не созвал бы его, если даже бы он состоялся, ушел бы с него, нет, царь разогнал бы врагов своей империи, которую с огромной жадностью стремился расширять.

Может быть, Пушкин приветствовал проявление свободного духа...

Да, образ наивен, но смеяться над ним все же было кощунственно.

Давид Никитич нами был избран как руководитель объединения депутатов из автономных образований.

Он стремился быть на высоте политических дел, но на съезде активно действовали уже другие силы.

Все же он неплохо "жил" с Горбачевым. Сумел "протолкнуть" в Герои Советского Союза в числе пятерых своего земляка. А это совсем непростое дело, многие были представлены к Герою в честь 45-летия Победы. Вообще, около двух тысяч воинов, на которых в годы войны были оформлены документы на Героя. Среди них наши земляки Л. Ивахинов, командир эскадрона, дважды представленный к высокому званию, Р. Похонов, командир батальона, погибший незадолго до 9 мая. Руководство республики тогда вышло с ходатайством о восстановлении справедливости...

Д. Кугультинов всегда занимался политикой, также участвовал в разных закулисных или разовых кампаниях.

Говорят, что не последнюю роль сыграл при выдвижении и продвижении в президенты Кирсана Илюмжинова.

Он не мог не заниматься политикой: от-важный офицер с оружием в руках защищал Родину и вдруг это оружие было отобрано у него - и как изменник своему народу был этапирован в Норильский лагерь.

Мы с Н.Я. Кондаковым, руководителем "Бурятмелиоводхоза" депутатом России, почти целый день сидели в обществе Давида Никитича в моей комнате в гостинице "Москва". Было воскресенье.

Дед Николая Яковлевича являлся исследователем Монголии, поэтому он всегда интересуется историей и жизнью монгольских народов. Есть о чем было поговорить с большим знатоком монгольской сферы, главное, поэтом и философом с неординарными мыслями и суждениями.

Чувствовалось, что он человек, прошедший через огонь и воду, то и дело в его словах сквозила горечь за себя и за свой народ.

Однажды, он уже знаменитый поэт, шел по московской улице и сел к чистильщику обуви. Тот тут же приступил к своей работе, но почему-то поднимал голову, глядя в лицо своего клиента, и наконец он перестал двигать щеткой, остолбенело глядел на Кугультинова, который в свою очередь удивленно посмотрел на него. И потом оба молча вскочили с мест, обнялись со слезами на глазах. Так встретились заключенные ГУЛАГа, живые, навечно разделенные судьбой, но свободные.

Калмыки - народ с трагической историей, непокорный и свободолюбивый.

Стремление к свободе заставило калмыцкие племена в XVII веке сняться с родных кочевий в Джунгарии и двинуться на запад, пробиваясь саблей и пики через казачьи степи, пока не оказались в Прикаспии, на нижней Волге. Здесь они старались сохранить минимальную независи-

мость от России, чьи южные рубежи они согласились охранять. Достоинство отражали набеги с Кавказа. Скудные, суровые были земли, поэтому-то они были безлюдными, когда они пришли из Джунгарии. "Мы попали в когти двуглавого орла", - говорили они, поняв, что свободу по-настоящему не приобрели, уходя с вековой родины. В семидесятых годах XVIII столетия калмыцкие роды решили вернуться обратно в Джунгарию. День был назначен. Но и на этот раз постигла народ очередная неудача: была весна - наступила ранняя оттепель, по льду Волги невозможно стало переходить. Правобережные роды остались на месте, долго совещались левобережные, но все же решили они идти на восток. Труден был их путь, немногие достигли заветной цели: военные стычки и голод сделали свое дело.

Видели свою свободу и в ревностном служении Белому царю. Врывались в Париж в первых рядах в Отечественную войну.

Прежде воевали вместе с Разиным и Пугачевым, после - с Буденным, Второй конной армией командовал Ока Городовиков. Потом он стал генералом армии, инспектором Минобороны по кавалерии. Его племянник в годы Великой Отечественной войны командовал дивизией, был генералом, потом в мирное время работал первым секретарем Калмыцкого обкома партии.

... Уроженец Тунки Г.Т. Балдуев в первые дни войны вместе с остатком роты попал в плен. И пленных бросили на строительство переправы через большую реку (название не помню). Ротный организовал побег, воспользовавшись ливнем в темную-претемную ночь.

Около месяца они - человек десять - шли на восток, прошли через линию фронта и оказались опять в плену уже у своих.

"Выстроили у церковной ограды. Вначале приходило на ум: вдруг не расстреляют ли нас?! - рассказывал Гарма Тушинович. - Вижу, к нам идут офицеры. Главный из них - комдив-азиат. Он остановился перед нами и вдруг меня спросил: "Бурят-монгол?". "Так точно!" - почти крикнул я. "Монголы - отважный народ" - сказал комдив. Он был Городовиковым".

Если Ока Городовиков воевал на стороне красных, то другой человек с калмыцкой кровью - Верховный главнокомандующий при Временном Правительстве, поднявший мятеж против него же в августе 1917 года, после поражения организовавший Добровольческую армию - Л.Г. Корнилов стоял у истоков "белого движения".

Его называли "спасителем России". Наверное, любовь к свободе побудила некоторых вступить в отношения с немецкой администрацией после оккупации. Это стало поводом репрессии против калмыцкого народа, начатой в 1944 году.

О трагической судьбе своей семьи рассказывал мне калмыцкий поэт Е. Буджалов.

Отец ушел на запад с немцами, пропал - ни слуху, ни духу; их мать с ними, с детьми, оказалась в Красноярском крае в г. Канске. Калмыки строили, потом работали на спиртзаводе, их косили смерть и адская работа, и технический спирт.

"Под каждым столбом завода лежат калмыки", - говорил поэт. Хрущевская амнистия его застала в Агинском округе, в Хара-Шибери, в колхозе знаменитого председателя, бессменного депутата Верховного Совета СССР, Героя Социалистического Труда Мажиева. Он вернулся вместе с семьей в Элисту, практически на пустое место, где не было ни одного калмыка. Стали жить в подвале одного казенного здания. Брат его, строитель, стал работать по своей специальности. А его направили в Ле-

художника-творца - самый близкий ему человек, любовь формирует духовный мир, мир идей и образов, слов и музыки, ранее не существовавших среди людей, где виден горизонт гениальности, вечности, прекрасно-го и неповторимого...

Давид Никитич пригласил Расула Гамзатова на сцену Дворца, где его чествовали. Он сказал, что его праздник - это и праздник друга, с которым долгие годы делили радость и горе, вместе испытывали и вдохновение, и разочарование...

Так они сели на сцене рядом. Мы, бурятская делегация - председатель Союза писателей Бурятии Б. Дугаров, директор издательства "Бурятия" В. Пинтаев, вручили Давиду Никитичу приветствие руководства нашей республики и подарки, картины заслуженного художника, лауреата Государственной премии республики Ч. Шонхорова, от Союза писателей, от газеты "Буряад үнэн". Картину - пейзаж монгольских степей - подарили Д. Кугультинову. Я связал все это с историей монгольских народов, исконной родиной калмыков, с тем, что они в свое время преодолели огромное евразийское пространство в поисках свободы, покоя и счастливого будущего...

Потом я преподнес картину с видом на Саянские горы Расулу Гамзатову, сказав, что буряты почитают и друга своего друга, что горы вдохновляли и вдохновляют дагестанца-аварца, что горы - не простое нагромождение камней, а спрессованная, сжатая до предела, вздыбленная земля, они являются природным воплощением единения, крепости, несокрушимости, какой должна быть дружба народов и отдельных личностей.

Я подчеркнул, что было время, что мы втроем были народными депутатами великой страны, считаю, что это для меня благосклонное внимание вдруг расщедрившейся судьбы.

Расул Гамзатов встал, обнял меня. Подшел Давид Кугультинов.

Так мы втроем, обнявшись, постояли на сцене элистинского Дворца под гром аплодисментов зала.

Этого я никогда не забуду - мгновение, которое творится всевышними силами.

У поэта бывают стихи - удачные и неудачные, обыкновенные и прекрасные, обычные и неумирающие.

Лауреат Ленинской премии Расул Гамзатов и лауреат Государственной премии Давид Кугультинов - поэты, которые испытали всю тяжесть и муки творчества. Гамзатов своими произведениями "Мой Дагестан" всколыхнул всю страну - это была необычная книга: разговор с самим собой, с людьми, задушевный, простой и большой, она состояла из дорогих россыпей рассуждений и примеров, глыб мыслей, радуг творчества.

В честь юбилея республика построила Д. Кугультинову дом - прекрасный современный коттедж.

Думаю, что президент Кирсан Илюмжинов проявил мудрость не по летам, но по масштабам своей государственной деятельности.

Дом строится, когда рождается новая семья, когда у человека появляются новые возможности, воздвигается как дворец, когда новый властелин занимает свой престол...

Поэт живет и творит не для себя, а для многих, он растворенная субстанция в душах и мыслях людей. Он всегда приносит в жизнь новое.

(Продолжение следует).

«Жэгтэй ушарал болоһон юм» гэхэн конкурсно

ҺҮНИЙН ГАЛНУУД

Минии нүхэр Ойхоной хадаа аха дүүнээрээрэ танилсуулхаяа намайе нютагаа абаад ошоо хэн.

Ойхон нютагай зон хүндэмүүшэ, хүл хүнгэн, оруулан айлда ороходош, аргагүй самса үмдүүлэ, хонин хүрэг гэжэ тоо томшоогүй олон, хонидой төөлэй барихаш, үглөөнэй табан сагнаа шамайе гэртэ оруулхаяа дүрб-табан хүнүүд түрисэлдэжэ байха, нимэ найхан нютагтай Буряад орон соо Тоонто гэжэ хууриние олохогүйш, минии нүхэрэй нютаг Тоонто юм.

Эндэ ехэнхидэ бөө мүргэлтэй гэжэ мэдэжэ. Дархан угаа сахиха, тахиха гэжэ хуу би. Хуушан буряад заншалаа нэгэтэш орхёогүй, түүхэ домогоо домоглон зугаалдажа хуудаг зантай. Нүнэй тогооной архи уужа налайхаш, нээр хухалжа, эрэ хүнэй эршые харуулхаш, үүсэ гаргахадаа, үе үезэрнэ үелжэ, хэндэ ямар аха дүүнэртэ орхихо гэхэ мэтые ойгохонь энэ гайхалтай хэн.

Омолин тарга эдихээ Ойхонһоонь хамгатай болоолби, - гээд, шог дуу дуулахаш, урдашни шарууһанай шанһан, даһналхан заһаад унажал байха.

Иимэ баян тарган, ёһо гуримаа мэдэһэн зондо хүрьгэн боложо ороһондоо мүнөөшье болотор баяртай ябагшаб. Ехэнхидэ Ойхоной хүдөө ажаһынхид хониёо адуулжа, зуһаланда нүүжэ гарашадаг зантай. Намайе нүхэртэйми хүдөө айлшалуулхаяа хоёр гурбан мотоциклтай зонууд ербэ гээшэ. Зуураа нэгэ айлдан орожо найрлаад, бүрхэ тээшэ нүгөө айлдан ошохо болободби. Түүрүнэй хэлсээтэй байһан зоной стол дээрэн хуу бэлэн, хониной мяхан үе үезэрэ халгаатай, хэндэ юун үгтэхэб гэхэн гуримаа алдаагүй зоной урда абаггүйхэн хүлээн хуухаш. Тиин мотоциклнуудтаа һундалдажа, нэгэ долоон модо нүгөө отарада ябаад үгэбэбди.

Мотоциклтайми эзэн би хоёр нэгэ бага таһалдажа хүрбэбди, үүдэн хүрэгэйнь газар ерээд, хуули урагшаа ябахар бэшэ, уригданан айлдаа орохо ехэл дурегүйб,

я да х а д а а , мотоциклтайми эзые оруулжа, «нүхэрымни дуудал даа» гээд хэлэбэб. Тэрээн хоорондо ямар нэгэ хурса шүбэгөөр хадхуулһандал, гэдэргээ һэрд гээд, харайжал мэдэбэб. Тийхэдэ залуу ябагдаа, хэдыш модо харайха, гүйхэ арга байгаал юм бэээ.

ОЙХОН БААБАЙДА

Гүйһөөр ябатарни, харанхы боложо, харгы харагдахаар бэшэ.

Ойхоной тала дайда гэхэдэ, һундалданан нүсэгэн гүбээнүүд хоорондоо тон адлиханууд харагдаха. Нара харанхы. Одоол төөрһөнөө ойлгобоб. Хайшааш харахада, хаб хара гүбээнүүд урдашни тобойлдохо. Олон түмэн харгы. Хайшаа ошохо бэлэй? Гайхахадаа, нютагайнгаа Бурхан баабай Шаргай ноёнине дууданаб. Тийгээд мэдэхэ маани мэгзэмээ дууһан уншаад байхадамни, нэгэ гүбээ дээрэ зайн гал аһажа байһандал, урдани тон эли харагдаха юм. Тэрэ гал тээшэ тухаараа гүйжэл мэдэбэб. Арайхан гэжэ хүрэхэдэмни, галшые унтаржа, баһал үнөөхи хаб хара гүбээнүүд тобойлдохо юм. Нэгэ бага амья доошонь дараад, ойр тойргоо хараашалнаб, тийхэдэмни тугаарайхи галтай адли гал нүгөө гүбээ дээрэ баһа аһажа байна. Гайхаха эшхээз болиһон хүндэ гал хараһан хойноо баһал гүйжэ мэдэбэб. Төөришэһэн хадаа ондоо яахабши. Тэрэл галдаа хүрэн гэхэмни, дахинаа унтаржа, нүгөө ондоо гүбээд аһаад үгэхэ юм. Тэрээн тээшэнь гүйгөөд үгэбэб. Иигэжэ гурбан галай тэмдэгээр хадам эхэ эсэгүндэ орожо, орондо ороод хэбтэнэб. Гайхахын ехээр гайхажэ, бүхэ мэдэхэ бурхадаа дурдан хэбтэхэдэмни, нүхэрни танил ахатанаа хэлэжэ, хойноһоонни мотоциклаар хүсэжэ ерээ хэн. Ошоһон харгын зайе хэмжээ болоо һаа, гуша гаран модо болохол байгаа. Тийхэдэл Бурхан гэшые одоо ойлгоо бэлэйб. Үүдэн хүрээдэн тулаһан айлаймнай эзэн уданшыегүй гэнтын аюулда орожо, һаһа барашоо бэлэй. Ямар хадаа үүдэн хүрээнь барижа үзөөд, гэдэргээ эрьелдээ хүнбиб, мүнөөшье болотор ойлгодоггүйб. Иимэл ушар болодог даа. Бурхан үгы гэхэ гүт? Би!

ҮРХӨӨР ГАРАШАДАГ ҮБГЭН

Нэгэтэ Тоонто нютагай Ойхон соогоо сууда гараһан наһатай бөө үбгэжөөл хүн намайе гэртээ

дуудажэ оруулаад, Түнхэн аймаг тухай ехэ мүшхэжэ, мүрдэжэ, минии уг гарбалай удха узуураар ехэтэ һонирхобо. Гэртэ ондоо хүн үгы. Энэмнай зуһаланай үе. Найман ханатай дэгнэһэн хушалтатай, дээрэ угаанай гараха тоонотой, хоёр багахан сонхо, үүдэниинь хүнэй тонгойтоод орохоор заахан, түмэр яндан пезшэнтэй, түмэр үрхэниинь тооноороо бултайжа гараһан байба. Яндан дээрэ хониной мяхан бусална хэбэртэй, галайнь тас-няс гэхэ дуудлаха юм.

- Зай, хүрьгэн хүбүүн, Түнхэнийнөө хада бурхадые дуудал даа. Хэр мэдэдэг хүмши, - гээд шагнан, дуугайхан хууна. Би хүрээрнэ мэдэхы соогоо Түнхэнийнөө дээдэ заханаань хада бурхадые дууданаар доошоо буужа, Буха ноёндэ хүрбэб.

«Буха ноён» гэхэтэйми хамта: - Байза, хүбүүмни, энээн тухай дуулаһаншые байхаб, найнаар түүхэ домогыень хөөрөжэ үгэл даа, - гээд, шагнаархан хууна. Би мэдэхээ хөөрөжэ оробоб. Нэгэ мэдэн гэхэмни, мүнөөхи хажуудамни хууһан үбгэжөөл халуун үрхөөр өөдөө гаража байһандал харагдана. Гайхаад, тооно өөдэнь шагаан

харабаб, үгэдэл үгы, мэтэр удааншые болоогүй үүдэн нээгдэжэ, үүдээр орожо ерэхэдэ яахабши.

- Үгы, миниингээ зугаа шагнахагүй, хаана гаража ябашоо гээшэбта? - гээд, аалихан асуубаб. Иимэ юумэ харахадаа, хууха үһэмни арбайгаагүй, мэдэхэ маани мэгзэмээ һанаандаа уншаһаарби. Бөө үбгэмни урдаһаам шүбгэлһэн нүдөөр хаража, айгаагүйдэмни гайхаад:

- Хатуухан хүн байнаш даа, - гээд, тогооной архи гаргажа, үбгэжөөлни галдаа үргөөд, хониной

удаан харабашые, намайе дурдангүйгөөр мүргэлөө дүүргээ бэлэй. Иимэ хонин үзэгдэлые үзөөгүй үбгэжөөл мориёош гайхажэ, нэгэтэш иигэжэ дэмээрээгүй морин юундэ галуурба гээшэб гэхэн бодолдо абтагдахаһаа гадна, минии тухай, Түнхэн тухай гайхан хуулиһа хэн. Энэ Элбэгнай хатуу заяатай хүн байна даа гэхэн зугаашые тарагаа бэлэй.

- Ши, Маня, нүхэртөө шүтөөд мүргөөд ябабал, яахашыегүйш, - гээд, харгүдань хэлэһэн хүүрые нүхэрни мүнөөшье болотор маргадтагүй юм.

Иимэл юумэ болодог даа, хөөрхэй.

НЮТАГАЙ БУРХАД

Эдэ үзэгдэлүүдэй хажуугаар бага хырын юумэнүүд байгаа юм бэээ. Юундэшыеб нютагаймни үбгэжөөлэй хэлэһэн хүүр ухаанһаамни гарадаггүй. Эжымни һая хамга абажа байхадамни, үзэлшэ хүндэ ошожо үзүүлэе юм хаш. Тэрэ үбгэниинь архи соо хаража-хаража, хоюулан хатуушаг заяатай хүнүүд байна, тиин яаншыегүй, хамаагүй һайн хууха гэхэн зугаань шэхэндэм хэтэ ханхинажал байдаг.

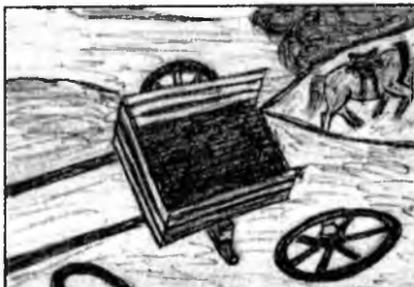
Тиин тэрэнэй хажуугаар «Түнхэнэй хатуушуул» гэхэн зугаашые дуулаһан байхаб. Энэншые зүбтэй гэжэ хангашаб. Юундэб гэхэдэ, бүхэли Буряад оромнай аймаг аймагаараа тарахадаа, өөрын нэгэ онсо байгааһин баялигтай, өөрын шэнжэ шарайтай ха юм. Түнхэн нютаг хубарилдан, хада муңдаргануудтай, олон-олон обоо мүргэлтэй газар гэжэ Буряад ороноймай булан бүхэн хуу мэдэхэ ёһотой. Будда мүргэлтэй, бөө шажантай Түнхэн аймагта юуншые байжа болохо.

Би өөрөө хадаа хатуу заяатайгаа үнинэй мэдээд ябагшаб. Тиин эдэ дээрэ дурсагша үзэгдэлүүд дан миин Ойхондо болоо бэшэ, ябаһан газартамни, таараагүй хүнөөр зугаалхадамни, боложол байхыень обёорон ябахаш. Зарим сагтаа өөрөөнь айжа ябаха сагыше гарадаг, хүнүүдые ехээр хараангүй, үхибүүдтээ налархай ябахые оролдохош.

Хүн хүнтэй адли бэшэ ха юм даа. Бөө, ламатайнь хамаагүй адли зугаалдан, хүхилдэн ябаха сагыше гарадаг. Шүтэхэ мүргэхэдөө, би өөрынхээрээ үргөөд ябадаг хүн гээшэб. Эгээн түрүүн эндэ юу хэлэлтэйб гэхэдэ, түрэнэн нютагай бурхад хэн хэнийемнайш абажа ябана гэжэ нэн түрүүн толгойдоо ханажа ябаха хэрэгтэй.

Нютагай бурхад ямаршые байдалда ороходош, хэтэ шамайе абарха. Иимэл даа.

Элбэг МАНЗАРОВ. Авторай зурагууд.

ээдэдые дуудан, обоо мүргэлдөө шүтэн үргэжэл байна.

- Элбэгшини ямар яһанай бэлэй, - гээд, хурахагтайнь сасуу, мүнөөхи хашан моримнай дэбхэржэ, жолоогоо таһа татаад, тэргээ хайража, үдхэхэжэ гүйһэн бээрээ ганса хомуудтаа, тэргээ баллажа, гэр тээшэе гүйшоо хэн гээд, нүхэрни ходо зугаалдаг зантай болошоо хэн.

Үргэжэ байһан үбгэжөөл гайхажэ, моринойнгоо хойноһоо үни

ЯБАДАЧ ШОТ

Амандаа шампунь хэнхэй, зорюута хөөһэ гаргажа, хамгаа дуудана. - Нүхэр, бишни үхэхэмни. Нэгэ хахад шэл абажа ерыш даа, - гээд, эрэн һунашанхай хэбтэнэ. Памганиинь хөөһэ гараһан нүхэрөө хараад, айһандаа магазинһаа нэгэ шэл асаржа үгөө бэлэй. Иигэжэ толгойгоо заһанан эрэ.

Москвагай ехэ үргөөндэ нэгэ буряад ехэ ноёнд орохоёо бэшүүлнэ гээшэ. -Сэрндоржиев Сэдэн-Ешэ Ханд-Жапович ноёнтой уулзажа, хөөрэлдэхэ ханаатай гэжэ хэлэйт, - гээд, зулгы зөөлэхэн басаганда хандана. Басаган ноёндөө ороһон бээрээ, байһан соонь хэлээ юм бэээ. - Нэжээдээрээ орог лэ, - гэхэдэнь: -Үгы, энэмнай нэгэл хүн, - гээ юм бэээ.

Ород буряад хоёр ородойнгоо машинаар хүдөө гарахан гээшэ. Зуураа машинань пүх-пах гээд лэ байшаба. - Юун болооб, - гээд, буряад ородһоонь хурана. «Карбюратор борохлит», - гээ юм хаш, ородын. - Аа, намайе хара буряад гэхэ ханаатай гүш, - гээд, мандагар нударгаараа унатарнь шаажархёо гэлсэдэг.

Дайнай һүүлдэ. Гүрэнэй шангай орден абаһан хүн Эрхүү хотодо олон түрисэлдөөнэй оошорто байжа, хамгандаа гугал бэлэг болгон абахан гээшэ. Хойноһоонь хүнүүд түлхээд, халахаар бэшэ. Урдань байһан эхэнэр: - Юундэ хүниие түлхэе хүмта, - гэхэдэнь: - Би түлхингүйб, орден түлхинэ

гээшэ, - гээд, хургаараа орденгоо харуулһанань, оошоргүйгөөр гугалын үгэнэн юм гэлсэгшэ.

Буряад бэшээшэ монгол бэшээшэнтэй нилээн зугаалдананай удаа хураа юм хаш: - Максим Горькийн ном уншаа хэн гүш? - гэжэ. - Гашуун Максарайш ном һайса уншаһан байхаб, - гээд, монгол бэшээшэнь харюусаа юм хаш.

Хүдөөдэ. Хоёр залуу хүбүүдэй хойно ягаан улаан хоёр үнеэд ерэжэ ябана. Хүгшэн эжы: «Ягадай улаадай хоёрнай ерэжэ ябана ха юм», - гээд, сонхоороо хараашална. - Городһоо ерэхэн аша хүбүүниинь хоёр залуу хүбүүдые хараад: «Энэ хоёршни сэнхир юм гү?» - гээд, хүгшэн эжыһэнь хураа юм хаш.

Хүдөөгэй хүбүүн Байгал далайе анха түрүүшынхие хараад: - Ягаа ехэ үргэн тала гээшэб, - гээ хэн.

Нэгэ буряад хоёр ондоо яһанатай кафедэ эдэлжэ хуугаад, хэн хэды хэлэ мэдэхэб гэхэн зугаа гаргаа юм хаш. Хоёр ондоо яһатад «би - гурба», нүгөөдэнь «дүрбэ» гээд торосолдоо хэн.

Буряад хуужа-хуужа гаргаа: «Юушые мэдэхгүй зон байнат. Битнай аяр арбан юһэн хэлэ мэдэнэб. Хэлэхэдэ: Сэлэнгын, Зэдын, Захаамин, Хэжэнгын, Яруунын гэхэ мэтэ», - гээд, мэхэдшые гэнгүй хуугаа хэн.

Урдандаа үхибүүдэй тогтожо үгэхэгүйдэ, янза бүрин адуу малай шабаһа шээһэнһээ захалаад, нэрэнүүдые үгэдэг байгаа. Жэшээлхэдэ: Тэхэв Ямаан Эшэгэнович, Ёбонын Шарлай, Эмэхохоев гэхэ мэтэ.

Мүнөөнэй залуушуул Мэлс гэхэн нэрын удхые һайса ойгоногүй хаш. Маркс, Энгельс, Ленин, Сталин гэхэн

удхатай. Ким хадаа Коммунистический интернационал молодежи болоно ха юм.

Тэнэг хонхойшоһон гэшхүүртэй ссэн айлда ороходоо: - Балайш ёзоогүй хүн байгааш даа, - гэжэ эзэниие шүүмжэлһээр ороно. - Гэшхүүршни юундэ хонхойгоо юм? - гэхэдэнь, Тэнэгэй: «Сэсэн абаһаар, хүнүүдэй ябахата, үхибүүдэй харайлдахата, яаха хүнбиб теэд?..» - гээ хэн.

Урданай паровознууд Буряадай гурбан мэдээжэ хүгжэмшэдые эшхэн ябадаг байһан. Ябаханаань урда «Бау» гэжэ хуугайла, һүүдээрнэ аалиханаар «Дандар, Дандар» гээд түргэдэхэ. Эгээн түргэн ябахатаа, «Жигжид, Жигжид», - гээд тухадаа байһан юм.

Элбэг МАНЗАРОВАЙ суглуулбарһаа.

Понедельник, 11

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

7.00-ДОБРОЕ УТРО.
7.00-НОВОСТИ.
10.15 - «ЗОЛОТАЯ ЛИХОРАДКА».
12.00 ПУТЕШЕСТВИЯ НАТУРАЛИСТА.
12.30 - «ЕРАЛАШ».
12.40 - СЛЕДСТВИЕ ВЕДЕТ КОЛОБКОВ.
13.00 - НОВОСТИ.
13.05 - КОМЕДИЯ «ДВЕ СТРЕЛЫ».
14.50 - НЕПУТЕВЫЕ ЗАМЕТКИ.
15.10 - Э.РАДЗИНСКИЙ. «ЗОЛОТОЙ ВЕК АВАНТЮРИСТОВ». ФИЛЬМ 1-Й.
16.00 - НОВОСТИ.
16.15 - ФИЛЬМ «ПОЕЗДКА В ИНДИЮ».
19.00 - ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ.
19.30 - Д/Ф «АГЕНТ ШТИРЛИЦ».
20.00 - ЖДИ МЕНЯ.
21.00 - «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ».
22.00 - ВРЕМЯ.
22.30 - «КРЕСТНЫЙ ОТЕЦ».
23.35 - «ШПИОНКА».
00.30 - НОЧНОЕ «ВРЕМЯ».
01.00 - Д/Ф «ПОТЕРЯННЫЕ СУБМАРИНЫ. КАТАСТРОФЫ НА МОРЯХ».
01.40 - «ФОРМУЛА ВЛАСТИ». КОРОЛЬ НОРВЕГИИ.
02.10 - «ТЫСЯЧЕЛЕТИЕ».

«Россия»

6.00, 6.30, 6.53, 7.23, 7.53, 8.23, 8.53, 9.30 - ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
БГТРК
6.10 - «САГАЙСУУРЯАН».
6.25, 9.25 - РЕК-ТАЙМ.
6.45, 8.15 - БАЙГАЛ.
7.15, 7.45, 8.45, - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
7.20 - ГОРОСКОП.
9.10-ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
9.45 - «ЧАСТНЫЙ ДЕТЕКТИВ».
11.45 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
12.00 - ВЕСТИ.
БГТРК
12.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
12.40 - ПРОФЕССИОНАЛЫ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
12.50 - КОРОТКОЕ ЗАМКЫКАНИЕ.
13.50 - ЭКСПЕДИЦИЯ С ИВАНОМ ЗАТЕВАХИНЫМ.
14.50 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
16.00-ВЕСТИ.
БГТРК
15.10 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
15.15 - РЕК-ТАЙМ.
15.20 - БАЙГАЛ.
15.25 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
15.30 - ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА.
16.30 - «СЕМЕЙНЫЕ ТАЙНЫ».
БГТРК
17.40 - БАЙГАЛ.
17.55 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
18.00 - ВЕСТИ.
18.10 - «ГРАЖДАНИН НАЧАЛЬНИК».
19.00 - «ЛИНИЯ ЗАЩИТЫ».

20.00 - «КОМИССАР РЕКС».
21.00 - ВЕСТИ.

БГТРК
21.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
21.45 - РЕК-ТАЙМ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
21.50 - СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ!
21.55 - «КАМЕНСКАЯ».
23.00 - «МАРШ ТУРЕЦКОГО-2».

БГТРК
24.00 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
00.15 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
00.20 - «МИФЫ БЕЗ ГРИФА».
«ОПЕРАЦИЯ «ЭВРИКА», ИЛИ ТЕГЕРАНСКОЕ ЗАСТОЛЬЕ».
01.05 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
01.20 - «ЗАГОВОР ДАРВИНА».
02.30 - ФУТБОЛ РОССИИ.
03.00 - «БАРСЕЛОНА».
04.40 - ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ.
04.50 - КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС».
05.45 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

НТВ

6.55 - ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ.
7.00 - УТРО НА НТВ.
10.05, 14.35 - «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ-2».
11.00 - СЕГОДНЯ УТРОМ.
11.20 - «ВРЕДИТЕЛЬ».
13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00, 02.05 - СЕГОДНЯ.
13.30 - ПОГОДА НА ЗАВТРА.
13.35 - СТРАНА СОВЕТОВ.
15.40 - КРИМИНАЛ.
16.35 - ПРИНЦИП ДОМИНО.
18.30 - «СКОРАЯ ПОМОЩЬ-3».
19.25 - ВНИМАНИЕ РОЗЫСК!
20.35, 00.50 - «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ».
21.50 - «КРОТ».
23.40 - «КЛАН СОПРАНО».
02.35 - «РОССИЯ В ГЛОБАЛЬНОМ МИРЕ. ПЛАТА ЗА ВХОД».

СТС - «БАЙКАЛ»

7.00 - «ЗАК И СЕКРЕТНЫЕ МАТЕРИАЛЫ».
7.25 - «БИТЛДЖУС».
7.50 - «ПРИКЛЮЧЕНИЯ ВУДИ И ЕГО ДРУЗЕЙ».
8.15, 10.00 - АФИША.

8.30 - ДРУЗЬЯ».
9.00 - СЕРИАЛ.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00

17.00 - «ДОРОГАЯ, Я УМЕНЬШИЛ ДЕТЕЙ».
18.00 - «ДРУЗЬЯ».
18.36 - «НОВАЯ СЕМЕЙКА АДДАМС».
19.00 - ДЕВИЧЬИ СЛЕЗЫ.
20.00, 23.55 - ОСТОРОЖНО, МОДЕРН!
20.30 - ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ.
21.00 - СЕРИАЛ.
22.00 - КИНО НА СТС.
00.30 - ДЕТАЛИ.
01.00 - «КОБРА».

Ариг Ус

7.50 - «ЧУДЕСА КИНО».
8.20 - МУЛЬТФИЛЬМ.
8.45 - «ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ».
9.30 - ФОРМУЛА УСПЕХА.
9.50 - ПОГОДА. ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА.
10.00 - ЗАВТРАК С «ДИСКАВЕРИ».
11.05 - «ЖАНДАРМ ИЗ САН-ТРОПЕ».
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 - ТИТАНЫ РЕСЛИНГА НА ТНТ.
18.00 - ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО.
18.30 - МУЛЬТФИЛЬМ.
18.40 - ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА.
18.45 - НАШИ ПЕСНИ.

19.00 - ВРЕМЯ ДЕНЕГ.
20.00 - «МУЖСКАЯ РАБОТА».
20.45 - ФОРМУЛА УСПЕХА ПОГОДА.
21.00 - ОКНА.
22.00 - ДОМ. ПОГОДА.
23.00 - «ЖАНДАРМ В НЬЮ-ЙОРКЕ».
01.15 - БОИ БЕЗ ПРАВИЛ.

Тивиком

8.00 - БЕЗУМНЫЙ МИР. ПОГОДА.
8.30, 17.50 - «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ».
8.55, 17.25 - «ГАДЖЕТ И ГАДЖЕТИНЫ».
9.20, 17.00 - «КИБЕР 9».
9.45 - «ОБЖ, ИЛИ...».
10.15 - «БАФФИ».
11.15 - ФИЛЬМ «ОТКРЫТКА С КРАЯ ПРОПАСТИ».
13.25 - БЕЗУМНЫЙ МИР.
14.00 - «ВИНО ЛЮБВИ».
14.55 - НАРОД ПРОТИВ.
15.30, 22.30 - «24». ПОГОДА.
15.50, 21.20 - «КОБРА-2».
18.15 - «ШЕРЛОК ХОЛМС И ДОКТОР ВАТСОН».
19.55 - ПОГОДА.
20.05 - МУЗ. ПОЗДРАВЛЕНИЯ.
20.30 - КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ А.КУШНАРЕВА.
20.55 - ГРИФФИНЫ».
23.05 - «МУХА-2».

ОПТОВО-РОЗНИЧНЫЙ ЦЕНТР «БАЙКАЛ»

Цены действительны с августа по 13 августа.

Бельевой трикотаж (детские, взрослые)	низкие цены
Трикотаж х/б г. Москва	низкие цены
Колготки эластик от № 2 до № 8	от 58 руб.
Колготки х/б, п/ш детские и взрослые	от 8 до 90 руб.
Носки х/б, п/ш, махровые детские и взрослые	низкие цены
Носки эластик, подследники	низкие цены
Туфли мужские классические, спортивные, летние сандалии - 50 моделей	низкие цены
Туфли и обувь женская летняя - 50 моделей	низкие цены
Кроссовки детские и взрослые	от 298 руб.
Обувь резиновая (сапоги детские, женские, мужские, рабочие, рыбацкие)	от 118 руб.
Сапоги кирзовые, крем для обуви	от 798 руб.
Ботинки ОМОН (юфть)	низкие цены
Обувь комнатная детская, женская, мужская	низкие цены
Сапоги суконные детские, женские, мужские	низкие цены
Обувь зимняя, женская, мужская, детская в большом ассортименте	

Сезонные скидки!

ул. Сахьяновой, 6 «а», ост. «ПОШ», с обр. стороны Геолог. института, тел.: 43-43-86, ул. Гагарина, 37, тел.: 26-30-87 (напротив магазина «Юбилейный»), ул. Столичная, 1 (машзавод), тел.: 25-10-70. РАБОТАЕМ БЕЗ ВЫХОДНЫХ.

• ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Вторник, 12

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

7.00 - ДОБРОЕ УТРО.
10.00 - НОВОСТИ.
10.15 - «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ».
11.10 - «РЕБЯТА ИЗ НАШЕГО ГОРОДА».
12.05 - «АГЕНТ ШТИРЛИЦ».
12.35 - ДИСНЕЙ-КЛУБ.
13.00 - НОВОСТИ.
13.05 - «СЛУЧАЙ В КВАДРАТЕ 36-80».
14.30 - КРЫЛЬЯ.
15.10 - Э. РАДЗИНСКИЙ. «ЗОЛОТОЙ ВЕК АВАНТЮРИСТОВ».

16.00 - НОВОСТИ.
16.15 - «В ЛЮБВИ И НА ВОЙНЕ».
18.30 - ДОК. ДЕТЕКТИВ «ТРОЯНСКИЙ КОНЬ». ДЕЛО 2002 ГОДА.
19.00 - ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ.
19.20 - «УДАРНАЯ СИЛА».
19.50 - «СОКРОВИЩА МЕРТВЫХ».
21.00 - «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ».
22.00 - ВРЕМЯ.
22.30 - «КРЕСТНЫЙ ОТЕЦ».
23.35 - «ШПИОНКА».
00.30 - НОЧНОЕ «ВРЕМЯ».
01.00 - НА ФУТБОЛЕ.
01.30 - РУССКИЙ ЭКСТРИМ.
02.00 - «ОДНАЖДЫ В КИТАЕ».

«Россия»

6.00, 6.30, 6.53, 7.23, 7.53, 8.23, 8.53, 9.30 - ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
БГТРК
6.10 - ТОЛИ.
6.45, 8.15, 9.25 - БАЙГАЛ.
7.15, 7.45, 8.45, 9.10 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
7.20 - ГОРОСКОП.
9.15 - ТРИ, ЧЕТЫРЕ...
КАНАЛ «РОССИЯ»
9.45 - «КАМЕНСКАЯ».
10.50 - «ВОЗВРАЩЕНИЕ БУДУЛАЯ».
12.00 - ВЕСТИ.
БГТРК
12.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
12.40 - «УЛГУР».

КАНАЛ «РОССИЯ»
12.50 - КОРОТКОЕ ЗАМКЫКАНИЕ.
13.50 - «МАРШ ТУРЕЦКОГО».
14.50 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
15.00 - ВЕСТИ.
БГТРК
15.10 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
15.15 - РЕК-ТАЙМ.
15.20 - БАЙГАЛ.
15.25 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
15.30 - ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА.
16.30 - «СЕМЕЙНЫЕ ТАЙНЫ».
17.30 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
БГТРК
17.40 - БАЙГАЛ.
17.55 - ГОРОСКОП.

КАНАЛ «РОССИЯ»
18.00 - ВЕСТИ.
18.10 - «ГРАЖДАНИН НАЧАЛЬНИК».
19.05 - «ЛИНИЯ ЗАЩИТЫ».
20.00 - «КОМИССАР РЕКС».
21.00 - ВЕСТИ.
БГТРК
21.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
21.45 - РЕК-ТАЙМ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
21.50 - СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ!
21.55 - «КАМЕНСКАЯ».
23.00 - «МАРШ ТУРЕЦКОГО-2».

БГТРК
24.00 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
00.15 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
00.20 - «ГОНКА ЗА СУПЕРБОМБОЙ».

01.15 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
01.35 - «ЗАВТРАК ЧЕМПИОНОВ».
03.45 - ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ.
04.00 - «ОТ ЗЕМЛИ ДО ЛУНЫ».
05.00 - «ПЕРЕКРЕСТКИ».
05.45 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

НТВ

6.55 - ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ.
7.00 - УТРО НА НТВ.
10.05 - НАМЕДНИ - 92.
11.00 - СЕГОДНЯ УТРОМ.
11.20 - ФИЛЬМ «ФРОНТ БЕЗ ФЛАНГОВ». 1 СЕР.
13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00, 01.55 - СЕГОДНЯ.
13.30 - ПОГОДА НА ЗАВТРА.
13.35 - СТРАНА СОВЕТОВ.
14.35, 21.50 - «КРОТ».
15.45 - КРИМИНАЛ.
16.35 - ПРИНЦИП ДОМИНО.

БГТРК
18.30 - РУССКИЙ МУЗЕЙ.
18.45 - ТАЙЗАН.
19.05 - ГОРОСКОП.
19.10 - ШАНС.
НТВ-3
19.30 - ПАМЯТИ ЭКИПАЖА ПОДВОДНОЙ ЛОДКИ «КУРСК». «УЙТИ, ЧТОБЫ ВЕРНУТЬСЯ».
20.35, 00.40 - «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ».
23.40 - «КЛАН СОПРАНО».
02.25 - ГОРДОН.
03.20 - «ВОРЬИ».

СТС - «БАЙКАЛ»

7.00 - «ЗАК И СЕКРЕТНЫЕ МАТЕРИАЛЫ».
7.25 - «БИТЛДЖУС».
7.50 - МУЛЬТФИЛЬМ.
8.00 - «ПРИКЛЮЧЕНИЯ ВУДИ И ЕГО ДРУЗЕЙ».
8.15, 10.00 - АФИША.
8.30 - «ДРУЗЬЯ».
9.00 - СЕРИАЛ.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 - «ДОРОГАЯ, Я УМЕНЬШИЛ ДЕТЕЙ».
18.00 - «ДРУЗЬЯ».
18.30 - «НОВАЯ СЕМЕЙКА АДДАМС».
19.00 - ДЕВИЧЬИ СЛЕЗЫ.
20.00 - ОСТОРОЖНО, МОДЕРН!

20.30 - ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ.
21.00 - СЕРИАЛ.
22.00 - КИНО НА СТС.
00.30 - ДЕТАЛИ.
01.00 - «КОБРА».

Ариг Ус

7.50 - «ЧУДЕСА КИНО».
8.20 - МУЛЬТФИЛЬМ.
8.45 - «ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ».
9.30, 20.45 - ФОРМУЛА УСПЕХА. ПОГОДА. ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА.
10.00 - ЗАВТРАК С «ДИСКАВЕРИ».
11.05 - «ЖАНДАРМ В НЬЮ-ЙОРКЕ».
13.15 - «ЗЕМЛЯ: ПОСЛЕДНИЙ КОНФЛИКТ-2».
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 - «НОВАЯ ЖЕРТВА».
18.00 « ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО.
18.30 - МУЛЬТФИЛЬМ.
18.45 - НАШИ ПЕСНИ.
19.00 - ЗАПРЕТНАЯ ЗОНА.
20.00 - «МУЖСКАЯ РАБОТА».
21.00 - ОКНА.
22.00 - ДОМ.
23.00 - «ЖАНДАРМ ЖЕНИТСЯ».
01.00 - ИМПЕРИЯ СТРАСТИ.

Тивиком

8.00 - БЕЗУМНЫЙ МИР. ПОГОДА.
8.30, 17.50 - «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ».
8.55, 17.25 - «ГАДЖЕТ И ГАДЖЕТИНЫ».
9.20, 17.00 - «КИБЕР 9».
9.45 - СЕРИАЛ «МАЛКОЛЬМ ПОСЕРЕДИНЕ».
10.15 - «БАФФИ».
11.15 - «МУХА-2».
13.25 - БЕЗУМНЫЙ МИР.
14.00 - «ВИНО ЛЮБВИ».
14.55 - НАРОД ПРОТИВ.
15.30 - «24». ПОГОДА.
15.50 - «КОБРА-2».
18.20 - «ШЕРЛОК ХОЛМС И ДОКТОР ВАТСОН».
19.55 - ПОГОДА.
20.05 - МУЗ. ПОЗДРАВЛЕНИЯ.
20.30 - ГОЛОС ЖИРИНОВСКОГО.
20.55 - «ГРИФФИНЫ».
21.20 - «КОБРА-2».
22.30 - «24». ПОГОДА.
23.05 - «ЦЕЛУЙ КОГО ХОЧЕШЬ».

«ПИВО СИБИРИ» ПРОДАЕТ ОПТОМ
ПИВО, КОКТЕЙЛИ, ВИННО-ВОДОЧНЫЕ ИЗДЕЛИЯ.
Гибкие скидки, индивидуальный подход к каждому клиенту, доставка.

Наши адреса: ул. 3-я Транспортная, 5, тел.: 22-38-80, 22-32-28, тел/факс: 22-37-01, 22-39-11, email: pivosib@buriet.ru,
ул. Гоголя, 47, база «МолПромСервис», тел.: 22-25-63;
ул. Гоголя, 47, база «Новая» - тел.: 22-33-44,
ул. Лебедева, 52, база «Пиво Сибири», тел.: 41-00-60.

Сеть розничных магазинов «Пиво Сибири» предлагает широкий ассортимент продуктов питания, коктейлей, пива, винно-водочных изделий.

Магазины расположены по адресам:
ул. Гагарина, 15, ул. Ключевская, 45, ул. Родины, 1,
ул. Столичная, 6, ул. Геологическая, 30,
ул. Силикатная, 6, ул. Сосновая 14, а.

Приглашаем за покупками!

Среда, 13

первый канал

7.00 - ДОБРОЕ УТРО.
10.00 - НОВОСТИ.
10.15 - «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ».
11.10 - «РЕБЯТА ИЗ НАШЕГО ГОРОДА».
12.05 - «УДАРНАЯ СИЛА».
12.35 - ДИСНЕЙ-КЛУБ.
13.00 - НОВОСТИ.
13.05 - БОЕВИК «ШЕСТОЙ».
14.40 - НОВЫЙ ДЕНЬ.
15.10 - Э.РАДЗИНСКИЙ. «ЗОЛОТОЙ ВЕК АВАНТЮРИСТОВ».
16.00 - НОВОСТИ.
16.15 - ДИКИЕ ШТУЧКИ.
16.45 - КОМЕДИЯ «ОТКРОВЕННЫЙ РАЗГОВОР».
18.30 - ДОК. ДЕТЕКТИВ «ПОСЛЕДНИЙ ПОЛЕТ «ЛЕТУЧЕГО ГОЛЛАНДЦА». ДЕЛО 2002 ГОДА.
19.00 - ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ.
19.20 - СМЕХОПАНОРАМА.
19.50 - «СОКРОВИЩА МЕРТВЫХ». ЗАКЛ.СЕР.
21.00 - «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ».
22.00 - ВРЕМЯ.
22.30 - «КРЕСТНЫЙ ОТЕЦ».
23.35 - «ШПИОНКА».
00.30 - НОЧНОЕ «ВРЕМЯ».
01.00 - «ИДОЛЫ». ДЖЕКИ ЧАН.
01.30 - «ИСКУССТВО ДЕЛАТЬ ДЕНЬГИ».
02.00 - ТРИЛЛЕР «ТАЙНА ВКЛАДОВ».

«Россия»

6.00, 6.30, 6.53, 7.23, 7.53, 8.23, 8.53, 9.30 - ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
БГТРК
6.10 - «БУЛЖАМУУР».
6.45, 8.15, 9.25 - БАЙГАЛ.
7.15, 7.45, 8.45, 9.10 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.

7.20 - ГОРОСКОП.
9.15 - БАМБААХАЙ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
9.45 - «КАМЕНСКАЯ».
10.50 - «ВОЗВРАЩЕНИЕ БУДУЛАЯ».
12.00 - ВЕСТИ.

БГТРК
12.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
12.40 - ХУДӨӨ НЮТАГ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
12.50 - КОРОТКОЕ ЗАМЫКАНИЕ.
13.50 - «МАРШ ТУРЕЦКОГО-2».
13.50 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
15.00 - ВЕСТИ.

БГТРК
15.15 - РЕК-ТАЙМ.
15.20 - БАЙГАЛ.
15.25 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
15.30 - ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА.
16.30 - «СЕМЕЙНЫЕ ТАЙНЫ».

БГТРК
17.40 - БАЙГАЛ.
17.55 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
18.00 - ВЕСТИ.
18.10 - «ГРАЖДАНИН НАЧАЛЬНИК».
19.05 - «ЛИНИЯ ЗАЩИТЫ».
20.00 - «КОМИССАР РЕКС».
21.00 - ВЕСТИ.

БГТРК
21.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
21.45 - РЕК-ТАЙМ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
21.50 - СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ!
21.55 - «КАМЕНСКАЯ».
23.00 - «МАРШ ТУРЕЦКОГО-2».

БГТРК
24.00 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
00.15 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
00.20 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
00.40 - ФИЛЬМ «Я САМА».

02.10 - ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ.
02.25 - ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА.
03.20 - «ОТ ЗЕМЛИ ДО ЛУНЫ».
04.20 - «ПЕРЕКРЕСТКИ».
05.10 - КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС».
05.45 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

НТВ

6.55 - ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ.
7.00 - УТРО НА НТВ.
10.00 - НАМЕДНИ-93.
11.00 - СЕГОДНЯ УТРОМ.
11.20 - «ФРОНТ БЕЗ ФЛАНГОВ».
13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00, 02.05 - СЕГОДНЯ.
13.30 - ПОГОДА НА ЗАВТРА.
13.35 - СТРАНА СОВЕТОВ.
14.35, 21.50 - «КРОТ».
15.45 - КРИМИНАЛ.
16.35 - ПРИНЦИП ДОМИНО.
18.30 - «СКОРАЯ ПОМОЩЬ-3».
19.25 - ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ.
20.35, 00.50 - «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ».
23.40 - «КЛАН СОПРАНО».
02.35 - ГОРДОН.
03.30 - «ВОРЫ».

СТС - «БАЙКАЛ»

7.00 - «ЗАК И СЕКРЕТНЫЕ МАТЕРИАЛЫ».
7.50 - «ПРИКЛЮЧЕНИЯ ВУДИ И ЕГО ДРУЗЕЙ».
8.15, 10.00 - АФИША.
8.30 - «ДРУЗЬЯ».
9.00 - СЕРИАЛ.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 - «ДОРОГАЯ, Я УМЕНЬШИЛ ДЕТЕЙ».
18.00 - «ДРУЗЬЯ».
18.30 - «НОВАЯ СЕМЕЙКА АДДАМС».
19.00 - ДЕВИЧЬИ СЛЕЗЫ.
20.00 - ОСТОРОЖНО, МОДЕРН!
20.30 - ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ.

21.00 - СЕРИАЛ.
22.00 - КИНО НА СТС.
00.30 - ДЕТАЛИ.
01.00 - «КОБРА».

Ариг Ус

7.50 - «ЧУДЕСА КИНО».
8.20 - МУЛЬТФИЛЬМ.
8.40 - «ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ».
9.30 - ФОРМУЛА УСПЕХА.
ПОГОДА. ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА.
10.00 - ЗАВТРАК С «ДИСКАВЕРИ».
11.05 - «ЖАНДАРМ ЖЕНИТСЯ».
13.10 - «ЗЕМЛЯ: ПОСЛЕДНИЙ КОНФЛИКТ-2».
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 - «НОВАЯ ЖЕРТВА».
18.00 - ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО.
18.30 - МУЛЬТФИЛЬМ.
18.55 - ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА.
19.00 - БРЕМЯ ДЕНЕГ.
20.00 - «МУЖСКАЯ РАБОТА».
20.45 - ФОРМУЛА УСПЕХА.
ПОГОДА.
21.00 - ОКНА.
22.00 - ДОМ. ПОГОДА.

23.00 - «ЖАНДАРМ НА ПРОГУЛКЕ».
01.15 - ИМПЕРИЯ СТРАСТИ.

Тивиком

8.00 - БЕЗУМНЫЙ МИР. ПОГОДА.
8.30, 17.50 - «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ».
8.55, 17.25 - «ГАДЖЕТ И ГАДЖЕТИНЫ».
9.20, 17.00 - «КИБЕР 9».
9.45 - «МАЛКОЛЬМ ПОСЕРЕДИНЕ».
10.15 - «БАФФИ».
11.15 - «УДЕРЖИ СВОЕГО МУЖЧИНУ».
13.25 - БЕЗУМНЫЙ МИР.
14.00 - «ВИНО ЛЮБВИ».
14.55 - НАРОД ПРОТИВ.
15.30 - «24». ПОГОДА.
15.50, 21.20 - «КОБРА-2».
18.20 - «ШЕРЛОК ХОЛМС И ДОКТОР ВАТСОН»
19.55 - ПОГОДА.
20.05 - МУЗ. ПОЗДРАВЛЕНИЯ.
20.30 - «24».
20.55 - ЦАРЬ ГОРЫ.
22.30 - «24». ПОГОДА.
23.05 - «ТУРПУРНЫЙ ШТОРМ».

• ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Четверг, 14

первый канал

7.00 - ДОБРОЕ УТРО.
10.00 - НОВОСТИ.
10.15, 21.00 - «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ».
11.10 - «РЕБЯТА ИЗ НАШЕГО ГОРОДА».
12.05 - СМЕХОПАНОРАМА.
12.35 - ДИСНЕЙ-КЛУБ.
13.00 - НОВОСТИ.
13.05 - «В МЕРТВОЙ ПЕТЛЕ».
14.40 - НОВЫЙ ДЕНЬ.
15.10 - «ЗОЛОТОЙ ВЕК АВАНТЮРИСТОВ».
16.00 - НОВОСТИ.
16.15 - КОМЕДИЯ «ЛЕДИ УДАЧА».
18.30 - ДОК. ДЕТЕКТИВ «ЗАКАЗ НА САМОУБИЙСТВО». ДЕЛО 2002 ГОДА.
19.00 - ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ.
19.20 - САМИ С УСАМИ.
19.50 - «ЗАТЕРЯННЫЙ МИР». 1 СЕР.
22.00 - ВРЕМЯ.
22.30 - «КРЕСТНЫЙ ОТЕЦ». ЗАКЛ. СЕР.
00.30 - НОЧНОЕ «ВРЕМЯ».

01.00 - СКАНЕР.
01.30 - ГЕНИИ И ЗЛОДЕИ.
02.00 - БОЕВИК «РОЛЛЕР-БОЛЛ».

«Россия»

6.00, 6.30, 6.53, 7.23, 7.53, 8.23, 8.53, 9.30 - ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
БГТРК
6.10 - БУДЬТЕ ЗДОРОВЫ.
6.45, 8.15, 9.25 - БАЙГАЛ.
7.15, 7.45, 8.45, 9.10 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
7.20 - ГОРОСКОП.
9.15 - ДЕЛА ДЕРЕВЕНСКИЕ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
9.45 - «КАМЕНСКАЯ».
10.50 - «ВОЗВРАЩЕНИЕ БУДУЛАЯ».
12.00 - ВЕСТИ.

БГТРК
12.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
12.40 - ТАМИР.
КАНАЛ «РОССИЯ»
12.50 - КОРОТКОЕ ЗАМЫКАНИЕ.
13.50 - «МАРШ ТУРЕЦКОГО-2».
14.50 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
15.00 - ВЕСТИ.

БГТРК
15.10 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
15.15 - РЕК-ТАЙМ.
15.20 - БАЙГАЛ.
15.25 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
15.30 - ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА.
16.30 - «СЕМЕЙНЫЕ ТАЙНЫ».
17.30 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

БГТРК
17.40 - БАЙГАЛ.
17.55 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
18.00 - ВЕСТИ.
18.10 - «ГРАЖДАНИН НАЧАЛЬНИК».
19.05 - «ЛИНИЯ ЗАЩИТЫ».
20.00 - «КОМИССАР РЕКС».
21.00 - ВЕСТИ.

БГТРК
21.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
21.45 - РЕК-ТАЙМ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
21.50 - СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ!
21.55 - «КАМЕНСКАЯ».
23.00 - «МАРШ ТУРЕЦКОГО-2».

БГТРК
24.00 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
00.15 - ГОРОСКОП.
КАНАЛ «РОССИЯ»
00.20 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
00.40 - «НЕОПРОВЕРЖИМЫЕ УЛИКИ».
02.45 - ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ.
03.00 - «ОТ ЗЕМЛИ ДО ЛУНЫ».
03.55 - «ГОЛЛИВУДСКИЕ ЖЕНЬ».
04.40 - КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС».
05.45 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

НТВ

7.00 - УТРО НА НТВ.
10.00 - НАМЕДНИ-94.
11.00 - СЕГОДНЯ УТРОМ.
11.20 - ПОГОДА НА ЗАВТРА.
11.25 - РАСТИТЕЛЬНАЯ ЖИЗНЬ.
12.00 - КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК.
13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00, 02.05 - СЕГОДНЯ.
13.35 - СТРАНА СОВЕТОВ.
14.35, 21.50 - «КРОТ».
15.45 - КРИМИНАЛ.
16.35 - ПРИНЦИП ДОМИНО.

БГТРК
18.30 - РУССКИЙ МУЗЕЙ.
18.45 - КОГДА СУДЬБА ПО СЛЕДУ ШЛА...
19.10 - ГОРОСКОП.
19.15 - ШАНС.
НТВ-3
19.20 - ОЧНАЯ СТАВКА.
20.35, 00.55 - «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ».
23.40 - «КЛАН СОПРАНО».
02.35 - ГОРДОН.
03.35 - «ВОРЫ».
04.20 - КОМА.

СТС - «БАЙКАЛ»

7.00 - «ЗАК И СЕКРЕТНЫЕ МАТЕРИАЛЫ».
7.25 - «БИТЛДЖУС».
7.50 - «ПРИКЛЮЧЕНИЯ ВУДИ И ЕГО ДРУЗЕЙ».
8.15 - АФИША.
8.30, 10.00 - «ДРУЗЬЯ».
9.00 - СЕРИАЛ.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 - «ДОРОГАЯ, Я УМЕНЬШИЛ ДЕТЕЙ».

18.00 - «ДРУЗЬЯ».
18.30 - «НОВАЯ СЕМЕЙКА АДДАМС».
19.00 - ДЕВИЧЬИ СЛЕЗЫ.
20.00, 24.00 - ОСТОРОЖНО, МОДЕРН!
20.30 - ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ.
21.00 - СЕРИАЛ.
22.00 - КИНО НА СТС.
00.30 - ДЕТАЛИ.
01.00 - «КОБРА».

Ариг Ус

7.50 - «ЧУДЕСА КИНО».
8.20 - МУЛЬТФИЛЬМ.
8.45 - «ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ».
9.30 - ФОРМУЛА УСПЕХА. ПОГОДА.
9.50, 18.55 - ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА.
10.00 - ЗАВТРАК С «ДИСКАВЕРИ».
11.05 - «ЖАНДАРМ НА ПРОГУЛКЕ».
12.35 - КОРОТКОМЕТР. ФИЛЬМ «СПАСИБО, ДОКТОР!».
13.20 - «ЗЕМЛЯ: ПОСЛЕДНИЙ КОНФЛИКТ-2».
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 - «НОВАЯ ЖЕРТВА».
18.00 - ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО.
18.30 - МУЛЬТФИЛЬМ.
18.40 - НАШИ ПЕСНИ.
19.00 - ЗАПРЕТНАЯ ЗОНА.
20.00 - ОТКРОВЕНИЕ.
20.25 - ФОРМУЛА УСПЕХА.
ПОГОДА.

20.45 - БИЗНЕС-ЭКСПРЕСС.
21.00 - ОКНА.
22.00 - ДОМ. ПОГОДА.
23.00 - «ЖАНДАРМ И ИНОПЛА-НЕТЯНЕ».
01.05 - ИМПЕРИЯ СТРАСТИ.

Тивиком

8.00 - БЕЗУМНЫЙ МИР. ПОГОДА.
8.30, 17.50 - «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ».
8.55, 17.25 - «ГАДЖЕТ И ГАДЖЕТИНЫ».
9.20, 17.00 - «КИБЕР 9».
9.45 - «МАЛКОЛЬМ ПОСЕРЕДИНЕ».
10.15 - «БАФФИ».
11.15 - ФИЛЬМ «ЯНКИ В ОУСФОРДЕ».
13.30 - БЕЗУМНЫЙ МИР.
14.00 - «ВИНО ЛЮБВИ».
14.55 - НАРОД ПРОТИВ.
15.30 - «24». ПОГОДА.
15.50, 21.20 - «КОБРА-2».
18.20 - «ШЕРЛОК ХОЛМС И ДОКТОР ВАТСОН»
19.55, 23.00 - ПОГОДА.
20.05 - МУЗ. ПОЗДРАВЛЕНИЯ.
20.20 - РАДАР-СПОРТ.
20.55 - ЦАРЬ ГОРЫ.
22.30 - КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ А.КУШНАРЕВА.
23.05 - «ВОСПИТАНИЕ АРИЗОНЬ».

ПСИХОТЕРАПЕВТ

Кандидат
медицинских наук
ГАСЬКОВ В.С.

Лечение от алкоголизма,
табакокурения,
неврозов.

Поликлиника больницы
скорой помощи.

Ежедневно - с 16-18 ч.
Суббота - с 10-14 ч.
Тел.: 37-18-55.

БИЗНЕС-Б

ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЦЕНТР

РЕГИСТРАЦИЯ
предприятий и предпринимателей
10 лет опыта более 1700 предприятий
ПЕРЕВОДЫ

Справочники. Буклеты

- Деловая Бурятия. Кто есть Кто-2003
- Бурятия: туризм и отдых
- Улан-Удэ - столица на Байкале

Обращаться: г. Улан-Удэ, ул. Жуковского, 7
Тел.: 44-80-20. 045 аби. «Бизнес-Б»

Пятница, 15

первый канал

7.00 - ДОБРОЕ УТРО.
10.00 - НОВОСТИ.
10.15 - «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ,
ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ».
11.10 - «РЕБЯТА ИЗ НАШЕГО
ГОРОДА».
12.05 - САМИ С УСАМИ.
12.40 - «ТВИНИСЫ».
13.00 - НОВОСТИ.
13.05 - ФИЛЬМ «КУКОЛКА».
15.30 - НЕПУТЕВЫЕ ЗАМЕТКИ.
16.00 - НОВОСТИ.
16.15 - ДИКИЕ ШТУЧКИ.
16.40 - «ПРИКЛЮЧЕНИЯ
РАВВИНА ЯКОВА».
18.30 - ДОК. ДЕТЕКТИВ
«ПРИХОДИТЕ МЕНЯ УБИ-
ВАТЬ».
19.00 - ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ.
19.20 - ЧЕЛОВЕК И ЗАКОН.
19.50 - «ЗАТЕРЯННЫЙ МИР».
20.55 - ПОЛЕ ЧУДЕС.
22.00 - ВРЕМЯ.
22.30 - «ЗОЛОТОЙ ГРАММО-
ФОН».
23.35 - «ПОЛИЦЕЙСКАЯ
АКАДЕМИЯ».
01.10 - «ПЯТНАДЦАТОЕ
АВГУСТА».
02.55 - РЕАЛЬНАЯ МУЗЫКА.

«Россия»

6.00, 6.30, 6.53, 7.23, 7.53, 8.53, 9.30
- ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
БГТРК
6.10 - МУНХЭ ЗУЛА.
6.45, 8.15, 9.25 - БАЙГАЛ.
7.15, 7.45; 8.45, 9.10 - ВЕСТИ-
БУРЯТИЯ.
7.20 - ГОРОСКОП.
9.15 - ПРИМИТЕ ПОЗДРАВ-
ЛЕНИЯ.

КАНАЛ «РОССИЯ»
9.45 - «КАМЕНСКАЯ».
10.50 - «ВОЗВРАЩЕНИЕ
БУДУЛАЯ».
12.00 - ВЕСТИ.

БГТРК
12.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
12.40 - ПРИМИТЕ
ПОЗДРАВЛЕНИЯ.

КАНАЛ «РОССИЯ»
12.50 - В ПОИСКАХ
ПРИКЛЮЧЕНИЙ.
13.50 - «МАРШ ТУРЕЦКОГО-
2».
14.50 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ
ЧАСТЬ.

БГТРК
15.10 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.
15.15 - РЕК-ТАЙМ.
15.20 - БАЙГАЛ.
15.25 - ГОРОСКОП.

КАНАЛ «РОССИЯ»
15.30 - МОЯ СЕМЬЯ.
16.30 - КОМНАТА СМЕХА
17.30 - ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ
ЧАСТЬ.

БГТРК
17.40 - БАЙГАЛ.
17.55 - ГОРОСКОП.

КАНАЛ «РОССИЯ»
18.00 - ВЕСТИ.
18.10 - «ГРАЖДАНИН
НАЧАЛЬНИК».
19.05 - «ЛИНИЯ ЗАЩИТЫ».
20.00 - АНШЛАГ.
21.00 - ВЕСТИ.

БГТРК
21.30 - ВЕСТИ-БУРЯТИЯ.

21.45 - РЕК-ТАЙМ.

КАНАЛ «РОССИЯ»
21.50 - СПОКОЙНОЙ НОЧИ,
МАЛЫШИ!
21.55 - ПРАЗДНИЧНЫЙ
КОНЦЕРТ.
23.30 - «ЭНИГМА».
01.55 - «ОТ ЗАКАТА ДО
РАССВЕТА-2».
03.45 - ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ.
04.05 - «ОТ ЗЕМЛИ ДО ЛУНЫ».

04.55 - «ГОЛЛИВУДСКИЕ
ЖЕНЬИ».
05.45 - КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС».

НТВ

6.55 - ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ.
7.00 - УТРО НА НТВ.
10.00 - НАМЕДНИ-95.
11.00 - СЕГОДНЯ УТРОМ.
11.20 - ПОГОДА НА ЗАВТРА.
11.25 - ПУТЕШЕСТВИЯ
НАТУРАЛИСТА.
12.00 - КВАРТИРНЫЙ
ВОПРОС.
13.00, 16.00, 18.00, 20.00 -
СЕГОДНЯ.
13.30 - СТРАНА СОВЕТОВ.
14.35 - «КРОТ».
15.40 - КРИМИНАЛ.
16.35 - ПРИНЦИП ДОМИНО.

БГТРК
18.30 - МУЛЬТФИЛЬМ.
18.40 - ДУХЭРИГ.
18.50 - ПОД КРЫЛОМ
МЕРКУРИЯ.
19.10 - ГОРОСКОП.
19.15 - УЯНГЫН ШҮРЭ.
НТВ-3

19.25 - «КОМАНДАМИ».
20.35 - «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ
ФОНАРИ».
21.40 - ДЕТЕКТИВ «КЛЮЧ К
РЕБЕККЕ». 1 СЕР.
23.50 - СУПЕРБОКС: ОСКАР
ДЕ ЛА ХОЙЯ ПРОТИВ
МИГЕЛЯ ГОНЗАЛЕСА.
00.40 - КИНО НЕ ДЛЯ ВСЕХ.
«БЕССТРАШНЫЕ УБИЙЦЫ
ВАМПИРОВ».
02.50 - «ВОРЫ».

СТС - «БАЙКАЛ»

7.00 - «ЗАК И
СЕКРЕТНЫЕ
МАТЕРИАЛЫ».
7.25 - «БИТЛДЖУС».
7.50 - «ПРИКЛЮЧЕ-
НИЯ ВУДИ И ЕГО
ДРУЗЕЙ».
8.15, 10.00 - АФИША.
8.30 - «ДРУЗЬЯ».
9.00 - СЕРИАЛ.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00

17.00 - «ДОРОГАЯ, Я
УМЕНЬШИЛ ДЕТЕЙ».
18.00, 18.30 - «ДРУЗЬЯ».
19.00 - ДЕВИЧЬИ СЛЕЗЫ.
20.00 - ОСТОРОЖНО, МОДЕРН!
20.30 - ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ.
21.00 - СЕРИАЛ.
22.00 - КИНО НА СТС.
00.20 - ДЕТАЛИ.
00.50 - «КОБРА».

Ариг Ус

7.50 - «ЧУДЕСА КИНО».
8.20 - МУЛЬТФИЛЬМ.
8.40 - «ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ».
9.30, 20.45 - ФОРМУЛА УСПЕХА.
ПОГОДА.
9.50, 18.55 - ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА.
10.00 - ЗАВТРАК С
«ДИСКАВЕРИ».
11.25 - «ЖАНДАРМ И
ИНОПЛАНЕТЯНЕ».
13.05 - «ЗЕМЛЯ: ПОСЛЕДНИЙ
КОНФЛИКТ-2».
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 - «НОВАЯ ЖЕРТВА».
18.00 - ПОБЕДОНОСНЫЙ
ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО.
18.30 - МУЛЬТФИЛЬМ.
19.00 - БРЕМЯ ДЕНЕГ.
20.00 - СЛУЖБА ЛИЧНЫХ
НОВОСТЕЙ.
20.30 - НАШИ ПЕСНИ.
21.00 - ОКНА.
22.00 - ДОМ.
23.00 - ФИЛЬМ «ЖАНДАРМ И

ЖАНДАРМЕТКИ».
01.05 - ИМПЕРИЯ СТРАСТИ.

Тивиком

7.50 - ПОГОДА.
8.00 - РАДАР-СПОРТ.
8.30, 17.50 - «ПАУЭР
РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ
РЕЙНДЖЕРЫ». 8.55, 17.25 -
«ГАДЖЕТ И ГАДЖЕТИНЫ».
9.20, 17.00 - «КИБЕР 9».
9.45 - «МАЛКОЛЬМ
ПОСЕРЕДИНЕ».
10.15 - «КРУТОЙ УОКЕР»
11.15 - «ВОСПИТАНИЕ
АРИЗОНЫ».
13.25 - БЕЗУМНЫЙ МИР.
14.00 - «ВИНО ЛЮБВИ».
14.55 - НАРОД ПРОТИВ.
15.30 - КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ
А.КУШНАРЕВА. ПОГОДА.
15.50 - «КОБРА-2».
18.20 - «ШЕРЛОК ХОЛМС И
ДОКТОР ВАТСОН».
19.55 - ПОГОДА.
20.05 - МУЗ. ПОЗДРАВЛЕНИЯ.
20.30 - «24».
20.45 - НОВОСТИ ФУТБОЛА.
20.55 - ЦАРЬ ГОРЫ.
21.20 - «КОБРА-2».
22.30 - «24». ПОГОДА.
23.05 - ФИЛЬМ «МОИ САМЫЕ
СЧАСТЛИВЫЕ ЗВЕЗДЫ».
01.10 - «24».
01.30 - ФИЛЬМ «ЗАКОННОЕ
ПРЕСТУПЛЕНИЕ».

отдел рекламы 21-62-62

Суббота, 16

первый канал

7.00 - НОВОСТИ.
7.10 - «СЕЙЧАС ИЛИ
НИКОГДА».
8.00 - НОВОСТИ.
8.10 - «ПРИКЛЮЧЕНИЯ ГЕР-
КУЛЕСА».
9.00 - «ТВИНИСЫ».
9.20 - ИГРАЙ, ГАРМОНЬ
ЛЮБИМАЯ!
10.00 - СЛОВО ПАСТЫРЯ.
10.15 - ЗДОРОВЬЕ.
11.00 - НОВОСТИ.
11.10 - СМАК.
11.30 - «ВОЗВРАЩЕНИЕ
ДОМОЙ». В.ЖИРИНОВСКИЙ.
АЛМА-АТА.
12.15 - ТАЙНЫ ВЕКА.
«УЛЬЯНОВЫ. НЕИЗ-ВЕСТНАЯ
СЕМЬЯ».
13.00 - НОВОСТИ.
13.10 - КОМЕДИЯ «МАТРОС С
«КОМЕТЫ».
14.55 - «ЕРАЛАШ».
15.15 - ДИСНЕЙ-КЛУБ.
15.40 - КЛУБ ПУТЕШЕСТ-
ВЕННИКОВ.
16.25 - «ТЕМНЫЙ АНГЕЛ».
17.20 - «БЕЛЫЕ РОСЫ».
19.00 - ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ.
19.20 - ФИЛЬМ «В ПОИСКАХ
ЗОЛОТОГО ГОРОДА».
21.15 - ШУТКА ЗА ШУТКОЙ.
22.00 - ВРЕМЯ.
22.25 - ФИЛЬМ «ГОРЕЦ -
КОНЕЦ ИГРЫ».
00.05 - БОЕВИК «СВЕРХ-
НОВАЯ».
01.45 - ФЕСТИВАЛЬ «НОВАЯ
ВОЛНА» В ЮРМАЛЕ.

«Россия»

7.00 - «ДВА БИЛЕТА НА
ДНЕВНОЙ СЕАНС».
8.30 - МУЛЬТФИЛЬМЫ.

8.45 - ЗОЛОТОЙ КЛЮЧ.
9.05 - РУССКОЕ ЛОТО.
9.40 - «ХА». МАЛЕНЬКИЕ
КОМЕДИИ.
9.55 - УТРЕННЯЯ ПОЧТА.
10.25 - САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
11.25 - «ОДИННАЦАТЬ
ДРУЗЕЙ ОУШЕНА».
13.55 - В ПОИСКАХ ПРИКЛЮ-
ЧЕНИЙ.
15.00 - ВЕСТИ.
15.20 - «ВОЗВРАЩЕНИЕ
«СВЯТОГО ЛУКИ».

БГТРК
17.00 - ВМЕСТЕ МЫ СМОЖЕМ.
17.10 - КОНЦЕРТ НАРОДНОГО
АНСАМБЛЯ ТАНЦА «БА-
ГУЛЬНИК».
17.30 - ЧЕЛОВЕК.
17.55 - ГОРОСКОП.
18.00 - ПРИМИТЕ ПОЗДРАВ-
ЛЕНИЯ.

КАНАЛ «РОССИЯ»
19.00 - МОЯ СЕМЬЯ.
20.00 - АНШЛАГ.
21.00 - ВЕСТИ.
21.25 - БОЕВИК «ДВОЙНИК».
23.25 - «БЕРМУДСКИЙ ТРЕ-
УГОЛЬНИК».
01.30 - «КРОВАВОЕ ЛЕТО
СЭМА».
04.05 - ФУТБОЛ. ЧЕМПИОНАТ
РОССИИ. «ТОРПЕДО-МЕ-
ТАЛЛУРГ» (МОСКВА) - ЦСКА
(МОСКВА). 2-Й ТАЙМ.
05.05 - «КЛОУН».
06.00 - КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС».

КАНАЛ «РОССИЯ»

19.00 - МОЯ СЕМЬЯ.
20.00 - АНШЛАГ.
21.00 - ВЕСТИ.
21.25 - БОЕВИК «ДВОЙНИК».
23.25 - «БЕРМУДСКИЙ ТРЕ-
УГОЛЬНИК».
01.30 - «КРОВАВОЕ ЛЕТО
СЭМА».
04.05 - ФУТБОЛ. ЧЕМПИОНАТ
РОССИИ. «ТОРПЕДО-МЕ-
ТАЛЛУРГ» (МОСКВА) - ЦСКА
(МОСКВА). 2-Й ТАЙМ.
05.05 - «КЛОУН».
06.00 - КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС».

НТВ

7.20 - ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ.
7.25, 21.40 - «КЛЮЧ К
РЕБЕККЕ».
9.00, 13.00, 17.00, 20.00 -
СЕГОДНЯ.
9.15 - ПОГОДА НА ЗАВТРА.
9.20 - ДЕТСКОЕ УТРО НА НТВ.
10.00 - МУЛЬТФИЛЬМ.
10.10 - НАМЕДНИ-96.
11.05 - КУЛИНАРНЫЙ ПОЕ-
ДИНОК.

12.00 - КВАРТИР-
НЫЙ ВОПРОС.
12.50 - СПОРТЛОТТО
«6 ИЗ 49».
12.55 - ПОГОДА НА
ЗАВТРА.
13.15 - ФАКТОР
СТРАХА.
14.05 - «ПАРИЖ-
СКИЕ ТАЙНЫ».
16.10 - СВОЯ ИГРА.
17.20 - ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД.
18.05 - БОЕВИК «ЛУЧШИЕ ИЗ
ЛУЧШИХ».
20.35 - «АГЕНТ НАЦИО-
НАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ-
2».
23.40 - ВСЕ СРАЗУ!
00.15 - ЭРОТИЧЕСКИЙ ТРИЛ-
ЛЕР «ОТЕЛЬ СТРАСТИ».
02.05 - «ВОРЫ».

СТС - «БАЙКАЛ»

12.00 - УТРО С КИРКОРОВЫМ.
13.00 - СКРЫТАЯ КАМЕРА.
13.45 - КИНО НА СТС.
16.00 - ПЕРЕХВАТ.
17.00 - ОСП.
18.00 - «АЛЬФ».
18.30 - «УБОЙНАЯ СИЛА».
19.40 - КИНО НА СТС.
22.00 - КИНО НА СТС.
23.50 - ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ.
00.50 - КИНО НА СТС.

СТС - «БАЙКАЛ»

12.00 - УТРО С КИРКОРОВЫМ.
13.00 - СКРЫТАЯ КАМЕРА.
13.45 - КИНО НА СТС.
16.00 - ПЕРЕХВАТ.
17.00 - ОСП.
18.00 - «АЛЬФ».
18.30 - «УБОЙНАЯ СИЛА».
19.40 - КИНО НА СТС.
22.00 - КИНО НА СТС.
23.50 - ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ.
00.50 - КИНО НА СТС.

Ариг Ус

9.10 - МУЛЬТФИЛЬМ.
9.35 - «КОМЕДИЙНЫЙ
КОКТЕЙЛЬ». ПОГОДА.
10.05, 15.25, 20.30 - «ФИГЛИ-
МИГЛИ».
10.30, 15.55 - КАЛАМБУР.
11.00 - ЗАВТРАК С
«ДИСКАВЕРИ».
12.05 - НЕИЗВЕСТНАЯ
ПЛАНЕТА.
12.35 - ШОУ БЕННИ ХИЛЛА.
12.55 - ФОРМУЛА УСПЕХА.

13.05 - «ЗЕМЛЯ: ПОСЛЕДНИЙ
КОНФЛИКТ-2».
13.50 - «ЧЕРЕПАШКИ-
НИНДЗЯ».
14.10 - «НОВАЯ ЖЕРТВА».
15.10 - НАШИ ПЕСНИ.
16.30 - «КОМЕДИЙНЫЙ
КОКТЕЙЛЬ».
17.00 - «КОАЛЫ НЕ ВИНО-
ВАТЫ».
17.30 - ЖИЗНЬ В СЛОВЕ.
18.00 - БОИ БЕЗ ПРАВИЛ.
19.00 - ЗАПРЕТНАЯ ЗОНА.
20.00 - ФОРМУЛА УСПЕХА.
ПОГОДА.
20.15 - МУЛЬТФИЛЬМ.
21.00 - БРЕМЯ ДЕНЕГ.
22.00 - ДОМ. ПОГОДА.
23.00 - ФИЛЬМ «ПАТРИОТИ-
ЧЕСКАЯ КОМЕДИЯ».
01.20 - БОИ БЕЗ ПРАВИЛ.
01.50 - ФИЛЬМ «ЯРОСТЬ».

Тивиком

8.00 - КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ
А.КУШНАРЕВА.
8.20 - ПОГОДА.
8.30 - ДИКАЯ ПЛАНЕТА.
9.25 - «ДИНОЗАВРЫ».
9.50 - «ХИТКЛИФ».
10.15 - «БИТЛБОРГИ».
10.40 - «ГРИФИНЫ».
11.40 - ОЧЕВИДЕЦ.
12.15 - ФИЛЬМ «ЖЕНИХ ИЗ
МАЙАМИ».
13.55 - ТАКАЯ ПРОФЕССИЯ.
14.30, 22.30 - «24». ПОГОДА.
14.50 - «1/52».

Advertisement for OAO "BuryatAutoService" featuring a car and text: "Предлагает следующие автомобили: 'Волга' (ГАЗ-3110), 'Волга' (ГАЗ-3102), 'Газель', 'Соболь', ВАЗ." Includes contact info: "г.Улан-Удэ, Стрелка, тел: 44-34-03, 44-05-14, 44-34-88."

Advertisement for KAMSTROM featuring a truck and text: "ШИФЕР: 7-волн.-70 р. 6-волн.-57 р. 5-волн.-48 р. 4-волн.-38 р. крашеный-150 р. ЦЕМЕНТ (тимыловский) М-400 (50 г)-81 р. М-400 (25 г)-45 р. Цемент (ангарский) М-400(50 кг)-79 р. Рубероид-170 р. ДВП, известь ДСП, шлакоблоки СТЕКЛЮ, штакетный Пакля ул. Крылова, 2, оф.3, Заудинская реалбаза 45-44-32, маг. «Строительные материалы»

Воскресенье, 17

первый канал

7.00 - НОВОСТИ.
7.10 - «СЕЙЧАС ИЛИ НИКОГДА».
8.00 - НОВОСТИ.
8.10 - «ПРИКЛЮЧЕНИЯ ГЕРКУЛЕСА».
9.00 - «ТВНИСЫ».
9.20 - СЛУЖУ ОТЧИЗНЕ!
9.50 - ДИСНЕЙ-КЛУБ.
10.10 - В МИРЕ ЖИВОТНЫХ.
10.00 - НОВОСТИ.
11.10 - НЕПУТЕВЫЕ ЗАМЕТКИ.
11.30 - ПОКА ВСЕ ДОМА.
12.10 - ДОГ-ШОУ
13.00 - НОВОСТИ.
13.10 - БОЕВИК «ЧТОБЫ ВЫЖИТЬ».
15.15 - ДИСНЕЙ-КЛУБ.
15.40 - ПУТЕШЕСТВИЯ НАТУРАЛИСТА.
16.10 - «ОТЕЦ НЕВЕСТЫ-2».
18.05 - ВОСКРЕСНЫЙ «ЕРАЛАШ».
18.30 - ЖИВАЯ ПРИРОДА.
19.25 - ФИЛЬМ «ЭКИПАЖ».
22.00 - ВРЕМЯ.
22.45 - БОЕВИК «СЛУЖИТЕЛИ ЗАКОНА».
01.10 - БОКС. БОИ СИЛЬНЕЙШИХ ПРОФЕССИОНАЛОВ МИРА. ФЕРНАНДО ВАРГАС - ФИТЦ ВАНДЕРПУЛ.
01.45 - ТРИЛЛЕР «РЕБЕНОК РОЗМАРИ».

«Россия»

7.00 - «ИЛЬЯ МУРОМЕЦ».
8.25 - МУЛЬТФИЛЬМЫ.

8.40 - «ДРАКОША И КОМПАНИЯ».
9.05 - СТУДИЯ «ЗДОРОВЬЕ».
9.35 - СБОРНАЯ РОССИИ.
10.05 - ВСЕРОССИЙСКАЯ ЛОТЕРЕЯ «ТВ БИНГО ШОУ».

БГТРК
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10.30 - «САГАЙ СУУРЯАН».
И Н Ф О Р М . А Н А Л И Т .
П Р О Г Р А М М А .
10.55 - РЕК-ТАЙМ.
11.00 - ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
КАНАЛ «РОССИЯ»
11.10 - ГОРОДОК.
11.40 - СТО К О Д Н О М У .
12.40 - «БОЛЬШОЙ РАЗМЕР».
14.40 - «ХА». МАЛЕНЬКИЕ КОМЕДИИ.
15.00 - ВЕСТИ.
15.20 - ВОКРУГ СВЕТА.
116.20 - ЭКСПЕДИЦИЯ С ИВАНОВОМ ЗАТЕВАХИНЫМ.
17.20 - «ОРУЖИЕ РОССИИ. АРМЕЙСКИЕ ДАЛЬНОБОЙЩИКИ».
18.20 - КОМНАТА СМЕХА.
19.15 - «ГОЛЫЙ ПИСТОЛЕТ».
21.00 - ВЕСТИ.
21.25 - «ОДНАЖДЫ В АМЕРИКЕ».
01.40 - «ЗАКАЗАННЫЙ УБИЙЦА».
03.35 - «СЕМЬ ДНЕЙ».
04.25 - КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС».

НТВ

6.50 - ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ.
6.55 - «КЛЮЧ К РЕБЕККЕ».
8.35 - ДЕТСКОЕ УТРО НА НТВ.
9.00, 13.00, 17.00, 20.00 - СЕГОДНЯ.
9.15 - ПОГОДА НА ЗАВТРА.

9.20 - ДЕТСКОЕ УТРО НА НТВ.
10.00 - БУШУЮЩАЯ ПЛАНЕТА.
11.00 - ШАР УДАЧИ.
11.15 - «ЛЮБОВЬ ВДОВЦА».
12.15 - РАСТИТЕЛЬНАЯ ЖИЗНЬ.
12.50 - ИГРАЕМ В «КЕНО».
12.55 - ПОГОДА НА ЗАВТРА.
13.15 - ФАКТОР СТРАХА.
14.05 - ФИЛЬМ «МОЛОДЫЕ».
15.50 - ВКУСНЫЕ ИСТОРИИ.
16.10 - СВОЯ ИГРА.
17.20 - ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД.
17.55 - КОМЕДИЯ «ЧУЖИЕ ДЕНЬГИ».
20.35 - «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ-2».
21.40 - ТРИЛЛЕР «ГЛУБОКОЕ СИНЕЕ МОРЕ».
23.50 - БОЕВИК «ЗАМЕНА ПОСЛЕДНИЙ УРОК».
01.25 - «БЕССМЕРТНЫЙ».
02.55 - ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ НА ЗАВТРА.

СТС - «БАЙКАЛ»

12.00 - УТРО С КИРКОВЫМ.
13.00 - ОСП.
14.00 - КИНО НА СТС.
16.00 - СКРЫТАЯ КАМЕРА.
17.00 - КРЕСЛО.
18.00 - «АЛЬФА».
18.30 - «УБОЙНАЯ СИЛА».
19.40 - КИНО НА СТС.

22.00 - КИНО НА СТС.
00.30 - СУПЕР!

Ариг Ус

9.10 - МУЛЬТФИЛЬМ.
9.35 - «КОМЕДИЙНЫЙ КОКТЕЙЛЬ». ПОГОДА.
10.05, 15.25 - «ФИГЛИ-МИГЛИ».
10.30, 15.55 - КАЛАМБУР.
11.00 - ЗАВТРАК С «ДИСКАВЕРИ».
12.05 - НЕИЗВЕСТНАЯ ПЛАНЕТА.
12.35, 20.00 - ШОУ БЕННИ ХИЛЛА.
12.55 - ФОРМУЛА УСПЕХА.
13.05 - «ПАТРИОТИЧЕСКАЯ КОМЕДИЯ».
16.30 - «КОМЕДИЙНЫЙ КОКТЕЙЛЬ».
17.00 - «КОАЛЫ НЕ ВИНОВАТЫ».
17.30 - БЛАГАЯ ВЕСТЬ.
18.00 - КЛАССИКА БОКСА НА ТНТ.
19.00 - ВРЕМЯ ДЕНЕГ.
20.30 - ФОРМУЛА УСПЕХА. ПОГОДА.
20.45 - МУЛЬТФИЛЬМ.
21.00 - ЗАПРЕТНАЯ ЗОНА.
22.00 - ДОМ. ПОГОДА.
23.00 - ФИЛЬМ «СЫСКОЕ АГЕНТСТВО «ФЕЛИКС»».
01.00 - БОИ БЕЗ ПРАВИЛ.

01.30 - ТИТАНЫ РЕСЛИНГА НА ТНТ.
01.45 - «СМЕРТЕЛЬНЫЙ ТРЕУГОЛЬНИК».

Тивиком

8.00 - ПОГОДА.
8.15 - КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ А. КУШНАРЕВА.
8.30 - ДИКАЯ ПЛАНЕТА.
9.25 - «ДЕННИС-НЕПОСЕДА».
9.50 - «ДИНОЗАВРЫ».
10.15 - «ХИТКЛИФ».
10.40 - ЦАРЬ ГОРЫ.
11.40 - «ВОВОЧКА-2».
12.15 - МИРОВЫЕ РОЗЫГРЫШИ.
12.50 - «НАЧАЛЬНИК КАРУСЕЛИ».
13.55 - ВОЕННАЯ ТАЙНА.
14.30 - «24». ПОГОДА.
14.50 - ЛОТЕРЕЯ АВТОВАЗА.
15.05 - ФИЛЬМ «ГОВОРЯЩАЯ ОБЕЗЬЯНА».
16.50 - ОТРАЖЕНИЕ.
17.50 - МУЗ. ПОЗДРАВЛЕНИЯ.
18.20 - ШКОЛЬНОЕ ТВ.
18.45 - «ТАЙНЫ ВЕЛИКИХ МАГОВ».
19.40 - «КАРАТЭ КИД».
22.30 - ВСЕ ДЛЯ ТЕБЯ.
23.00 - ФИЛЬМ «МИСТЕР ДЖОНС».

"Радио Бурятии - радио для всех!"

Тел.: 21-41-84.

Бурятское радио

С 11 августа по 17 августа 2003 года

11, понедельник

6.10 - Радиожурнал "ЗЕМЛЯ РОДНАЯ".
6.37 - 6.45 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
6.45 - 7.00 - АКТУАЛЬНОЕ ИНТЕРВЬЮ.
7.10 - СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.20 - "АНФАС".
7.40 - 8.00 - Радиожурнал "МИР СЕВЕРА".
13.00 - 13.10 - ДНЕВНОЙ ВЫПУСК НОВОСТЕЙ.
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - Объявления.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - "РОДИТЕЛЬСКИЙ ЧАС".

12, вторник

6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.30 - 7.45 - Передача из цикла "ПОКОЛЕНИЕ ПОБЕДИТЕЛЕЙ" - радиочерк Л. Мельниковой "Я жалею тебя".
7.45 - 8.00 - Передача "ОРЬЕЛ" - "ВЕРШИНА".
13.00 - 13.10 - ДНЕВНОЙ ВЫПУСК НОВОСТЕЙ.
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - Объявления.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - "РАДИОБИБЛИОТЕКА".

13, среда

6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.30 - Программа "ВЫБОР".
7.45 - 8.00 - "ТООНТО НЮТАГ".
13.00 - 13.10 - ДНЕВНОЙ ВЫПУСК НОВОСТЕЙ.
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - АКТУАЛЬНОЕ ИНТЕРВЬЮ на бурятском языке.

14, четверг

6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.30 - РАЗГОВОР НА АКТУАЛЬНУЮ ТЕМУ.
13.00 - 13.10 - ДНЕВНОЙ ВЫПУСК НОВОСТЕЙ.
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - Объявления.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - Передача из фондов радио.

15, пятница

6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.20 - Программа "ВСТРЕЧИ".
7.45 - 8.00 - "ГУЛАМТА".
13.00 - 13.10 - ДНЕВНОЙ ВЫПУСК НОВОСТЕЙ.
13.10 - 14.00 - "ЧАС ВАШЕГО ПИСЬМА". Музыкальная программа по заявкам радиослушателей.
19.10 - 20.00 - Информационная программа "ВЧЕРА. СЕГОДНЯ. ЗАВТРА". Объявления.

16, суббота

7.10 - 8.00 - Информационная программа "ВЧЕРА. СЕГОДНЯ. ЗАВТРА", объявления.
9.10 - Программа "МЭНДЭ АМАР, МИНИИ БУРЯД ОРОН" - "УТРО БУРЯТИИ".
9.45 - 10.00 - Передача для детей "РОДНИЧКИ".
13.10 - 14.00 - Канал "МУЗЫКАЛЬНАЯ ВОЛНА РАДИО БУРЯТИИ".
19.10 - 20.00 - Радиожурнал "СТЕПНЫЕ МЕЛОДИИ"

17, воскресенье

7.10 - СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.20 - 8.00 - Программа "СЛЫШУ ПЕСНИ, СКАЗКИ, ЛЕГЕНДЫ".
9.10 - 10.00 - Канал для школьников "ЭДИРШУУЛ".
11.10 - 12.00 - Литературно-художественная программа "АЛТАРГАНА" - к 75-летию поэта А. Бадаева.
13.10 - 14.00 - Программа для молодежи "ВОСКРЕСНЫЙ ПОЛДЕНЬ".

БГТРК
ВАКАНСИИ
ТРЕБУЮТСЯ

Слесари-механики, автоэлектрик. Тел.: 42-68-04.
Электросварщики, разнорабочие, штукатуры и маляры. Тел.: 22-82-61.
Грузчики. Тел.: 42-77-09.
Пекари, ученики. Ул. Октябрьская, 48.
Учитель музыки, начальных классов в Монголию. Тел.: 26-22-87.
Репетитор по математике, физике старшекласснику. Тел.: 45-17-04.
Срочно стоматолог! Тел.: 28-25-39.

ИЩУ РАБОТУ
УСЛУГИ

Курсы водителей кат. "В". Ул. Свердлова, 8. Тел.: 21-23-81.
Отдых на Байкале. Тел.: 21-42-34 (Лиц. ТД 0005265).
Салюты, фейерверки на свадьбы, юбилеи, презентации. Тел.: 44-82-11. (Лиц. РПИ-0211).
Активный отдых (походы, сплавы). Тел.: 21-42-34. (Лиц. ТД 0005365).
Такси. Тел.: 5-5-5. Недорого.

АБТО
ПРОДАЮ

М/а "Грейс", 1992 г/в, двигатель не исправен, 50 т.р. Тел.: 64-65-36.
М/а "Хундай-Грейс" (12 мест), 1993 г/в, в отличном состоянии. Тел.: 45-14-51.
М/а "Киа-Хай-Беста", 1994 г. Тел.: 45-97-24.
М/а (15 мест, Япония) с маршрутом. Тел.: 22-73-89.
М/а "Раф", 1992 г/в. Дешево. Тел.: 21-02-60 (вечером).
М/а "Хундай-Грейс", 1993 г/в. Тел.: 26-34-49.
А/м "ВАЗ-2105", 1990 г/в. Тех. состояние хорошее. Срочно. Тел.: 45-75-65 (вечером).

КУПЛЮ
МЕНЯЮ
РАЗНОЕ

Возьму в аренду м/а (15 мест). Тел.: 64-65-36.
Куплю фары на а/м "Тойота-Камри-Скентр-10", кузов. Тел.: 45-14-61.

Срочно продаем грузовик «Тойота-Дюна».
Тел.: 21-29-43, 21-80-95.
Утеряны документы: паспорт, ИНН, трудовая книжка на имя Убеева Евгения Александровича прошу вернуть за вознаграждение.
Тел.: 21-10-74.
Продаю или меняю 1-комнатную благоустроенную квартиру.
Тел.: 45-06-54.

СУПЕРМАРКЕТ
РАЗНОЕ
КУПЛЮ

Сварочный аппарат постоянного тока марки "ВД", на 380 В; Бетономешалку 0,25-0,5 куб.м. Тел.: 224-888.
Необрезную доску 50 мм. Тел.: 22-23-92, 26-46-80.

ПРОДАЮ

Компрессор "ДК-9", трактор "Т-40". Пейд.: 046, аб. 1131.
Жирных баранов. Пос. Таежный 4 "6", Почтовка, ул. Залесная, 184.

НЕДВИЖИМОСТЬ
ПРОДАЮ

1-комнатную квартиру. Тел.: 25-82-90.
1-комнатную квартиру (Элеватор). Тел.: 45-03-86.
1-комнатную квартиру в центре. Тел.: 21-90-73.
2-комнатную квартиру в 102 квартале. Тел.: 45-70-95.
2-комнатную квартиру в 18 кв. Тел.: 41-01-69.
2-комнатную квартиру по ул. Кабанская. Тел.: 22-51-76.
2-комнатную квартиру в центре (хрущевка, КПД, 650 тыс.руб.). Тел.: 21-91-44, 21-73-80.
2-комнатную квартиру по ул. Терешковой (4 этаж, телефон) и грузовик "Исудзу-Эльф", 1990 г/в, недорого. Тел.: 43-65-37.
3-комнатную квартиру в 102 кв. (68,13 кв.м., ухоженная, 1/10). Документы готовы, 700 т.р. Срочно. Тел.: 45-75-65.
3-комнатную квартиру. Тел.: 42-18-83.
Квартиру, 29 кв/м, по ул. Лебедева под магазин, выход на остановку. Тел.: 65-65-93.
Неблагоустроенную квартиру в пос. Горький. Тел.: 45-52-22.
Дачу на 502 км. Тел.: 43-36-24.
Дом в черте города или меняю на благоустроенную квартиру. Тел.: 45-92-92, 45-05-36.

КУПЛЮ

Срочно 2-комнатную квартиру в 18-20 кв. Тел.: 41-18-56 (вечером).
Помещение площадью 700-1000 кв.м. в черте города. Тел.: 26-55-87.
Земельный участок. Тел.: 41-12-76.

ОБМЕН
СДАЮ
АРЕНДА

Сдам в аренду или продам производственную базу, лесозаготовительную технику. Тел.: (8-238) 95293.

РАЗНОЕ

Угнан а/м "Тойота-Марк-2", госномер 200 КХ, регион 75. Вознаграждение. Информацию сообщить по тел.: 42-20-61.
Найдены права Лохсаранова Батора. Тел.: 23-14-12.
Нашедшего документы: паспорт, военный билет Тугаринова Василия Анатольевича вернуть за вознаграждение. Обращаться: пос. Восточный, ул. Камова, 15-129.
Утеряны документы на имя Жигжитова Бадмадоржо Содномбаловича. Вознаграждение. Тел.: 64-84-87.
Нашедшего водительское удостоверение на имя Лавренова Е. Г. просьба вернуть за вознаграждение. Тел.: 44-57-07 (звонить в вечернее время).
Нашедшего сотовый телефон "LG" в районе Саян вернуть за большое вознаграждение. Тел.: 23-10-78.
Утеряны документы Эрдынеева. Вознаграждение. Тел.: 045, аб. 28103.

Продаются бараны.
Пос. Исток, ул. Мирная, 43.
Продается дача (хуторок) в живописном месте на высоком берегу Селенги.
Тел.: 44-95-37.
Сдаю однокомнатную квартиру в Энергетике.
Тел.: 45-07-66.
Продаю 1-комн. кв., м/с, КПД, 3/5, 19/3.
Тел.: 21-49-66; 046, абонент 2128.

БЭШЭХЭ ТЭЭШЭМНЭЙ НААДААН БЭШЭ

Энэ хуудаа бэшэынгээ урдахаа зохёохы ажалтай хүнүүд ямар ажабайдалтайб гээн бодолдо удаан абтан хуугааб. Тэдэнэр хүнөөл хаа ондоохонууд, өөрын нэгэ онсо маяг аашатай байдаг. Иимэ хүнүүд соохоогансалноён болохо дуратайшуулын бээ баридаг хэн хаш даа гэжэ ханагдана. Бэшэниинь хүдэлхынгөө хажуугаар сүлөө ябаха дуратайнууд, үгышые хаа нара, жэлээр харагдахагүй, тухагүй ажалдаа дарагдашоод, ханаата болон гүйдэжэ ябаха. Эдэнэй тоодо артистнар, хүгжэмшэд, зураашад, бэшээшэд ороно. Тэдэнэй үгы хаа, бүхы соёлнай, уг удамнай үндэжгүй боложо, узуураараа үмхиржэ халаха байгаа бшуу. Мүнөө Д-Р.Батожабай, Д.Улзытуев, Д.Дамбаев, М.Самбуев, Б.Сыренов, Д-Н.Дугаров, Л.Линховоин, Б.Ямполов, П.Намсараев гэшэд эли тодоор нүдэндэмни харагдахадал гэнэ. Дээдын тушаал эзэлхэн гү, али юрын бэшээшэ хүнүүдэй бүтээлнүүд, хээн ажалын тон ехэ удхатай, бидэ тэдэнээрнэ омогорхожо, үзэжэ, сэнгэжэ, ябана ха юмбиди. Энэл даа, искусство гэшэмнай.

- Бэлгтэй хүнүүдэй дүтын нүхэр болохо гэшээ хүндэ байгаа ёһотой, - гээд, Лхамасу Батуевна Батожабайда хандабаб.

- Бэшээшэ хүнэй нүхэр байхада, һониншые, харюусалгатайшые юм, - гээд, өөр тухайгаа балай найрхаха дурагүй, номгон даруу занга гарган, уран бэшээшэдэй дүтын нүхэд тухай хөөржэ эхилбэ.

- Исай Калашниковай наһанайн нүхэр Екатерина Викторовна Исай Калистратовичай хэжэ дүүргээгүй ажалыень үргэлжэлүүлжэ, нэрыень дээрэ үргэн, музей, библиотекэ, үйлсэдэ суута уран зохёолшын нэрэ үгэлгэдэ горитой хубитаяа оруулаа, мүн «Жестокий век» романиинь Москвада, Улаан-Үдэдэшые хоёрдохийо барлуулһан байна. Урин налгай, хүндэмүүшэ зантай эхэнэр гэжэ ойлгохоор.

Гунга Чимитовэй хани нүхэр Сэлэл Доржиевна мүнөөшые Гунга Гомбоевичой харюусалгата секретарь гэхэдэ, алдуу болохогүй. Шатаршан, ахамад бэшээшэ Хоца Намсараевтай нэгэтэ бэшэ тулалдаһан байха. ханаан дүүрэн, найхан сэдхэлтэй эхэнэр.

Борис Сыреновэй нүхэр Сэсэгмаа хэды найхан зантай гэшэб. Үхибүүдэ бараниинь дээдэ хургуулитай болгоо. Бүхы ажалаа гансаараа хэбэшье, алтан гургалдай шэнги хангюурдажал ябаха.

Ч-Р.Намжиловай наһанайн нүхэр Ханда-Сэрэн Балдановна эрэ хүнөө дутуугүй гэхээр, хүхэ гартаа баринхай, хандалиһаа эхилээд, дача хүрэтэр хуу урладаг, гобелен эсхэхэ, оёхо. Н.Дамдиновай хани нүхэр

Александра Мужановна Николай Гармаевичта нилээд туһалһан. Бүхы газетнүүдые уншаад, нүхэртөө хөөржэ үгэхэ.

Д.Жалсараевай дүтын нүхэр Валентина Зундуевна иимэл хуби заяатай байжа, Дамба Зодбичто ходоодоо туһалдаг, Бурядай радиогой дикторээр үни удаан хүдэлжэ, наһанайнгаа амаралтада гараһан намтартай.

С.Ангабаевай хани нүхэр Сержуня Борисовна бүхы наһаараа Бурядай Уран зохёолшодой холбоондо бухгалтерар хүдэлжэ, амаралтада гараһан. Уулзахадам: «Гансаараа, үбгэгүй үлэхэдэ, муухан лэ байна даа», - гээ хэн, хөөрхэй.

Б.Мунгоновой халуун хани нүхэрын Дарима Очировна хүндэмүүшэ зантай, хурдан ухаатай, олон жэлдэ правительствын хүндэлэлэй

таһагта хүдэлөө, Бурядай Уран зохёолшодой холбоондошые ажаллаһан юм. Барадий Мунгоновой арбан зургаан жэлэй хугасаа соо саа үбшэндэ дайруулаад байхада, тэрэнэ үхибүү абһан шэнгээр бөөмэйлжэ ябаа.

Иимэ бэрхэ, хайн сэдхэлтэй, эрэ хүниие үргэжэ шадаха эхэнэрнүүд олон даа: Галина Доржиевна Дугарова, Вера Дашеевна Лыгденова, Дарима Санжиевна Тапхаева, Лариса Гармаевна Ангархаева, Елена Онготовна Осодоева болон бусад. Эдэ эхэнэрнүүдые юундэ дурдабаш гэхэдэ, хуу баран бэшэдэг нүхэртөө туһалжа, тэдэндэ дали ургуулжа, гуурһыень улам хурса болгожо, ухаан бодолыень хүгжөөн, хүсэ тэнхээ оруулдаг байһан юм. Эхэнэрнүүдэй үгы хаа, гоё, һонин бүтээл мүндэлхэшьегүй магад. Дуратай эхэнэр, дүтын нүхэр ямаршые намагта хоолойдоо хүрэтэр шэнгэжэ байхадаш абарха. Гэрэй ажал хээн эхэнэр гэгээн түрэлтэ бурхан шэнги. Шанаһан сайн, бэлдэһэн эдэниинь ондоохон байдаг. Теэд илангала зохёохы ажалтай эршүүл эдэ бүтэдые ойлгошые хаа, өөрынгөө аяг ааша гаргажал байдаг зантай. Толгойгоороо хүдэлхэ гэшээ тон хүндэ ажал: түлээ хахалха бэшэ, тулам тарья нюржан дээрээ шэрээд ябаһандал болохо.

Урдандаа иигэжэ бэшэхэгүй, тиигэжэ зурахагүй гэхэн захиралта дээрэнэнь буужал байха. Теэд зарим бэлгтэй хүнүүд хүүртэн орожо, хүнгэхэн өөр оролдуулаад бэшэжэрхидэг хэн. Зарим нэгэниинь өөрынхээрээ бэшэжэ ябаһаар, дээшээ гараагүй, харин саг хубилжа, хүл дээрээ бодоһон удхатай гэхэдэ, алдуу болохогүй. Хүнэй сэдхэл хужарлуулха гэшэмнай бэлэн хэрэг бэшэдэ. Дээрэ

дурсагдаһан эхэнэрнүүд эм дээрээ нүхэрөө, ажалыень, өөрынгөө хэжэ байһан хүдэлмэри ашаад лэ, үргөөд лэ ябаа. Минии залууда М.Самбуев, Д-Р.Батожабай, Д.Улзытуев, Б.Сыренов, Д.Дамбаев болон бусад айхаар аашатай, ама хэлэндэ аргагүй бэрхэнүүд, абһаар ямаршые хүниие торгоохо шадалтай, шуран, солбон бэшээшэд ябаал даа. Мүнөө бүтээһэн, хээн ажалаарнь омогорхонобди,

хожомшые хэды үе соо мартагдахагүй гэжэ найдая. Эдэ зон ямаршые ногто хазаарта орохогүй гэжэ ханахаш. Зүгөөр инаг дуранай жолоо соо хүтэлхэн тээшэн ябаад лэ үгэгшэ хэн даа.

Эхэнэрнүүд гэшэмнай элдин талада эмээл хазаар үзөөгүй эршүүлэе ногтолшо шадаһан ха юм даа. Эхэнэрнүүдэй хүсөөр хэдэн-хэдэн боти номууд, уран гоё шүлэгүүд, ирагуу дуунай хүгжэмүүд, сэдхэл буляһан, тоһон будагаар будаһан, алта мүнгөөр һиилэгдэһэн бүтээлнүүд, зурагууд болоно ха юм. Энэл даа, манай урдаа бариха, урданһаа нааша хүгжэжэ, хүхинэжэ байһан соёлнай, - гээд, Лхамасу Батуевна хөөрөөгөө дүүргэхэ тээшэ болоо хэн.

Үнэхөөрөөшые, ухаатай сэсэн хүн гэшээ түрүүн нүхэдөө найрхаха, һүүлээрнь өөр тухайгаа хоёр гурбан үгөөр (мүшхөө, мүрдөө хааш) хөөржэжэ

үгөөд лэ дүүргэжэрхихэ зантайгша. Энэ хүн тухай тодорхойлон бэшээ хаа, хэдэн боти номууд болошохол хаш. Хараха янзада нүдэндэ дулаан, сээр сагаан сэдхэлтэй, бүхы наһаяа хүнэй түлөө үгэжэ ябаһан, хурса һонор шэхэтэй, наһанай дабаае дабажа гараһан эхэнэр урин зөөлэхэнөөр урдаһаамни харан хууна.

Лхамасу Батуевна хадаа Хэжэнгын аймагай Ород гэжэ хууринда түрэнэн намтартай. Ородойнгоо эхин хургуули дүүргээд, Хэжэнгэдэ хургуулиа үргэлжэлүүлхэн. Улаан-Үдын педучилищини удаа табан жэлдэ Хэжэнгынгээ хургуулида багшалаад, саашадаа Улаан-Үдэ уригдажа, «Бурядай залуушуул» гэхэн газетэдэ корректорээр хүдэлхэн юм. Энэл үедэ Д-Р.Батожабайтай хуби заяагаа зангилаа мэтэ бүхөөр уяһан. Уран зохёолшодой «Байгал» сэтгүүлэй мүндэлхэһөөн эхилжэ, хори гаран жэл соо корректор ябаа. Эгээл эндэ бэшээшэ зонтой танилсажа, дүтын нүхэд болоо бэлэй. Д-Р.Батожабайтай хуухадаа, хоёр-гурбан байра нэлгээ бэлэй. һүүлэй һүүлдэ Ленинэй гудамжын жаран гурбадахи гэрэй хоридохи байрада түбхинэжэ, «Төөригдэһэн хуби заяамнай» эндэл түгсөө бэлэй. «Бэшэһэн ажалыень уншаха, зүбшөөл заабари үгэжэ байхадаа, тоосолдохошые, хэрэлдэшэхэ саг гарашадаг хэн», - гээд, Лхамасу Батуевна дээрэнэ ханаа алдан хөөрэнэ.

Дашарабдан Одбоевичнай хамта дээрээ дүшэн найман янза бүрийн зохёолнуудые бэшэһэн намтартай. Олон зон Одбоевичнай архи ехээр ууна гэгшэ бэлэй. Теэд ямар сагтань хүн аяар дүшэн найман ехэ зохёол бэшэжэрхидэг юм. Минии мэдэхээр, нэгэ-хоёр үдэр уугаад лэ, гэртээ хуужа, ажалаа хэдэг бэлэй.

Батожабай Москвада Литературна институт дүүргэхэдэ, «Төөригдэһэн хуби заяанайнгаа» нэгэдэхэ номоор дипломоо хамгаалһан байна. Тиихэдэ Лхамасу Батуевна өөрөө

байлсажа, ахамад бэшээшэдэй хургаал заабари шагнаад иигэжэ хэлэһэн байха:

- Би урда тээнэ уран зохёолшодой ажабайдал, ажал гэшээ тинимэ хүндэ хүшэр юм гэжэ найнаар мэдэхэгүй ябаһанаа тэрэл үдэшэ олон юмэ ойлгооб гэжэ ханадаг би. Бэшээшэ хүнэй нүхэр иимэл байха ёһотой гэжэ ханагдана. Батожабайн нүгшэхэдэ, хани нүхэрын өөрынгөө оролдогдоор арба гаран расказа, пьесе, романуудынь Москвада, Улаан-Үдэдэ барлуулаа. Гурбан газар «Батожабайн үйлсэ» гэгдээд, нэрыень мүнхэлхэн байха. Городой библиотекэ нэрыень зүүгээ бэлэй. Ажаһууһан гэртэн нэрыень мүнхэлхэн тусхай мрамор хабтагай үлгөөтэй. Агын захиргаанай, нютагайнь зоной эрилтээр Батожабайн түрэнэн нютагта Лхамасу Батуевна музей нээлгэһэн байна. Лхамасу Батуевнтай уулзажа, үнгэрһэн жэлнүүдые хуудаһаарнь иража, урдахи хараа бодолоо хэлсэн, халуун сай уужа хөөрэдэн хуухадаа, байд гээд лэ газетэ шагаахадамни, мэдээжэ бэшээшэдые мүнхэлхэн бэшэһэн байха юм. Нүхэрэингөө бүхы бэшэһэн номуудые нэгэн болгожо гаргаха ханаатайгаар Агын захиргаанай даргада бэшэг бэшэһэн байна. Мүн арадай аман зохёолой аялгаар бэшэгдэһэн «Сэсэн Сэнгэ» гэжэ поэмэ «Буряад үнэндэ» дууһан гаргуулха хүсэлэнтэй.

«Иимэ баян намтартай, үндэр наһатай, хүнгэн хурдан, хурса ухаатай, Буряад орон соогоо нилээд мэдээжэ болоһон ажалай, дайнай үеын ветеран, Жуковай медальда хүртэһэн олон тоото диплом, грамотануудаар шагнагдаһан Лхамасу Батуевна Батожабай манай дунда жэшээ болон, зуу хүрээжэ, зумбараагай нүхэндэ торонгүй, зондоо туһатай, аялга хонгёо хоолойгоо гарган, дуулан ябыт даа», - гэжэ үрэхэ байнаб.

Элбэг МАНЗАРОВ,
Россин Уран зохёолшодой
холбооной гэшүүн,
Буряад Республикын
габьяата уран зурааша.

ШАРЛАШАҮАН БЭШЭГҮҮД

Аяар тэрэ жараад онуудайми бэшэгүүд
Адха дүүрэн болоо нэн лэ, шигни,
Аляа хонгор дуряа
Хүсэн харбайжа шадаагүй
Алаг зүрхэнэйм худаааар
Урсан ошонон мурнууд нэн.
Наһанайнгаа залууда,
Эгсы, аха дүүнэртээ
Найдал, ябадалаа мэдүүлжэ,
Борлуулан бэшэгүүдн
Наруули тоонтодом
Буряадай шислэл хотоһоо
Намар, хабарай,
Шубуудтал хушууран ошоғшо нэн.
Харин мүнөө
Холуур тарһан ашанараа
- Халуухан сайтай
Таанадаа хүтэжэ байнабди, - гээд,
Зурьш утаһалаа
Харгы һарабишлан үнжэсдэг
Зугаа хомортой эхтэйтнай
Нүһбэйгөө сүригэнбди.

Бүрин-Хаанай юу эһэн хүсэ
Байхал гэжэ һанадаг хүм,
«Нама, Гомбо, Жамсаран» сахюусануудай
Нахил доро ябадаг хүм.
Чойбоной багшын мүнхэ хургаал
Чойроб гэбишын уншалга
Шэдитэ хонхын эснэгирэн дор
Шэрээдэ залажа тушаалаһан юм.
Зоной ами һахиха гэжэ
Золтойшые, зоболонтой,
Хүнэй - махабоди аргалха,
Хүндэ эхтэй, хүшэртэй,
Табигдаһан табисууриши,
Таллажа хаанашые ошодоггүй,
Талаан буян байбальш,
Туһалжал ябахаб гасалангүй.
«Дайсад» болоһон амитадые
Дахинаа «нүхэр» гэтрэнь,
Ороолон, шүдхэртэ сэдхэлтнай
Жороолон, гороолон бусатарынь
Туһалжал, сэлмээжэл ябаха
Түүрүүнэйшые, һуулишынь уялга,
Тулижа, жаргажашые гараха,
Түхэрэни наһанайми туршалга.

Оршолонто юртэмсын
Обоо бариагта туданхаар
Ольһото намарай
Шубуудаар хушууран ошодог наа,
Он эсэлүүдээр
Хайлан, уйлан гаранхаар,
Одон боложо,
Огторгойдо дэгдэн толордог наа!

Хүн түрэлтэй ажамидарал хэсүүтэй,
Хэдыхэн ябахашыи, нэрэе мүнхэлжэ
шададаг бай,
Аза жаргалтайш онһон гарташ барятайл
даа
Алибаа һайхание угалза ухааншны асардаг
байг!

Эрэлжэ хүхэршэһэн
Хурай хохир дээрэ унахадаа,
Эхын умайда доро дохин баясахадаа,

«Сагаан Дара-эхэдэ сэлмэг шарайень
ташжса,
Сансарын ододтол жаргалтай амитан
байгаа нэн.
Юртэмсын эрьесэ, маанин хүрдэ
һануулан,
Юулөө гэшиэ ха, минни һаһые тойрогтоо,
Юунэй түлөө «эхэ, хүбүүн» байдагые
Ебхээр сагаан эсэлүүдые дабажа
хүсэгдөө.
Залуу багаһаа муу, һайхание үзэһэн хүн
Заяамни шимэ гэжэ һанахаар бологдодог,
Замай бурхадууд, тэнгэришин боди сада -
сахюусанууд,
Залгалаа наһандам жаргуулха бээ гэжэ
найданам.
Арай ёхоно таананые тэнжэжэ,
тэлэрхэдэнь,
«Ай ётойхон» дүүнэри бүүхэн
ябаарайт,
Алтан дэлхэйн одо мүшэдтэл гэрэлтэн,
Алдар солотой, буян хэшигтэй
байгаарайт.

Үхибүүдэ гэжэ, үнгэ зүһэс борлоошые
һаа,
Үдэр һүнигүи намаяа тахин үнэрһэн,
Үншэн эхын субад мүнэи сэдхэлдэ
Үе сагайн үндэр найдал мүнхэрһэн...
Алхам бүрээрэ аза жаргал асаралсаһан
Алдарт эсэгыми дайшалхы зам
тоһороошые наа,
Анда нүхэдэйн, аха дүүнэрийн сэдхэлдэ
Аржыса барлаатай! сардаһан мурнууд,
хэрэгүүдынь.
Аляа наһандаа эжолоогоо алдажа
зобоошые нааш,
Агтые һургаһандал, эсэлүүдн ургадан
норгоруулха,
Аза талаангаар үндэр заяата гэр бүлдэ
Алтан одондол гэрэлтэн бууһани
омогорхол.

Жаранайнгаа дабаанда, алхажал ябанаб
амгалан.
Жаргалтай, гунигтайшые эсэлүүд
арадамин үлөөл даа,
Жааханые наа, амитанда туһа
хүргэлсөө - буян,
Жороолжэ гарабал, хоһон шанар
харуулха нэм.
Одо мүшэдөөр, үбсүүем шэмгэлэ
гүрэн түрэ,
Оһорлоодшые үзөө далаад онуудаар
хара сэдхэлтэн,
Баясаа, гуниглашые, баарһан, хүрэн
хүрэмни,
Байлгаха, һуулгахагүйл, мүнөөшые
тэрншнем баян сэдхэлни.
Гурбан наһанай хугсаа бурханай хайрладаг
наа,
Гоё гэшиээр зохёохо бэлэйб жаргалаа,
Дүшөөд наһандаа үшөөл түүхэйшэ
ябаданал даа,
Табия алхахадаа хүсэд ухаан
баглахалии,
Хаанашые хүртэхэгүй наһанай хэмжээтэй
«хүн» гэшиэ.

Харбанунадаг үлөөнэй одондолунтардаг,
Хэдыхэн саг соо далай хэрэг дэлгэбшые,
«Һанаашадаа хүрөөгүйб» гэжэ сэлмэг
сэсэлүүд голхордог.
Нютагай шорой ямаршые сагта алта
Нэгтэ бузарлаа нааш, бусаажса абахэгүй
гэнтэ.
Сагаан яһая харида, хүндэ ямбагүй
тараагаа нааш,
Уг, зууур, унгишны уһанда тунаха, мэдэ!

Хүнэй үри дэлхэйтэй
Хүйһөөрөө холбоотой,
Сагай эрьесэ болзортой,
Сагаан мүнэи хүрдэйтэй.
Мүнхэ наһанай хүтэлээр
Мүргэлшэ зон дабидаг,
Нүгэл, буян илгэхагүй,
Наадан, найраар унтардаг!
Ябаналби даа, дэлхэйн тоһо хүдэлгэн,
Яар, янданые бэшэ, баяные бэшэ амитан,
Ябаһан лэ газартаа,
Сэдхэл зүрхэе дэлгэн,
Ядарһан амитанда,

Найдалай зула бадарган.
Дээдэ түрэлдөө
Дэлхэе дэнжэжэ шадаһандаа,
Дэлгэрхэ, баясахадаа,
Мэдэржэ, доро дохигдодог,
Уула майлада
Үнэр үргэн сэдхэлтэ
Уяндын ураар
Угалзалан байжа жаргагдадаг.
Үхэл тахалһаа хээтэ, хаанашые айгдаагүй,
Үнэн дээрэ хүнэй наһан богонихон,
Нэрэе мүнхэлхэе, зоной наһанда

Нэгэнтэ бэшэ, буян бисалгажа гарадаг
хүм.
Элинсэг хулинсагайм домог, түүхэдэ
сардаатай:
Мэргэнэй урдаһаа үнэгэн мэхэтэйшүүл
туладаг,
Хүсэтын урдаһаа
«Нүбэн шононуудай» улихые
Хара сагаан хоёр дүрэ буялгана гэлсэдэж.
Ажабайдалаа аюултаушарнууд үзэгдөө:
Азагүй эсэлүүд, архи тамхи,
хэһэлтэнүүд,
Айгадаагүй тэрнһэ,
Арад зонни, аша гушанарни,
Абалса гарахал бээ, үлэһэн нэрыем хэтэ
мүнхэдөө.
Наһанайнгаа үндэртэ сэсэн хүнүүд
бусдаг лэ,
Наруули нютагтаа мүнхэ нойрсожо
амархая:
- Ами һаһыемни абаханые наа, аба,
гэбшые,
Алтан яһыем гамнарай! Гэһые хургаал
болгон мүнхэрдэж.

Хаяада хэлтэй хүгэиш нохой һануулан
Хараашлан һуухаш мүнөө үеын залууе,
Халаанаа дүүргэжэ, хэндэшые туһагүй
үлөө гэжэ,
Һанажа болохол, гүлмэр залуу
хөөрхэдүүд.
Энэ наһанай хэлсэшгүй үндэр дүришл,
Энэхэн амитанда биш гэжэ мэдэрхэгүй,
Сагаа ерэхэдэ ухаанайш алтаар
бүригдэһые
«Сагаан дэбэһнүүд» золгоһоор яажса
таахаб даа!
Халуун, хүйтэнише тэсэжэ, дабажа
гараһан хүн.
Хаанашые туда, абаһаар голхорхо,
хүхихэгүй,
Хараа, шарайень хүсэд обөөржэ шадаа
наа,
Хадуужа магадгүйш, бурхандал налгай
болоһыень.

Наһанай харгы орёо, ута, һонинтой,
Найдамай, сэсэн хүн, глабыше эрьег-
амгалан,
Амида бурхадаа - аха заха хөөрхэдөө,
Амаршалжа яба, алишые сагта хүндэлэн.
Минни заяа - дэлхэйн хаяа.
Жаргалаа үзэхэгүй заяа хаяа!
Замай бартаа, зоной һандарал -
Зүрхэ лүжэгэһөөд, шэмшэрэн һуларнал.
Һамгадай аша, һогтуугай хараал,
Хордоошод, бөөлөөшэд - дэлхэе
боогоошод.

Матвей ЧОЙБОНОВ

Ноёрхоошо, дээрэмшэд,
Ноходууд, наймаашад,
Номгон байдалай,
Найдал налгашад.
Олон зүйлэйл даа,
Амидарал хүндэрөө,
Одоолсүмэн саг, дүтэлхэнь хагү, шортоо,
Алтан яһая, мүнэи буусая,
Аха захаа абаралсахал бологдоо.
Хумшин тоһондо арайл мүнөөхэн,
Хүн түрэлтэй, Азиин арад түмэн,
Дарагдахаар бэшэ, үндэр заяатай,
Хан ухаантай байнал гэшиэлтэй!

Түрэгэ ерээб дэлхэй дээрэ,
Бусахаб нэгтэ, хэбтэхэб хээрэ.
Богонихоные болзор байг,
Хүнэй наһанай, богонихонь алхашыи
юнкэшые сэнтэй!

Ододо юртэмсын байдал үзөөб,
Оршолон, баршадай хүтэлөөршые
зүдхөөб,
Нүхэд найзнарай урбаханыше харааб,
Нүгэлтэй амитадай загнахые тагнааб.
Борохон хоолтой заяатанай нэгэн
Баян сэдхэлтэй, зугаандаа мэргэн
Уулада сэлмэг, таладал үргэн,
Уужам сэдхэлтэй амитадай нэгэн,
Оршон байдалда шэмхэшые гомдоогүй,
Олоһон зөөри, баялигта ортоогүй,
Табисуур үндэртэй, талаан хэшигтэй
Байбал гэшиэлтэйб, байханые зэргэтэйб.

Зэе хүбүүми, намья мэхэлдэж боложо
байна,
Зэд, ашуур - юрэ бусадныи нюжсгархиха,
Сай, шэхэр - зүйлэй юмэ нэхэнхэй,
Сахуурта луу эсэлдэ түрэнһнөө болоно
ха.

«Майдари» бурханай үндэр нэрэ
сардаатай,
Манай бүлэдэ олодоогүй олзо буугаал
даа,
Алта, мүнэ - алишые зүйлөө сэнтэйхэн
Абын хүбүүн баатар мэргэн болоёл даа.

Улаан наранай уулын саанаһаа ургахада,
Узуур түрэл, мүнэи бууса һанагдаха,
Үерһэн сагай
Үнгэ зүһэ ажсаглабал,
Удамайшны шуһан ягаахан сэсэгээр
һалбарха.
Хангай хизаартаа хайра хүндэе үргэлсөө
наа,
Хаанашые яба «баатар мэргэн» байхалии,
Хари дайдада хабшагдажа үлөө наа,
Хадмай барлаг гү, мянга түмэнэй
гайхалии.

Хүсэтэй хүн
Хүсэ шадалаа һайрхадаг,
Ухаантай амитан
Уг гарбалаа алталаг,
Хүсэтэйшые, ухаамсар наһан соогоо ябаа
наа,
Хүн түрэлтэй зоболон саралсахаа
һанаарай.
Үгытэй хүн байһан юмэе харбайха,
Баян бардамууд барижа абаһая
алдахагүй.
Юрын хүндэл, наһан соогоо жаргахадаа,
Баяныше ябаарай, сэдхэлэйшны баян
абархал.

БУРХАН БАГШАҮАА ЖЭШЭЭ АБА

Хаана, хээтэ шамые урлан зохёожо,
Хайрата эхэ, эсэгдэши харбайхадань,
Уула, сабдаг, орон дэлхэйн сахюусануудта
Урдань буужа, үнэн голһоо шүтэдэж
бай!
Номын үндэр дабаан дээгүүр эсэргээ наа,
Номгон дайда, алтан буусая жаргуулан,
Сэржэм дээжэе орон дайдаа сүригэжэ,
Сэхэ замыень уяруулжа, сэсэгүүлдэж бай!
Олоной дунда одо мүнэидэл ялархаар,
Олон үедэ ямбатай тэнгэлэн һуухаар,
Бурхан багшаһаа эжисэ абайса налайгыи
даа.
Бүгдэ зондо идам һайханаар хандыш
даа.

АМАРАЛТА, АЖАЛ СУГТАА ДАБШАНА

Хоридохи зуун жэлэй 50-яад онуудаар Ивалгын аймагта Хүхэдэй нуурай эрьедэ республиканска 1-дэхи интернат-хургуули хүүгэдэй амаралтын ба ажалтай лагерь нээхэн түүхэтэй. Энэ хургуулийн хурагшадай, багшанарай наһан хэдэн үе эндэл үнгэрөө гэхэдэ, алдуу болохогүй. Хэды ажал хүдэлмэрийн хүндэ уялаа байбашье, найхан байгаалыараа мүнөө болотор зүрхэ сэдхэл татаһан зандаа.

Август харын түрүүшын үдэрнүүдтэ «Туяа» лагерьта үнгэржэ байгаа зунай ээлжээтэ 3-дахи халаан эхилбэ. 20 гаран үдэрнүүдэй туршада 10-дахи ба 7-дохи классай хурагшад амархаа гадна, түрэл хургуулингаа саад, огород соо хүдэлхэ. Пайнаар хүдэлөөгүй наа, үбэл амтатай эдээгүй столоводоо үлэхэбди гэжэ тэдэ мэдэрнэ. 10-дахи классай хурагшад «Туяадаа» 4-дэхи жэлээ амархаа эрээ. Харин 7-дохи классайхид эндэ анха түрүүшынхид эрээ.

Тээд амаршье халаан түрүүшынхид эрэгшэдые туршан оруулгын хэмжээнхээ эхилдэг бшуу. Тийгэжэ сэхэ хонирхолтойгоор «Посвящение в «Туярики» үнгэрхэн байна. «Туярик» болохын тула олон шанга шатануудые дабажа гараха байгаа. Ганса 7-дохи класста орогшод бэшэ, мүн эндэ түрүүшынхид эрэгшэ хүмүүжүүлгшэд, залуу багшанар ахамад классайхидай туршалгануудые хүсэд амсаа. Нэн түрүүн лагерийн дэбисхэр доогуур мүлхижэ орохо даабари абаа. Удаань түргөөр гүйлдэхэ, талхан сооһоо амаараа шоколад абажа эдихэ, бэс бээс нюдөө хаагаад эдээлүүлхэ, саад соо лентэнүүдые бэдэрүүлхэ гэхэ мэтэ конкурсуудые дабагшад «Туяригууд» болоо.

Амтатайгаар эдээлхэнэй удаа бүхи лагерийн линейкэ үнгэргэгдэбэ. Үгэрсэн, саадай, капустын гэхэн гурбан отрядууд болохо, үхибүүд хубаарна. Лагерийн президент Гена Бандеев тоб байса отрядуудай зогсоһониие мэдүүлбэ. Энэ хэмжээндэ зорижо эрхэн лицей-интернадайд директор Жалсан Батуевич Санжиев зохидоор амараад, найнаар хүдэлөөд, наранай, элшэнүүдтэ шаруулаад, хургуулида хурахаар бэлэн эрэхье хүсэбэ. Лагерийн халаанай туг үргэһэнэй удаа багахан концерт харуулагдаба. Хэды энэ

концерт түсэблэгдөөгүй байбашье, интернадайд үхибүүд шадамар бэрхээр тэрэ дороо нүхэдөө баясуулаа. Үдэшин хоолдо бууза шанагдажа, үхибүүдые ехэтэ хүхэһэн байна. «Манай эндэ үхибүүдтэ бууза шанажа эдүүлхэ заншал бии болонхой», - гээд, тогоошод хэлэнэ.

- Мүнөө жэл «туяагайхид» урда жэлтэй зэргэсүүлбэл, капуста, үгэрсээсэ багаар хуулгаабди. Улаан-Үдын плодово-ягодна станциатай хамта хүдэлжэ, элдэбын жэмсэй модо абаад, саадайнгаа баялигые олон болгохо түсэбтэйбди. Лагерингаа ашаар столовоёо түхэрэн жэл соо эдэз хоолоор ханганабди, - гэжэ Жалсан Батуевич хөөрэнэ.

Үхибүүд дулаан пещэнтэй гэрнүүд соо байрлана. «Июлийн нүүл багаар ороһон бороогой үедэ хүйтэншэг байгаа. Тиймэһээ пещэнээ түлөөд, дулаан байранууд соо хүүгэднай унтаа», - гэжэ директорэй орлогшо Татьяна Григорьевна хөөрэнэ. Хура борооной орохо үедэ лагеринхид өөдөө хараад хэбтээгүй.

Эндэһээ ябахынгаа урда тээ нэгэ хэды 7-дохи классай үхибүүдээр хөөрэлдөөб.

- Би эндэ түрүүшынхид эрээд байнаб. Аргагүй гоё байгаалитай газар байна. Июлийн 28-наа ерэнхэйбди. Хоёр-гурба дахин уһанда орожо үрдээбди, - гэжэ Баярма Ленхосва хөөрэнэ.

Мүн Цырен Шараев гоё байгаалие тэмдэглээ. «Амарха зуураа ухаагаа гүйлгүүлхэ саг эрээ. Юуб гэхэдэ, отрядайнгаа дуу зохёогообди», - гэжэ Цырен хэлэнэ.

- Уһан ехэ дулаан байна. Бороо ороходо, нэгшье гомдоогүйбди. Юуб гэхэдэ, огородтомнай ехэ хэрэгтэй бороо ороо, - гэжэ Туяна Шултунова тэмдэглээ.

- Ерэжэ үрдээгүй байгаад, футбол манай хүбүүд «Черёмушки» лагеринхидтэй наадаа. 4:1 гэхэн тоотойгоор шүүхэдэнэ, ехэ баярлаабди, - гэжэ Аюна Инхеева хэлэнэ.

Намтай хөөрэлдэһэн бүхи хүбүүд, басагад, илангаяа Нина Гылькова, Инесса Лыгденова, Сэсэг Бальжинова, Дарима Цыреторова, Озлун Очирова, Сунгар Балдоржиев гэгшэд булта эндэ эрээд амаржа байһандаа баярлана.

Борис БАЛДАНОВ.
Авторай фото.

САГАЙ ЭРИЛТЫН МЭРГЭЖЭЛ

Мүнөө дэлгүүрэй газагуур үнгэтэ олон полиэтилен пакедүүдые худалдадаг болонхой. Элдэб үнгэтэй, шанартай, сэнтэй эдэ туулмагууд үндөө ехэл хоморой байһан ха юм. Мүнөө үедэ гансаһье шимэ пакедүүд соо бэшэ, янза бүрийн туулмагууд соо, гоё саарһаар орёогдонхой, тухай хорообхо, хайрсагууд соо эдэз хоол, хубсаһан хунар худалдадаг болонхой.

Манай технологическа университетэй дэргэдэ гурбан жэлэй саана сагай эрилтээр «Технология и дизайн упаковочного производства» гэхэн инженер мэргэжэлтэдые бэлдэдэг болоо. Советскэ Союзда, һүүлээрнь Росси гүрэндэ шимэ тусгаар халбарийн мэргэжэлтэдые хаанашье бэлдэдэггүй байгаа. Зүгөөр үни урда сагнаа хойшо бүхи юмэн үндэһэн, намарһаа эхилээд лэ, хальһатай, гадартай, «хубсаһатай» ха юм. Тэрэндэл адли худалдаанай эд зөөри шанартай, гоё үнгэтэй, юрын байдалашье саашадаа хэрэглэмээр газрахи бүрэлхэтэй байха ёһотой.

Гоёхон саарһан соо орёогдонхой эдэз хоолой байгаа наань, бидэ тэрэниие нэгэшье наа худалдажа абаха болонобди. Тиймэһээ эд зөөрийн гадартай үйлдбэрлэгшэд онсо анхаралаа хандуулдаг гэшиэ. Продукцийн гадар дээрэ мэдээсэлэй олон тамганууд, тоонууд бэшээтэй байдаг юм. Хүн зон тэрэниие уншажа, тус продукт тухай гүйсэд мэдээ абаха аргатай. Гадна хайрсаг хорообхотой, туулмагуудтай продуктууд холын харгы дабана гэшиэ. Тиймэһээ тэрэниие зүбөөр багсалжа хэжэ мэргэжэлтэд энэн тухай мүн лэ ханаата болоно.

Мүнөө үедэ юмэ боодог материалнууд, тэрэни технологическа түхээрлэгшүүд, арга боломжонууд олон. Бурядайд технологическа университетэй «Технология и дизайн упаковочного производства» кафедрин дэргэдэ үйхэ хэрэглэжэ, гоёхон амһартанууды хэжэ захалаа. Үйхөөр хэһэн амһарта соо эдэз хоол эгээл найнаар хадагалагдадаг, экологическа эгээл сэбэр амһарта гэжэ кафедрин багшанар тэмдэглэнэ. Тийн тус университетэй 3-дахи курсын оюутад Е. Васильева, С. Мельникова гэшиэд регион хоорондох конференцинуудтэ хабаадажа, үйхөөр хэһэн амһартанууд тухай хөөрөөд, жюриин зүгһөө үндэр сэнэлтэдэ хүртэһэн байна.

1991 онһоо «Тара и упаковка» гэхэн журналай редакци «Заводной апельсин» гэхэн бүхэрроссин конкурс оюутадай дунда үнгэргэнэ. Манай оюутад мүн лэ тус конкурсдо хабаадахаар түсэблэнэ.

Хари гүрэнэй уран найханай фильмүүдтэ, жэсшээлбэл, «Санта-Барбарын» эхэнэрнүүд магазинһаа бусахадаа, элдэб хорообхонуудые, саарһан пакедүүдые гартаа бултыеһе барижса ядан, гэртээ ородог ха юм даа. Тэрэндэл адли манай эхэнэрнүүд аргатай наа, баһал гоё гадартай амһартатай эд зөөри абаха хүсэлтэй ха юм. Тиймэһээ бурядайд ерээдүй сагай инженер мэргэжэлтэдһээ нүдэ баярлуулма бүтээлнүүдые хүлээхэл болонобди.

Е. ЦЫБЕНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үйхөөр хэһэн бүтээлнүүдтэй танилсалга.

«ЧЕРЁМУШКИДА» АМАРХАДА ЗОХИД

Улаан-Үдын Цырен Дашимолонов, Тимур Очиров, Ивалгын аймагай Калёново нууриной Лена Петрова, Хурамшын Арюна ба Дарима Бальжиевтан энэ зун яһала найн амаржа байна. Тэдэ булта Хүхэдэй нуурай эрьедэ оршодог «Черёмушки» гэхэн элүүржүүлгын лагерьта бше махабадаа найжаруулба.

- «Черёмушкин» Ивалгын аймагай мэдэлдэ байбашье, ондоо тээхи үхибүүд амарна. Түрүүшын халаанда манай эндэ Мухар - Шэбэрэй аймагай Галтайн коррекционно хургуулийн шабинар амараа. Ходо Улаан-Үдэһөө үхибүүд эрэдэг. Бүхи дээрэ түрүүшын халаанда 150 үхибүүд, хоёрдохи халаанда 317 хүбүүд, басагад элүүржүүлэгдэ, - гэжэ лагерийн начальник Наталья Намжиловна Эрдынесва хөөрэнэ.

Иимэ олон үхибүүдые нэгэ доро байлгаад амаруулха арга боломжо энэ жэлһээ олгогдоо. Юуб гэхэдэ, халаанай эхиндэ 50 нууригай шэнэ байра ашаглагда тушаагдаа. Энэн соо нэгэ таһалга соо 2-5 хүн байха аргатай. «Буряад Республикын Ажалтай ба социальна хүгжэлтын министр Степан Ефимов шалгалта хэжэ ябахандаа, үшөө нэгэ байра бодхоолгодо мүнгэ номолхо тухай мэдүүлэ. Манай дэбисхэр дээрэ үшөө 90-ээд онуудай эхиндэ

баригдажа эхилхэн хоёр дабхар байра орхигдоһон байгаа. Тиймэһээ энэнээ барижа, үргэлжэлүүлжэ эхилээбди. Министрэй ашаар 2004 ондо зунай амаралтын хаһын эхиндэ ашагаллада тушааха ханаан бии», - гэжэ Наталья Намжиловна хөөрөөгөө үргэлжэлүүлэ.

- Харин лагерийн ажал амжалтатайгаар ябаһан зандаа. «Мисс Черёмушки», «Мисс Дюймовочка», рыцарьнүүдэй мурсысөөн, нептунай, дурлагшадай, экологийн үдэрнүүд, бага олимпийскэ наадан үхибүүдэй анхарал ехэтэ татаа. Түрүүшын халаанай үедэ «Фабрика звёзд» байгуулагдажа, аргагүй олон хабаадаха дуратайшуул байгаа. Тийхэдэ хоёрдохи халаанда «Последний герой» эмхидхээбди, - гэжэ ахамад вожата Ольга Владимировна хөөрэнэ.

- Эгээл хонирхолтойгоор «Мисс Черёмушки» болоо гэжэ хананаб. Эндэ хабаадаад, «Мисс эрудиция» гэхэн нэрэ зэргэдэ хүртөөб. Үшөө тийхэдэ хүнгэн атлетикэдэ 400 метр зайда гүйхэдөө, өөрһөөн хоёр аха басагадые хүсэжэ, хоёрдохи нуурида гарааб, - гэжэ Лена Петрова хонирхолтойгоор хөөрөө хэн.

- Би баһа гоёор амаржа байнаб. «Поезд здоровья» ехэ хонирхолтойгоор үнгэрөө. Мүн «Мисс дюймовочка» гоё байгаа. Эндэ

манай отрядтай Бэлигма Базарова илажа гараа, - гээд, Арюна Бальжиева хэлэнэ.

- Улаан-Үдын Аэропорт нууринда байдагби. Амархада, гоё байнал даа. Футбол, волейбол наадааб, дулаан уһанда орооб, - гэжэ Цырен Дашимолонов амарһанаа хөөрэнэ.

Амарһан үхибүүдэй баярлажа байһые хараад урмашамаар. Юуб гэхэдэ, эдэнэй найн найхан ханамжануудһаа үлүү юумэн ехэшүүлэй урда байхаб даа. Үшөө 200 гаран хүүгэд мүнөөдэрһөө эндэ 3-дахи халаанда амаржа эхилбэ.

Борис БАЛДАНОВ.
Авторай фото.

РОССИЕ ТҮЛӨӨЛЖЭ, БУРЯАД ЗАНШАЛАА ХАРУУЛАА

Аяар холын Скандинавида Хойто зүтэй арадуудай фестиваль наяхан болоһон байна. Энэ хуралдааниие Норвеги утган абаа. Манай Росси гүрэнниие корягууд ба буряад яһатан түлөөлөө. Республикын үндэһэтэнэй 1-дэхи лицей-интернадай шабинар Юлия Будаева ба Сэсэг Дамбаева гэшэд тус фестивальда хабаадаа.

- Москва хото хүрэтэр өөрын мүнгөөр ошообди. Саашаа гүрэнэй мүнгэн дээрэ ябаабди. Камчаткаһаа ошоһон «Мэнго» ансамблиин түлөөлэгшэдтэй хамта Санкт-Петербургһаа автобусоор гараад, Финляндийн дэбисхэр дээгүүр Норвеги хүрөөбди, - гээд, Юлия Будаева хөөрэнэ. - Фестиваль Ритуриду гэхэн хүдөө хууриной Айла гэхэн газарта болоо. Эндэ хабаадагшадтай эгээл эдиршүүлһын байгаабди.

Юлийн хэлһээр, тус фестиваль ехэ демократическа гуримаар үнгэрнэ. Ямаршье хүн байг: юрын гү, али ноён гү, хамаагүй, адли эрхэтэй болоодхино.

Тиигэжэ дээдэ тушаалтан ербэ, тэндэхи делегаци бууба гэжэ танилсалга болоногүй. Жэл бүри ондо ондоо семинарнууд, хэмжээнүүд болодог хайн заншалтай.

-Энэ жэл норвегийн дуун, канадын хоолойгоо хашаад, дуу гүйсэдхэлгэ, коряк яһатанай хатар гэхэ мэтэ олон һонирхолтой һуралсалнууд эмхидхэгдээ, - гэжэ Юли хэлэнэ.

Юли хадаа норвегийн дуунай, коряк хатарай семинарта ябалсаа. Коряк яһатанай хубсаһан ехэнхидээ ганса үбэлэй байна: арһаар баян, элдэб зүүдхэлнүүдээр олон. Тэдэнэй хатарта гараараа, ээм мурөө ехээр хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Норвежскэ йойк гэхэн дуунай семинаруудшье Юлида һонирхолтой байгаа. Харин канадска хоолойгоо хашаад, дуу хангиурдахада, шангаар амилха хоолой хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, үни ямар бэ даа ан

амитанай гүйдөөниие, һалхитай һэбшээе һажаан, дуу болгоходо, хүндэ бшуу.

- Бидэ тэндэ англи хэлэн дээрэ харилсаабди. Үетэн нүхэдтөө ба бага наһатай үхибүүдтэ англи хэлэ шудалхада, үдүү бэшэ гэжэ хэлэнэб. Хаанашье ябахадатнай, хэрэгтэй боложо магад, - гээд, Юли зүбшэл үгэнэ.

Энэ фестивалиин үедэ үшөө нэгэ хуралдаан болодог. Арктическа залуушуулай фестиваль гэжэ нэрлэгдэһэн хэмжээнэ хабаадаха дуратайшуул майхануудые табижа, тэрээн соо байдаг юм. Манай басагад хүндэтэ айлашааар бууһан хадаа байһан соо байрлаа. «Үдэшэ унтахадамнай, таһалга соомнай 4-5 хүн байһан аад, үглөөгүүр бодоод харахадамнай, дүүрэн хүн, заримашуул оёор дээрэ унтажа хэбтээ», - гэжэ Юли хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

- Мүнөөнэй залуушуул арадайнгаа хубсаһа үмдөөд ябахаяа эшэдэг. Харин Норвегийн хүн зон ямаршье ушарга арадай хубсаһа үмдөөд ябаха гэжэ оролодог, арадайнгаа нэрэ соло ходо үргэжэ ябана бшуу, - гээд, Юли хөөрөөгөө дүүргэнэ һэн.

Авторай фото.

СЭДЬХЭЛЭЭ БАЯСАН ҮЛӨӨБДИ

«Ерээдүй - манай гарта» гэхэн түрүүшын фестиваль үнгэрөө гэжэ дуулгаа һэмди. Наяхан манай редакцида Намжил Нимбуевай түрүүшын шангай лауреат болоһон Нонна Ринчиноваһаа иимэ бэшэг абаабди. «Элитэ поэт Намжил Нимбуевай 55 жэлэй ойн баярта зориулагданан фестивальда хабаадалсаһандаа ехэ баяртай үлөөб. Фестиваль тухай шүлэг бэшээб. «Буряад үнэн» газетэдэ толилогдоо һаань, өхэ баярлаха һэм».

Нонна Ринчинова.

Фестиваль, фестиваль,
залуушуулай наадан,
Залуу наһанайнай ожин.
Золтой, хүжүү һаналнай
Зорин хүржэ ерээл даа.
Холоһоо бууһан айлшад,
Хүндэтэ поэдүүд, багшанар,
Хатарша, дууша «Лотос»,
Хөөрүү шогтой журналистнар,
Поэдэй дурсаһалда зоржулан,
Тоонто нотаг дээрэнэ
Мрамор шулуун хүшөө
Мүнхэлэн бодхоон бусаал.
Иимэ өхэ үдэрье
Нэрэтэй солотойгоор үнгэргэһэн
Хүжүү зугаатай залуушуулие
Хараад, ндөө баясамаар.
Волейбол, барилдаа эмхидхэн,
Наадан түлэгтөө ябабашье,
Элүүр энхье сахихан
Элдэб хошон үгэнүүд бия.
Золтой энэ наһандаа
Замгүй жаргалтай ябахимнай
Залуу үемн нүхэдтэ
Залиршагүй хургаал үлөөл.

ЗАЛУУШУУЛАА ДЭМЖЭН, УРАГШАА ДАБШАЯ!

Һүүлэй үедэ хүдөө нотагта хургуули һайнаар хүдэлжэ байдаг оройдоол ганса эмхи болонхой. Тиимэһээ нотагайнгаа ажал хэрэг хургуулингаа хажуугаар сугларгаад ябуулбал, һайн дүнгэй байха гэжэ олонхи хүнүүд ойлгонхой. Мүн энэниие Захаминай аймагай Бүрэг хууринда мэдэжэ, хургуули нотагайнгаа хүн зонгой нягта харилсаа холбоотойгоор хүдэлнэ.

- Нютагтаяа хамта муу байдалһаа гараха, хүржэхэ гэхэн зорилго урдаа табиһан байнабди. Юуб гэхэдэ, аминдаа урагшаа дабшаха гэшээ хэрэг бэшэ, - гэжэ Бүргын хургуулин директорэй орлогшо Светлана Жигжитовна Цыбикова хэлэнэ.

Нэн түрүүн хургуулин дэргэдэ газетэ хэблэгдэжэ эхилээ. Эндэ ганса һуралсалтай талаар ажал, һурагшад тухай мэдээлэлүүд бэшэ, мүн нотагай хүнүүдые һайн талаһаань харуулан, тэдэнэй хүнгэн бэшэ ажабайдал тухай һонирхолтой статьянууд хэблэгдэнэ.

Бүрэг соо 11 уг ажаһууна гээд тоологдоно. Тэдэн сооһоо эгээл аха захатанинь нотагай наһатайшуулай хороондо оролсоо. Уг бүхэнэй ахатан өөрынгөө угай түлөөлөгшын түлөө харьюу салгатай юм. Хорооной дэргэдэ хууриной нитын жаса нээгдэһэн байна. Нютагай хүн зон арга шадалаараа эндэ мүнэг оруулна. Эндэхи мүнгэн бэрхэ оюутадта урмашуулга болгон үгтэнэ, хургуули

дүүргэһэн залуу хүбүүд, басагадта туһаламжа болгон хүргэгдэнэ. «2002 ондо хургуулиа дүүргэһэн нэгэ хүбүүндэ Новосибирск ошоходонь, 700 түхэрнг үгөөбди. Ямар бага туһаламжа үгтөө гэшээб гэжэ зарим хүнүүд һанана ёһотой. Энэманай хадаа багаханшье һаа, туһа болоо гэжэ һананаб», - гээд, Светлана Жигжитовна хэлэнэ.

Залуушуулие, һурагшадые хубаажа, элдэбын мастерскойнуудаар ажаллуулна. Оёолой, дархашуулай болон бусад мастерскойнууд һайнаар ажалаа ябуулна. Үнгэрһэн хабар «Багашуулда баяр бэлэглэ» гэхэн хэмжээ ябуулга болоһон байна. Эндэ оёолой мастерскойнид элдэб нааданхайнуудые бүтээгээд, оёод, хүүгэдэй сэрлэгтэ бэлэглээ бшуу. Мүн бусад хэмжээнүүд долоон хоног бүхэн тус хууринда үнгэргэгдэжэл байдаг.

Зунай халуун үдэрнүүдтэ һурагшадтай лагерь хүдэлдэг. Элдэбын хаягдан малшадтай байранууд, зуһалангууд заһабарилагдажа, бүргынхид тэндэ хүүгэдые амаруулна. Эдэ лагерьнуудта вожатануудаар оюутад хүдэлнэ.

- Мүнөөдэр манай нотагай 40 гаран хүбүүд, басагад оюутад юм. Тиимэһээ Бүргын оюутадтай нитын хүдэлөөн байгуулагдаа, - гэжэ Бүргын залуу багшанарай хүдэлөөнэй хүтэлбэрлэгшэ Ольга Владимировна Цыленова хөөрэнэ. - Нэгэ талаһаа хараад үзэхэдэ, бидэ оюутадта арга шадалаараа бэрхэ хүнүүд болохыень туһалха

ёһотойбди. Харин оюутад өөһэдөө түрэл хургуулидаа элдэбын хэрэгтэй номуудые, тарааха хэрэгсэлнүүдые оложо асарна. Үбэлдөө түрэл хургуулидаа сугларжа, һонинуудаараа хубаалдана, һурагшадтай уулзалга үнгэргэнэ. Зундаа нютагтаа ерээд, манай эмхидхэһэн хуралдаанда хабаададаг.

«Зубр» гэжэ нэрэтэй энэ хүдэлөөниие Арадай Хуралай депутат Николай Зубарев дэмжэдэг. Үнгэрһэн һуралсалтай жэлэй үедэ бүхы оюутадые суглуулжа, аргагүй һонирхолтой үдэшэ эмхидхээ. Гоёор болоһон энэ үдэшэ, илангаяа баян шэрээ, хүн бүхэндэ үгтэһэн бэлэг үни удаан саг соо оюутадтай зүрхэ сэдьхэлдэ үлэхэ гэжэ найдагдана.

Бүргынхидэй залуушуулаа, ургажа ябаа залуу үетэнөө һайн, бэрхэ, ажалша эрхэтэд болохын түлөө ниггэжэ оролдожо байһандань баярламаар.

АВТОРАЙ ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С.Ж. Цыбикова
О.В. Цыленова хоёр.

ЗОХИДООР АМАРААЛ ЗҮҮН ЗҮГТЭ

Зунай зулгы һайхан сагай үедэ үхибүүд ехэ аятайгаар амарна. Манай республикын 20 хүбүүд, басагад Владивосток хотодо «Океан» лагерьта 18 үдэрэй туршада амараад ерээ. Тус бүлэгтэй дунда ябалсаһан, Түнхэнэй аймагай Аршаанай гуманитарно-экологическа лицейн һурагша Тая Галтаева амарһан тухайгаа иигэжэ хөөрэнэ:

- «Океан» хадаа ехэ томо лагерь

гэшээ. Владивосток хотоһоо зүүлжээ 40 модо оршодог Япон далайн Уссурийска заливай Ямар гэхэн бухта дээрэ байдаг.

25 хүнһөө бүридэһэн 32 отряд 3 дружина болон хубаараад амараа. Буряад Республикаһаа ошоһон 20 үхибүүд ондо ондоо отрядуудта оруулагдашоо. Би «Тигрёнок» гэжэ нэрэтэй дружинада тушаалдааб.

Үдэр бүри элдэбын хэмжээ ябуулганууд дээдэ хэмжээндэ үнгэрдэг байгаа. КВН наадан намда ехэ һайшаагдаа. Командынгаа бүридэлдэ оролсожо, бүхы лагериин командануудтай дунда 2-дохи һуури эзлээбди.

Хизаар ороноо шэнжэлэгын асуудалнуудаар элдхэлэнүүдэй конкурсахаралга болоо. Эндэ хабаадаа, тусхай дипломдо хүртөөб. Иимэ диплом оройдоол 10 хүнүүдтэ барюулагдаа. Харин конкурсадо 100 гаран хүн хабаадаа гээд

хэлэлтэй. Тус конкурсадо Северобайкальск хотын Олег Монсорунов 2-дохи һуури эзлээ.

Арадуудай соёлой фестиваль мүн лэ эндэ үнгэрөө. Усть-Ордаһаа ошоһон 30-аад хүнүүдхээ бүридэһэн буряад ансамбльтай хамта бэлиг шадабарияа харуулаабди. Усть-Ордын ансамбль ехэ һайн бэлдэхэлтэй байгаа. Буряадайнгаа хубсаһа харуулхадань, бүхы зон һонирхожо хараа. Мүн тиихэдэ арадай эдеэнэй ярмарка болоо. Олон хүнүүд манай бэлдэһэн бууза амтатай гэжэ байгааг туршаа.

Японһоо ерэхэн айлашааар һонирхолтой уулзалга үнгэргөөбди. Би тэдээнээр фото буулгуулааб. Ондоо яһатанайхид, илангаяа европейскэ расын бүлэгтэ орошоод маанядые ехэ адишаагаа.

Үшөө тиихэдэ Владивосток хэдэн

дахин абаашажа, экскурси эмхидхээ. Океанари, крепость «Форт-7» гэхэн олон юумэ һонирхожо харааб. Гоё байнал даа!

Иигэжэ амарһандаа баяртайб. Иимэ гоёор амарһан хойноо номоо һайнаар үзэхэл даа.

Троицкосавской библиотеке - 115 лет

...И НЕ ЗАРАСТЕТ ТРОПА К БИБЛИОТЕКЕ НАШЕЙ

Наша библиотека отметила свое 115-летие, и она - одна из старейших не только в Забайкалье, но и в России. Кяхтинская центральная районная библиотека - с богатейшей историей, она так же уникальна, как и наш город, отмечающий в этом году свой 275-летний юбилей.

После 1917 года в жизни Троицкосавской библиотеки начался новый этап, но главными по-прежнему оставались традиции просветительства, характерные для нее со дня открытия.

Библиотека жила так же, как вся страна, и развивалась, как и все библиотеки: социалистические соревнования, смотры, пятилетние планы, политические кампании, смена нравственных идеалов, экономических ориентаций. На все это она должна была реагировать, работать по запросам времени, сохраняя свои лучшие традиции.

1975 год в истории Кяхтинской центральной районной библиотеки стал временем перехода на прогрессивную форму обслуживания - централизацию библиотечного дела. При ее организации в практику работы Кяхтинской ЦБ впервые в республике был введен новый эффективный метод использования книжных фондов библиотек. До централизации каждая сельская библиотека в районе ежегодно приобретала 200-300 книг. В новых условиях при активном внутрисистемном книгообмене число книг возросло до полутора тысячам.

Книжный фонд ЦБ насчитывал свыше 249 тысяч томов, 24,5 тысячи читателей, им выдавалось свыше 760 тысяч экземпляров.

В 1981 году в Улан-Удэ проводилось Всероссийское совещание библиотечных работников по эффективности использования книжных фондов централизованных библиотечных систем. Наш район был определен одним из шести показательных. В июне 1981 года нас посетили 30 директоров областных библиотек РСФСР, методических центров и директоров ЦБ.

Директором Кяхтинской ЦБ с начала централизации до 1982 года работала Галина Викторовна ЩЕРБАКОВА. Она заслужила искреннее уважение коллектива своими неординарными личными качествами.

Кяхтинская ЦБ в 1981-1985-ые годы за высокие показатели в деле библиотечного обслуживания населения завоевывала переходящее Красное Знамя Совета министров Бурятской АССР и Совета профсоюзов Бурятской АССР.

Сегодня библиотека объединяет 27 библиотек-филиалов, на территории которых проживает свыше 44 тысяч человек, из них 25 тысяч - читатели. Общий фонд библиотек составляет 304029 тысяч экземпляров книг.

За последние годы расширилась сеть образовательных учреждений нашего города. В районе действует образовательный центр южного региона, который включает в себя филиалы Кяхтинского ИРГТУ, филиал ВСГТУ. При Кяхтинском медицинском училище действуют отделения: экономический и юридический, ПУ - 34 (группа «Социология»), 4 средние школы (школа №3 - гимназия), в которых вводятся новые факультативные курсы и дисциплины. Из года в год у читателей повышается потребность к библиотечным как к единственному информационным учреждениям в районе. Возрастает поток студентов, появляется все большая потребность на актуальную литературу - правовую, социальную-бытовую, учебную.

Наша библиотека получает 23 наименования газет и 31 журнал. Основные источники комплектования библиотеки - заказы «Книга - почтой», подписка на периодические и информационные издания.

Деятельность «Института «Открытое общество», благотворительной организации, более известной как «Фонд Сороса» распространяется и на библиотечное дело. Кяхтинская центральная районная библиотека - активная участница мегапроекта «Пушкинская библиотека», и благодаря ей мы получаем издания по всем

отраслям знаний, справочники, детскую и художественную литературу.

Краеведение - одно из важнейших направлений в работе библиотек. Этот сектор, возглавляемый Ольгой Владимировной КЛОЧИХИНОЙ, стал центром информации краеведческой литературы, ведется большая работа по сохранению историко-культурного наследия края, духовных ценностей прошлого. Благодаря доброжелательности, умению, профессионализму Ольги Владимировны краеведческий сектор притягивает каждого приходящего сюда своим уютом, особой аурой.

В течение ряда лет действует литературно-музыкальная гостиная «Кяхтинский огонек». Здесь собираются истинные любители поэзии: местные поэты, историки-краеведы, просто кяхтинцы, любящие свой город, интересующиеся ее историей. Одна из главных задач гостиной и ее создателей - душевное объединение людей, для которых дорога история России, история малой родины.

Библиотекарем абонента Верой Бамбуевой РАНТАРОВОЙ ведется работа по комплексной программе «Милосердие»: действует волонтерский клуб «Доброта», в создании которого приняли участие Управление труда и социального развития, Кяхтинское медресе.

Юношеская кафедра под руководством Ольги Очировны ДОРЖИЕВОЙ работает по целевой программе формирования городского экологического центра при Кяхтинской центральной районной библиотеке. Организован клуб «Экос», проводятся общегородские экологические мероприятия - акции, рейды...

Проблема дополнительного финансирования также очень остро стоит перед нашей библиотекой и, в целом, перед системой.

Одним из направлений работы библиотек стало взаимодействие с благотворительными фондами. В 2000 году Кяхтинская ЦБ участвовала в конкурсе

мини-грантов Глобального экологического фонда с проектом «Бережь бассейн озера Байкал». Хотя он не получил финансовой поддержки, работа над ним активизировала деятельность нашей ЦБ по экологическому просвещению населения.

Также в 2003 году Центральной районной библиотекой и Кяхтинской детской библиотекой разработаны целевые программы: «Патриотическое воспитание граждан», «Таланты живут рядом» по работе с одаренными детьми.

И в будущем году наша библиотека планирует принять участие в конкурсе на соискание гранта Министерства культуры РФ в области поддержки и развития социокультурной сферы сельской местности, в таких как создание историко-краеведческого центра «Троицкосавск-Кяхта» (Возрождение Кяхты - Возрождение Памяти), издание проекта по дацану «Балдан-Брайбун - первый буддийский дацан в России».

Ведется работа по созданию сектора деловой информации, который обеспечит жителей нашего города и района нормативно-законодательной, социально-культурной, экономической документацией.

Выполнение важнейшей информационной функции библиотек невозможно не только без новой литературы, но и без современных технологий. Нам нужны средства для приобретения современного программного обеспечения, также просим вернуть те штатные единицы, которых библиотека лишилась при сокращении кадров.

Национальная библиотека РФ разработала проект Республиканской программы «Сельским библиотекам Бурятии - возрождение и развитие». Радует то, что Кяхтинская центральная районная библиотека вошла в данную программу, мы и наш город получим новое типовое здание к очередному, 120-летию юбилею нашей библиотеки.

Р. ЛОСОЛОВА,
директор Кяхтинской ЦБ.

КУЛЬТУРНОЕ И КНИЖНОЕ «ГНЕЗДО» ЗАБАЙКАЛЬЯ

Город Кяхта (Троицкосавск), основанный в 1728 году Саввой Рагузинским, богат историей. В развитии его огромную роль сыграло и уникальное географическое расположение: на стыке нескольких культур - европейской, российской, китайской, монгольской. Народолюбец И.И. Попов писал: «...декабристы пробудили в кяхтинцах интерес к политике, к общественным вопросам еще, когда вся Россия была погружена в глубочайший сон...»

В 60-х годах 19 века в Троицкосавске по инициативе градоначальника А.И. Деспот-Зеновича была открыта общественная библиотека, для которой была куплена в Иркутске библиотека Шестунова.

Но дела библиотеки пошли далеко не блестяще, положение стало особенно тяжелым после перевода Деспот-Зеновича на новое место службы в Тобольск. Денег на содержание и покупку новых изданий не хватало, а подписчиков было недостаточно, и через несколько лет библиотеку, как купеческую собственность, перевели в торговую слободу и совершенно ограничили ее влияние на жителей города. И предшественницу Троицкосавской общественной библиотеки постигла печальная участь.

В 1886-87 годах среди нескольких частных лиц возникла мысль: основать в Троицкосавске общественную библиотеку. Но до того, как состоялось это знаменательное событие, была проведена большая подготовительная работа. У истоков ее создания стоят имена политических ссыльных Н.А. Чарушина, И.И. Попова, а также эту идею поддержал городской голова Михаил Онуфриевич Осокин, который купил частную библиотеку на 1000 рублей и передал в общественное пользование.

Возвращение из Китая крупного исследователя Монголии и Тибета Г.Н. Потанина совпало с началом этого доброго дела, он прочел лекцию о своем путешествии по Южному Китаю, а весь сбор в 100 рублей пожертвовал в фонд библиотеки.

В мае 1887 года И.М. Немчиновым был устроен любительский спектакль, сбор с которого (223 рубля 62 копейки) стал еще одной лептой, внесенной на основание библиотеки.

18 сентября 1887 года создается специальный комитет по подготовке библиотеки к открытию. Комиссия в составе И.Н. Сердюкова, А.А. Хомзе, И.А. Лалетина и И.И. Попова открыла подписку для сбора пожертвований деньгами и книгами, пригласила для работы в библиотеке учителей и других лиц, поручила им заняться разборкой книг и составлением систематического каталога.

Троицкосавск был одним из культурных и книжных «гнезд» Забайкалья. Значительные книжные собрания были у местной интеллигенции, купцов-меценатов Н.А. Молчанова, А.М. Лушниковой, А.Я. Немчинова. Много сделал для развития культуры города меценат А.М. Лушников. Свои труды в дар библиотеке прислал знаменитый исследователь Центральной Азии Н.М. Пржевальский. Позднее передавали книги и другие замечательные люди: В.А. Обручев, П.К. Козлов, Д.А. Клеменц, бывший градоначальник А.И. Деспот-Зенович.

И вот, 13 декабря 1887 года состоялось торжественное открытие библиотеки. Книжный фонд насчитывал 2540 томов. Основное положение фонда - это пожертвования горожан, всего 2395 томов.

Первым библиотекарем - обществником был избран учитель городского училища А.Г. Хатемкин. Н.А. Чарушин и И.И. Попов составили устав библиотеки, который утвердили в Петербурге. Был введен читательский взнос в сумме 6 рублей в год или 50 копеек в месяц с правом получения книг. При библиотеке открыли бесплатную читальню, которая была доступна всем желающим. К времени открытия был собран значительный книжный фонд и денежные средства в несколько тысяч рублей, собранные с любительского спектакля и по подписному листу.

Библиотеке отвели дом и дали субсидию в 600 рублей в год. Такую же сумму дало кяхтинское купечество. Городского голову М.О. Осокина выбрали почетным членом. Организационными вопросами занимались выборный распорядительный совет и попечительский комитет. По месту жительства члены этого комитета распределялись следующим образом: в Троицкосавске - 35, Кяхте - 29, Солеваренном заводе на Киране - 1, Петровском заводе - 1, Чите - 1, Хабаровске - 1, Владивостоке - 1, Томске - 1, Урге - 2, Тяньшине - 1.

Вот имена некоторых членов комитета: Ю.Д. Талко-Гринцевич - врач, антрополог, этнограф, археолог, П.С. Михно - краевед, натуралист, А.Д. Старцев, сын декабриста Н.А. Бестужева.

Распорядительный совет работал активно. Каждый член его имел свою обязанность. В 1893 году они распределились следующим образом: А.Г. Хатемкин заведовал хозяйственной частью, А.Д. Чарушина следила за библиографическим отделом журналов и вела список желательных для библиотеки книг, И.И. Попов заведовал кассой, составлял годовой отчет о ходе дел библиотеки. Был окончательно составлен и отредактирован каталог библиотеки, изысканы средства на его издание (по подписке собрано 164 руб.), отпечатан отчет за 5 лет, произведен ремонт здания и изысканы средства для меблировки помещения. В 1892 году библиотека перешла в бесплатное помещение - дом, принадлежавший городской управе. Помещение было тесным и требовало ремонта. Клавдия Христофоровна Лушниковая произвела ремонт за свой счет.

На 1 января 1893 года в библиотеке было 3032 названий книг в 5762 томах. Библиотекой выписывались 33 названия журналов и газет: «Всемирная иллюстрация», «Вокруг света», «Восточное обозрение»...

В 1893 году библиотекой пользовались 326 человек. По сословиям и роду занятий они представляли учителей, врачей, чиновников, купцов, мелких торговцев, приказчиков, ремесленников, воспитанников учебных заведений.

Троицкосавская библиотека росла быстрее, чем Верхнеудинская, организованная в 1891 году. На 1 января 1905 года фонд насчитывал 13534 экземпляра. Читателей было 1767. В то время в Кяхте проживало более 11 тысяч жителей, 16 процентов были читателями библиотеки. В 1907 году выписывалось уже более 60 газет и журналов, больше чем в Иркутске и Нерчинске.

Библиотекой гордились горожане и дорожили, как своим любимым детищем.

Троицкосавская библиотека подала положительный пример для баргузинцев, селенгинцев, усть-кяхтинцев.

После 1917 года в ее развитии произошли значительные изменения. Она стала руководящим центром для изб-читален района. В 30-е годы открываются первые передвижки, отправляются комплекты книг в деревню, создается читательский актив из числа рабочих и крестьян.

В 1930 году в связи с переименованием г.Троицкосавска в город Кяхта библиотека стала называться Кяхтинской городской библиотекой.

В трудные 30-е годы началась трудовая деятельность библиотекаря Кяхтинской городской библиотеки Юлии Федоровны Могильниковой. В годы Великой Отечественной войны библиотека оставалась центром массовой политической работы. О ее неоценимой роли, о вкладе ее работников в строительство социализма в годы первых пятилеток, в военные и послевоенные годы свидетельствует тот факт, что среди первых культуртрейберов республике Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Бурят-Монгольской АССР в 1958 году была награждена Ю.Ф. Могильникова, проработавшая в ней 27 лет.

Большой неоспоримый вклад в развитие централизованного библиотечного обслуживания внесла Галина Викторовна Щербакова, возглавлявшая Кяхтинскую ЦБ с 1975 по 1982 годы. В 1978 году заведующей отделом комплектования и обработки литературы Полине Филипповне Семеновой было присуждено почетное звание заслуженного работника культуры Бурятской АССР.

Нашей библиотеке всегда везло и на руководителей, и на рядовых работников - каждый в разное время внес свою лепту в ее деятельность. Наш коллектив знает и помнит имена тех, кто трудился в давние и более близкие года, и благодарен им за их работу.

С 1983 года Кяхтинскую ЦБ возглавляет Розалия Доржиевна Лосолова, энергичный и опытный руководитель. Перед библиотеками нашей ЦБ много задач, и решение многих из них зависит от финансирования, от спонсорской помощи.

Хочется верить, что наш город, находящийся в глубокой провинции, но имеющий богатейшую и интереснейшую историю, начнет истинное свое возрождение.

Л.БУДАТАРОВА,
методист Кяхтинской ЦРБ.

НА СНИМКАХ: бюст на могиле А.В.Потанина, скульптор А.И.ТИМИН; Г.Н.ПОТАНИН, известный путешественник, исследователь Центральной Азии.

Троицкосавская библиотека

Ты просвещением славился всегда,
Наш город, вечно мудрый и красивый.
Культуры родниковая вода
Смывала шум торговли суетливой.
Купечество прославилось твое
Неслыханною силой меценатства.
Они великодушные свое
Ценили выше всякого богатства.
В домах купцов не медный самовар
На самом видном месте красовался,
А книги, просвещенья высший дар,
Которыми хозяин наслаждался.
Сабашниковой дружеский салон
Объединял всех местных книголюбов.
В гнездо культуры превратился он:
Звучали Пушкин здесь и Добролюбов.
И Герцена «Полярная звезда»
Из Лондона лучи свои зянула
В наш городок; он славился всегда
Культурой, что в песках не потонула.
Библиотеки были при домах,
Училищах, собраниях. При этом
Их посещали люди при часах
Или при офицерских зполетах.
Необходимо было просвещать
И менее богатых всех сограждан.
«Библиотеку надо открывать!» -
Об этом думал часто чуть не каждый.
Купец Осокин тысячу рублей
Потратил на покупку книг в таможене,
И Лушниковы в щедрости своей
Библиотеке в дар несли, что можно.
А тут Потанин Кяхту посетил,
Вернувшись из далекого Китая.
Немало он чудесного открыл,
Перед кяхтинцами лекцию читая.
И сто рублей - от лекции весь сбор -
Потанин подарил библиотеке,
Всем миром дружно, как святой собор,
Библиотеку строили на века.
А гордость Кяхты - «Кяхтинский листок»
Печатным словом звал помочь благу.
Троицкосавцы вместе, кто чем мог,
Отдали душу делу дорожному.
И распахнула вскоре дверь она
Мещанам, людям бедного сословья.
Огромных знаний светлая страна
В грядущее явилась предисловьем.
Традиции мы эти бережем,
По мере сил своих приумножаем.
Библиотеки славу с каждым днем
Читателями Кяхты пополняем.
И пусть потомки знают, что всегда
Культуры свет над городом сияет,
Что не прерваться связи никогда
Меж поколений, если все читают!

Анатолий ДУБИНИН,
учитель средней школы № 3,
г. Кяхта.
21 апреля 2003 года.

XVII ЖАРАНАЙ ХАРАГШАН ХОНИН ЖЭЛ

НАЖАРАЙ НҮҮЛ ШАРАГШАН ХОНИН НАРА

Буряад литэ	14	15	16	17	18	19	20
Европын литэ	11	12	13	14	15	16	17
Гараг Нэрэ Үдэр	Дабба Һара понед.	Мягмар Марс вторник	Лагда Меркури среда	Пурдэ Юпитер четвере	Баасан Солбан пятница	Бимба Сатурн суббота	Нима Наран воскр.
Үнэг Үдэр	улаан луу	улаагшан могой	шара морин	шарагшан хонин	сагаан бишэн	сагагшан тахья	хара нохой
Мэнэг	6 сагаан	5 шара	4 ногоон	3 хүхэ	2 хара	1 сагаан	9 улаан
Һуудал	гал	шорой	түмэр	огторгой	уһан	уула	модон

Гарагай 2-то шэнын 14 (августын 11).

Улаан Луу, 6 сагаан мэнгын, галда хуудалтай үдэр.

Хонин нарада Луу үдэр тудахадаа, тон харша, тэрсүүд үдэр гэгдэдэг. Иймэ үдэр алибаа хайн үйлэ үүсхэжэ болодоггүй. Онсолбол, энэ үдэр шэнэ гэр барижа, бэри буулгажа, дасан (дуган) барюулжа, замда гаража, үрэнэ тарья тарижа, нэрэ алдар оложо, мал адууһа суглуулжа, хэшэг дуудажа, даллага абажа болодоггүй гэжэ һануулаа.

Энэ үдэр хүнэй үһэше абаагүй һаа, хайн.

Гарагай 3-да шэнын 15 (августын 12). Дүйсэн, Аюуша (Амитаюс) бурханай үдэр.

Улаагшан Могой, 5 шара мэнгын, шоройдо хуудалтай үдэр.

Дасан (дуган), мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые бодхоохо, тэдэниие арамнайла, бүлынгөө амгалан байдалтай түлөө үргэл үргэхэ, даллага абаха, буян үйлэдэхэ, бурхан, сахюуса, лусууда тахиха, үбшэ аргалха, тангаригаа болуулаха, эльбэ, ада шүдхэр дараха, һаад тодхор зайлуулха, ном оршуулха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Газар малтаха, шулуу шорой хүдэлгэхэ, олзын хэрэг эрхилхэ, сангарил хураха, маани сахиха, модо сабшаха, гэрһээ хэрэглэл гаргаха, гүрэм уншуулха, гэрэй һуури табиха мэтын үйлэнүүдые тэбшэхээр.

Бэри тухай, һаһа барагшые хүдөө табиха тухай асуудалаар дасанһаа асуутгы.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, амгалан, тэнюун байдалда хайн.

Гарагай 4-дэ хуушанай 16 (августын 13).

Шара Морин, 4 ногоон мэнгын, түмэртэ хуудалтай үдэр.

Бурханда мүргэхэ, зальбарха, лусууд тахиха, бисалгал хэхэ, гэр бариха, замда гараха, даллага абаха, эм найруулха, худалдаа наймаа, олзын хэрэг эрхилхэ, андалдаа хэхэ, дасан (дуган), субарга, сэргэ бурхан бүтээхэ, хубсаһа эсхэхэ, үрэнэ тариха, үһээ угааха, үгэлгэ үгэхэ, модо сабшаха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Гэбшэе нүүхэ, шэнэ газарта бууса түхээрхэ, үхибүү хүлдэ оруулха, бага хүүгэдые гэрһээ хола эльгээхэ мэтын үйлэнүүдтэ муу.

Бэри буулгаха тухай, һаһа барагшые хүдөөлхэ тухай

асуудалаар дасанда хандаха хэрэгтэй.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, алдуу эндуу гараха гэнэ.

Гарагай 5-да хуушанай 17 (августын 14).

Шарагшан Хонин, 3 хүхэ мэнгын, огторгойдо хуудалтай үдэр.

Бурханда мүргэхэ, лусуудта үргэл үргэхэ, "чавдор" (уһан балин), лудор (лусуудай балин) гаргаха, эм залаха, гүрэм уншуулха, эхэ хүниие бараалхаха, гэр заһабарилха, айраг халааха, тараг бэрхихэ, замда гараха, олзын хэрэг эрхилхэ мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Харин хубсаһа эсхэхэ, шуһа ханаха, төөнхэхэ, дарсаг үлгэхэ, тушаал дааха мэтын үйлэнүүдтэ муу.

Бэри буулгаха тухай, һаһа барагшые хүдөө табиха тухай асуудалаар дасанда хандаха юм.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, шэг шарайн үнгэ зүһэ муудаха.

Гарагай 6-да хуушанай 18 (августын 15).

Сагаан Бишэн, 2 хара мэнгын, уһанда хуудалтай үдэр.

Бурханда мүргэхэ, бурхан, сахюуса, тэнгэри, лусууд тахиха, бисалгал хэхэ, тараг бэрхихэ, айраг халааха, абаһанаа бусааха, түмэрөөр уранай зүйл бүтээхэ, эм найруулха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, буянта үйлэ үйлэдэхэ, ада шүдхэр дараха мэтын хэрэгүүдтэ хайн.

Гэхэ зуура даллага абаха, замда гараха, хубсаһа эсхэхэ мэтын үйлэнүүдые сээрлэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, эг зөөриин, малай гарза болохо.

Гарагай 7-до хуушанай 19 (августын 16).

Сагаагшан Тахья, 1 сагаан мэнгын, хада уулада хуудалтай үдэр. Дашаниматай, онсо хайн үдэр гэжэ үндэр эхэ зурхайшад зааһан байна.

Илангаяа бурханда мүргэхэ, зальбарха, бурхан, сахюуса, лусууд, тэнгэри тахиха, бисалгал хэхэ, ламые бараалхаха, муу үйлэ буруу хүргэхэ, буян эхээр үйлэдэхэ, замда ябаха, лүн абаха, эмниг мори, сар хургаха, модо хуулгаха, худалдаа наймаа хэхэ, эм найруулха (Тахья үдэр найруулһан эм аршаан болохо гэхэн түүхэтэй юм), тараг бэрхихэ, айраг халааха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, хайн нүхэртэй ушарха, һаһан ута болохо.

Гарагай 1-дэ хуушанай 20 (августын 17).

Хара Нохой, 9 улаан мэнгын, модондо хуудалтай үдэр.

Бурханда мүргэхэ, зальбарха, бурхан, сахюуса тахиха, бисалгал хэхэ, номнол хэхэ, тэрэниие шагнаха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абаха, шэнэ газарта бууса түхээрхэ, балин шатааха, модо хуулгаха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Зүгөөр үри зээлиез бусааха, шуһа ханаха, төөнхэхэ, модо отолхо, үһээ угааха, замда гараха, нүүхэ, шэрдэг бүрихэ, хубсаһа эсхэхэ мэтын үйлэнүүдтэ сэертэй.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, үлэсхэлэн байдал үзэгзүхэ.

"ЕНОТОЙЛ БУРЯАД БЭШЭ ГҮБ?"

Би 1937 оной майн 6-да Хэжэнгын аймагай Орогой-Агар тосхондо түрэнэн хүм. Үлзы хайхан Үлзытэ хадын хоймор минни тоонто нютаг. Багаһаа шүлэг, рассказыудые зохоохо дуратайб.

1959 оной зун залуу уран зохоолошодой конференци болоо һэн. Тэндэ хаяхан шүлэг зохоожо эхилхэн залуушуул хабаадаһан байнабди. Тэдэнэй тоодо Даша Дамбаев, Георгий Дашабылов, Булаг Жанчипов, Цырендондог Хамаев, Цыренгулма Дондокова, Мэлэ Самбуев болон бусад залуушуул шүлэгөө уншаа бэлэйбди. Эгэ нүхэдни эхилхэн хэрэгээ үргэлжэлүүлжэ, суутай арадай поэзүүг болон ургаа.

Би жаран зургаа һаһаа дабажа ябанаб, үшөөл юумэ бэшэхэ һанаатай байдаг хүн гээшэб. Мүнөө зарим зохоолнуудаа "Буряад-Үнэн" - "Дүхэрнэ" сониндо толилогдоһоншье һаань, уншагшадай анхаралда дахин дурарханаб.

Улаан залаа хицхүүлхэн Булан дулаан малгалтайб. Хургы торгоор гоёохон Хурган дотор дэгэлтэйб. Ута шархан бүлэмни Уяхан бээшм ороонхой, Зөөлэн дулаан гутални Зохидон хүлдэм тааранхай. Наһатай эжым оёдон Найрайм хубсаһа харана гүт! Еһо соохондо хубсалһан Еһотойл буряад бэшэ гүб?
Энэ шүлэг "Дүхэрнэ" сониндо гараһан. Минни аша хүбүүн Аюша тухай хэлэгдэнэ. Аюша мүнөө 8-дахи класста ороо.

ГААҺАН

Газаа наадажа байтарни, эжым намайе дуудаба.

- Баабайшни энэ Хушуунай эбэртэ, холо бэшэл даа, Бабуу ахайн трактор заһалсажа байна. Энэхэн эдихэ юумэ абаашажа үгэ, гээд хүхэ эрэн туулмаг харбайба.

Би хани басаган Цырмаатай Хушуун тээшэ зорибоб. Тэрэнэй оройдо гарахаданнай, тээ доромнай, таряалангай заханда трактор байшанхай, хоерхон хүн сүлөөгүй һүндэлзэнэ.

- Алярагты! Аалихан буутты! Хүл гараа гэмтэбэт унажа, - гэжэ баабай дороһоо һүхирнэ.

Тиин Бабуу ахайтай мэнэ һая асарһан ороһонойнай шүлэ ехэл амтархан эдихэ, сайгаа уубад. Удаань баабай минни оёдон аршуул гаргажа, томо гэгшын саарһанда

мохоорхо ороогоод, тэрэнэ сэдхэлээ ханан хороно. Харин Бабуу ахай мүнгэн сахаригтай гаһа гаргажа, тэрэнэ амандаа зуугаад, иишэ тишээ эрвен, юугээшьеб бэдэрнэ. Зантагар томо гарнуудаараа хармаанаа һуулина, уухилна. Юугээ иитэрээ бэдэрнэб гэжэ бидшые һонирхон харанабди.

- Угы, ши, Бабуу, энэ иитэрээ юугтэ бэдэрнэш? гэжэ баабай һураба.

Бабуу ахай урдаһаамнай хүлээн хаража: "Гаһаһаа", - гэжэ сухалтайгаар "нярд" гэбэ. Тиихэлэрнь заллагар томо аманһаан мүнгэн гоёлотой томо гаһан "хан" гэжэ түмэр сохин унашана.

- Үйлөө харла болог саашаа! Амандаа зуужархинан аад, яатараа бэдэрнэ гээшэбиб! Шолмонууд, юугтэ хаража байгаад, хэлэ-нэгүйбта энэ зүнтэг намда? - Теэд та аниргүйхэн бэдэрнэ ха юмта. Мэдээ һаа, одоол хэлэхэ байгаабади.

- Зүб, басагад, тон зүб, - гээд, ташаганаса энеэхэдэн, обоо бухал бэень обогоножо, сэлсэгэнэжэ байгаа бэлэй. Цырма бидэ хоер баһал энеэлдэбди.

"УЛАЙХА МЯХАН ДУУНАДАГ..."

Үндэр һаһаа һайса шахаһан Дулсан хүгшэн ямар хэрэгээр ябаһан юм, юрэдөө, холо бэшэхэнэ һуудаг Янжаан хүгшэнэ орожо эрбэ. Гэрэй эзэн эхэнэр һандай

табиха зуураа багахан табхагар аяга харбайжа: "Бари, эди. Юрэдөө, буузамнай дууһашабал, хоблонгүй эрэнһини болоо", - гэбэ.

Дулсанай түрэхэн хоер буузынь эдээд һуутар, үүдэн "түр", гэжэ, газанаа бага баринхай Дондог үбгэн энеэбхилэн ороно.

"Мэндэ амар", - гэжэ мэндэ-шэлээд, һууха һуури хараашалха зуурань Янжаан хүгшэн һуури гартаа баринхай, ехэл хүл хөөрсэг болон, заба залгүй дуутарна.

Дулсан хүгшэнэй гарахынгаа тэндэ гэдэргэ эрьежэ, стол тээшэ харан гэхэдэн, табгаар дүүрэн бууза табигдаһанхай байба.

- Яяр яндан Янжаан! Һэ, харыш, яагаа хүрхэй гээшэб. Намда хоерхон бууза эдоулээд, эшэхэ нюургүй, Дондог үбгэндэ бууза табинал. Байжа, Янжаан, намай гэдэхээ үлдэжэ ябана гэжэ һанаа гүш? Бү хүрхэйтэ. Харюугаа хэзээ нэгтэ абахал байхаб, - гэжэ Дулсан аман соогоо Янжаан хүгшэнэе хараһаар гэртээ эрээ һэн. "Өөрешни аягүй байдалда оруулхал бээбэ" гэжэ Дулсан хүгшэнэй ходо һанаһаар байтар, жэл үнгэршэб.

Намарай хайхан саг эрэжэ, Дулсан хүгшэн нэгэ томо гахайгаа үүсэлжэ, нотагайнгаа айл аймагта мүнгэнэй гаратар гээд, бэшээд үгэжэ байба. Сонхоор харан гэхэнь, Янжаан хүгшэн дохолһоор эрэжэ ябаба.

"Хайшан гээд шамханһаа харюугаа абажа, шамайгаа аягүй байдалда оруулха болоо гээшэб"

гэжэ Дулсан хүгшэн бодоһоор байтараа, толгой соогоо нэгэл юумэ турүүлбэ инзатай, ехэ баярлан, Янжаанаа угтан гараба.

- А-а, Янжаан, мяха абаһаа ербэ гүш? Бууза хуушуур хэжэ эдихэш, ехээр мяха аба, яһалахан хайн пенси абадаг бэшэ гүш, - гэжэ дуутарба.

- Ямар саг боложо байгаа юм. Һаянай, юрэдөө, мяха шүлөөр ехэ яданабди, - гэжэ Янжаан хүгшэнэй хэлэхэ зуураа шэгнэхэн мяхаяа абаад гараха гэхэдэн, Дулсан гэртэ орохынь уриба. Гэр соонь буузын үнэр аятаһанаар анхилжа, үнинэй мяха эдэггүй Янжаан хүгшэнэй хоһон гэдэхэн хоршогонгоод абахадал гэнэ.

Дулсан хүгшэнэй томо гэгшын улханай хабхаг үргэхэдэн, гэр соогуурнь буузын хайхан аятай үнэр дүүрэгшэнэ. Улхан соонь томо гэгшын мандагар буузанууд тоһо лэбшэн шобойлдожо байбад. Дулсан хүгшэн үнэн зүрхэнһөө садатараа эдихынь урижа, нюуриень халта хараад абаба.

Янжаан хүгшэнэй нюур гэнтэ яб-ягаан болошобо: хоерхон буузаар Дулсанаа хүндэлхэнөө һаһаа хаш. Тиин бууза тээшэ хомхойгоор хаража байтараа, үгэ дуутгүй гаража ябашаба.

- Зай, ямар бэ, Янжаан? Хүн гэдэхээ хэршые үлдөөд ябаа һаа, табинан буузынь хуу эдихэгүй. Ама хүрэхэ гэхэн анханай еһо бии. Хожом хүнэй оробол, хайхан хүтэй сайгаа аялалжа, юутэй байһаш - байһанаа табяарай. Хүнэй нюур илгангүй, адлихан табиха хүндэлөөрэй, - гэжэ, Дулсан хүгшэн Янжаа хүгшэнэйнгөө хойноһоо үни удаан хараһаар үлөө һэн.

Улайха мяхан дууһадаг, улайха нюур гэжэ байдаг юм. Тиимэ даа, Янжаан.

ГЭТЭЛЭЙ ГУТАЛ

Ганса "Г" үзэгөөр эхилхэн рассказ.

Гэнтэ галуунуудай ганганал-даханда, "Гарыш газашаа, Галдан", - гэжэ тоншоо Гымаагай гэмэрхэдэ, Галдан газашаа гүйжэ гарашаба. Гартаа һаһар гэгшын гэгшүүһэ годилзуулан, Гатабай Гэтэлэй гүйдэлөөрөө гүйхэдэ, гуталын гээгдэжэ, галуунуудшые ганганалдашаба.

- Гайтай галууд гээшэб, - гэжэ Галданда Гэтэл гэмэрхэдэ, гансахан гуталтай, газар гэтэн, гунхын

гайхаһаар, гэнтэ гэгээржэ: "Гуталым, гутални!" - гээд, голгүйгөөр гонгион гэмэршэнэ.

- Галдан, Галдан! - гэхээр, гэнтэ гайхалтай гоёор гэгшүүһээ годигшоуулан, гансахан гуталтай Гатабай Гэтэл гэгшэмнай гажаргүйхэн гүйхэхөө гадна галуудые гарьядан, гани-гай, габшагай гүйнэ. Галданда гэмэр-гэмэрһээр, гүйхэхынь гайхалтай.

Галданай гэг-гэнтэ гэдэргээ гэгшхэн гэхэдэ, Галданай гамбалзаһан гамбагар гэгшын гахай Гэтэлэй гансахан гутал гамгүйхэн газараар гэгшхэнхэй, "ган-ган" гаарана.

Галданай гахайда гуталаа гэмгүйхэн гудууһан Гэтэл гомдонги, гүрзын газардашана.

УГЛӨӨГҮР ТАЛАДА

Хүхэ сэнхир огторгойн хаяа тулаад, Хүбжэгэ ууланууд нэмжым байнал.

Тэдэнэй дээхэнүүр багаран улаабхилааг,

Толо элшээ наран сасанал.

Тала һэринэл, һур туяагань жэглэгээд,

Таатай хайхан лэ сэлгээ агаар.

Холо тэндэ трактор гэнтэ хүнхинөөд,

Хонишон басаганай дуулахань эдгэнэл.

Сагаан, ягаан сэгсэгүүр һалбараад олоор,

Саагуур, наагуур галлан һуунал.

Һайхан гэгшэнь! Аятай госоом болоод,

Һаруул үглөөе дуулахаа хүсэнэб.

ГҮЛЗЭЭРГЭНЭ

Һиимэгэр ута ногооной һэбхүү гундуур хабтайлааг, Гүлзээрэгшын набиһата эшэхэнүүд

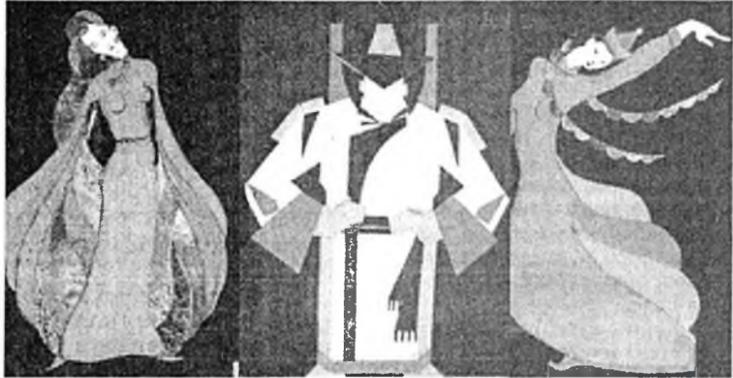
Гайхалтай олоор харагданхай. Намдуу аалихан ябажа, Набшаһынь иран харахадан, Эгээшэһэн улаахан

Гүлзээрэгшэнэ Энеэбхилэн һуунал ургаһаан. Бариха ябаһан түйсээ

Балайш дүүргэхээр бэшэ хаб, Һарбайн абаһан гүлзээрэгшэнэ һайруулан байнал шүлһыем.

Елена ШОЁНОВА.

Буряад хубсаханай бурхан багшаа табицууртайл

Буряад хубсаһаа үмдөөд, дасан хиидтэ мүргэжэ, обоо уулаа тахиамнай гү? Одоол гоё бэшэ гү...

Эгээн түрүүн дүтын анда нүхэдэйнгөө, хүндэтэ найжанарайнгаа түрөөн үдэртэн, ойн баярнуудта буряад хубсаһа бэлэглэжэ, урмашуулахмнай гү? Олоной дура сэдхэлые татан буялдаг дангина дуушадта, түр хурим, найр нааданда морилон буугшадта буряад хубсаһа үмдэхүүлжэ, арадайнгаа ёһо заншал нэргээхэмнай гү?

Зай, тиигэбэл, ерэгты!

«ТОВАРЫ БУРЯТИИ» МАГАЗИНАЙ 2-ДОХИ ДАБХАРАЙ 9-ДОХИ ГЭРТЭ БЭЛЭН БУРЯАД ХУБСАҺА ХУДАЛДАНА. Бүһэтэйшүүлэй дэгэл, малгай, бүһэ, гутал, суба, юудэн, эхэнэрнүүдэй уга

уужатай, мүн богони уужатай дэгэл, хори буряад дэгэл, наһатайшулай тэриг, хурьган хантууза, хурмэ, басаганай дэгэл, үхибүүнэй хурьган дэгэл, даруулга гэхэ мэтэ.

Ушөө тиихэдэ мүнөөнэй түхэл маягтайгаар оёгдоһон буряад хубсаһан дура сэдхэлыетнай булахаһал байха!

Өөрын дэгэл мүртэ зохид, тааруу найхан байдаг ха юм. Хүндэтэ манай угсаатан! Урданайнгаа ёһо гурим, заншал нэргээжэ байһан сагта жэнхэни найхан буряад хубсаһаа хуудалдажа абаял, захиял!

Залаа малгайдаа, дэгэл мүртөө зохид гээд лэ буряад хубсаһанай магазинда уринабди. Д.ЭРДЫНИЕВА

ДЕНЬГИ ОТ КОНЦЕРТА В ФОНД ДАЦАНА

Благотворительным концертом, средства от которого поступили в фонд строительства дацана в городе Чите, завершились гастроли в областном центре труппы Бурятского государственного академического театра оперы и балета.

Публика долго не отпускала своими аплодисментами артистов, так поблагодаривших читинского зрителя.

После концерта Намжил Цыбиков от имени зрителей сказал: «Тот удивительный дар, которым наделены вы, бурятские певцы, заставил нас смеяться и грустить, переживать и сочувствовать, ликовать и радоваться. Эту свою миссию вы выполнили искренне и вдохновенно. Спасибо вам».

Д. БАТОРОВА. На снимках А.КАРПЕНКО: балет Бурятии на читинской сцене.

СЭДХЭЛЭЙ ДУҺАЛ

Бүрхэг, бороотой байһанаа, тэнгэрийн шарай хараа байса найжарба. Гэгээ ороходол гэбэ. Бүглэгдэжэ, хабхаг доро ороһон мэтэ сэдхэлэни дарууһан шулуунһаа сүлөөрбэ хэбэртэй. Сэдхэлэймни байдалые үнэмшлэлхэндэ, энэ үглөө тэнгэрийн уудамар холонго наадаба, хульбэрбэ. Аяар тэрэ холоһоо намайс даллаһан шэнги холонгын наагуур алтан хараасгайнуудай дэгжэһэн дальбараанууд үдэ далиа туршан, үймэлдэнэ, хуймана...

Үндэр найхан тэнгэрийн сэлмэг, хулгүй уудамые хаймадан харанаб. Гэбэшые аласай хизаарые нүдэнэйнгөө харасаар хүсэнэгүйб... Тиигэжэл байгаалин, мүн энэл оршон соо мүндэлдэг амидаралай захгүй, хэээдэшые дууһаагүй байһанда үнэншэн, хүгэдэн, этигэн, нэгэ хирэ дуугай зогсоноб. Сэдхэлэймни оёорхондо дулаахан мэдэрэлэй дэгжэжэ, хүсэ абажа үшөө үрдсэдүйшые хаань, энэ омог бодолой мэнэ-мэнэ түүдэгэй галаар ошотон, сасатан дүлэгэхээ, ялалзахаяа байһыень мэдэрбэб. Ингэжэ эхэ байгаалингаа оршонтой дуугаа нийлэжэ, баясажа байгаа сэдхэлэйнгээ баяраар мэлмэрһэн дуһалые баринаһан, ойлгоһон ушараа уншагшадтай хубалдажа байһамни энэ болоно.

Д.Р.ДАМБАЕВ.

УЯН НУГАРХАЙ БАСАГАД

Хэдэн жэлэй туршада Буряадай республиканска соёлой ба искусствын училищиде «циркын артист» гэхэн мэргэжэлтэдэ бэлдэдэг болонхой. Тиин тус училищин дэргэдэ циркын студи нээгдэһэн юм.

Энэ студиин уян нугархай басагад тухай дуулаа хэн гүт? Улаан-Удын 7-дохи нургуулин нурална Ирина Печкина, 19-дэхи нургуулида нуралда Аюна Данилова, соёлой ба искусствын училищиде эрхим дүүргэгшэ Екатерина Смирнова гэгшэд уян нугархай басагад болоно. Тэдэнэр Шэтэ хотодо үнгэргэгдэһэн «Гуранёнок-2002» гэхэн хүүгэдэй Уласхоорондын түрүүшын фестивалиин дипломантнууд, Россин залуушуулай

Дельфийскэ гурбадахи наадануудай илагшад болоно.

«Циркын артист байха гэшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ. Заал наа гуримтайгаар эдэлэжэ нурал хэрэгтэй. Мяха эдихэдэ найн», - гэжэ басагад хэлэнэ.

«Каучук» гэхэн һонин жанрые спортивна гимнастикын талаар мастер Н.Ю. Афанасьева зохёһон байна. Тус циркын студиин хүтэлбэрлэгшэ Монголой ба Буряад Республикын искусствын габьяата хүдэлмэрлэгшэн Борхуу Бямбажав юм.

Янжама ЖАПОВА. ФОТО-ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уян нугархай басагад

ТА БИДЭ ХОЁР ТАНИЛСАЯ

129. Хүдөө нотагта ажаһуудаг 40 наһатай эхэнэр бата найдамтай эрэ хүнтэй танилсаха хүсэлэнгэй. Эжы ба-абайтаяа сугтаа байдагби, ажалтайб.

130. Мужчина, 1967 года рождения, рост 177, не курит, не пьёт, живёт с матерью, желает познакомиться с женщиной своего возраста, согласной на переезд в его село.

131. Үүһэн элгэй, үндэр тэгшэ бэстэй, үхибүүдтэ дуратай, үлүү олон үгэгүй, эсэд нэгэрүүшог зантай хори юһэтэй эрэ хүн өөрын наһанай илдам найхан эхэнэртэй танилсаха хүсэлэнгэй.

132. Хүдөө нотагта ажаһуудаг 42 наһатай эрэ хүн 40 наһатай эхэнэртэй танилсаха хүсэлэнгэй. Эхэ эсэгтээс суг хамта ажаһуунаб.

133. Можег быгы мне улыбнется счастье? Мне скоро 50 лет, имею 4-х детей, живу со мной. Конечно же, как и все женщины, хотела бы познакомиться с мужчиной без вредных привычек в пределах моего возраста и до 55 лет мож-

но. Адрес в редакции.

134. Би мүнөө 53 наһатайб, Шэтэ хотодо ажаһуунаб. Үхибүүдин булга эхэнүүд болонхой. Тиимэһээ нэгэ найн зантай, архи уудаггүй, түрмэ түшөөр ябаагүй эрэ хүнтэй танилсаха хүсэлэнгэйб. Анхан би Улаан-Удэдэ байһанби. Хүхнэ сагтань хүхээд, зугалха сагтань зугаалаад, сэхэ рүүнэ хэлээд ябагшаб. Би үндэрнэг, туранхай зоной тоодо орохо байхаб, оgorол соогоо худалхэ дуратайб. Гансаараа ябахан хүндэһэнг, тиимэһээ танилсаха аргын байгаа наа, 52-55 хүрэтэр наһанай эрэ хүнтэй танилсаха байнаб.

Бэшэгты, миинн адрес: г. Чита-2 Главиочтагт До востребования 43-00 008642

135 Хүдөө нотагта ажаһуудаг, өөрын үмсын ажахытай, 55 наһатай эрэ хүн 36-37, 49 наһатай налтай зохид зантай, ажална эхэнэртэй танилсаха хүсэлэнгэй.

«ЗОЛОТО» ЮНЫХ АРМЕЙЦЕВ ЧИТЫ

Большого успеха на завершившемся в итальянском городе Клес Кубке Европы по стрельбе из лука среди молодежи добились юные представители Читинского спортивного клуба армии мастер спорта международного класса Артур Лыгдынов (тренер - Суранзан Балчиндоржиев), мастера спорта Баир Рыгзынов (тренеры-служащие Российской армии Татьяна Зиброва и Ким Дабаев), Бато Цынгуев (тренер - заслуженный тренер России Балто Цынгуев).

Выступая в составе сборной страны, они впервые в истории российского лучного спорта завоевали первое место и золотые медали в командном зачете среди юношей 1985-1986 годов рождения, а Баир Рыгзынов удостоился «золота» в личном зачете. Бато был шестым, Артур - восьмым. Тем самым юные армейские стрелки завоевали путевки на молодежное первенство Европы, которое состоится с 24 по 30 августа с.г. в греческом городе Афины - столице Олимпийских игр 2004 года. Тимур ЛАМБАЕВ.

Хайрата эхэ ТАПХАНАЕВА Надежда Иосифовнагай наһа бараһан ушараар «Буряад-үнэн» хэблэлэй байшанай коллектив суг хүдэлдэг нүхэртоо, компьютерна түбэй начальнай орлогшо БАТОМУНКУЕВ Аркадий Осоровичто гүнзэги шаналал гашуудалаа мэдүүлэ.

Инаг хайрата эхэ БУДАЕВА Жигжима Ламатхановнагай наһа бараһан ушараар Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаан тус албанай Канцелярийн хүдэлмэрлэгшэ Э.ШАЮШЕЕВАДА гүнзэги шаналал гашуудалаа мэдүүлэ.

9 августа - День физкультурника Финал Кубка Бурятии по футболу. «Коммунальник» (Улан-Удэ) - «Штурм» (Улан-Удэ). Станция Дивизионная стадион «Коммунальник» Начало в 18 часов. Автобус №17.

Эмхидхэн байгуулашад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство. Генеральная директор - ахамад редактор А.А.АНГАРХАЕВ. Редактор Г.Х.ДАШЕЕВА. РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, И.Б.ДАГБАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Ф.П.БОТОНОВА, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), Н.Д.НАМСАРАЕВ (генеральная директорэй 1-дэхи орлогшо-ахамад редакторэй орлогшо), Т.В.САМБЯЛОВА (секретариатые хүтэлбэрлэгшэ-генеральная директорэй орлогшо), Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА (редакторай орлогшо), Д.Д.ЭРДЫНИЕВА (харюусалгата секретарь), таһагуудые даагшад: В.Г.ГОМБОЕВА, Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, Б.В.БАЛДАНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА. Манай адрес: 670000, Улаан-Удэ хото, Каландаришвиллин үйлсэ, 23, Хэблэлэй байшан "Буряад үнэн". Е-mail: unen@mail.ru. Газетэ хэблэлэй 5 хуудан хэмжээтэй. Индекс: 73877. Хамтын хэлэг - 49650 Хэблэлдэ тушаагдаһан саг - 17.00. "Республиканска типографи" гэхэн ОАО-до бэлэндиапозитивүүдхээ газетэ 7400 хэлэгээр хэблэгдэ. Директорэйнь телефон: 21-40-45. Б-0165-дахин номертойгоор бүрдхэлдэ абтанхай. Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральная директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо-ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, редакторай орлогшын - 21-54-93, секретариатай - 21-50-52; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-60-21; «Морин хуур», «Вершины» журналуудай редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутдай ажабайдалай болон ололгитын хүдэлмэрийн, «Одоо» журналай редакци - 21-50-52; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламнын - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97; компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерийн - 21-23-67. Редакцияда ороһон материалнууд шүүмжэлэгдэдэггүй, мүн авторнуудтань бусаагдадаггүй. Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нотагай нэрэнүүдэй бэшэлгые хазагайрууһан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциян һанамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.